EXCLUSIV

Newsweek ROMÂNIA

Anul 3 ■ Numărul 100 ■ Preț: 14,90 lei ■ 19.06-23.07.2020

INFECTARE CU PREMEDITARE

Povestea românilor infectați cu coronavirus care sunt cercetați în cele 453 DE DOSARE PENALE deschise de la începutul pandemiei. AU ÎMBOLNĂVIT SUTE DE OAMENI SAU AU BĂGAT SPITALE ÎNTREGI ÎN CARANTINĂ.

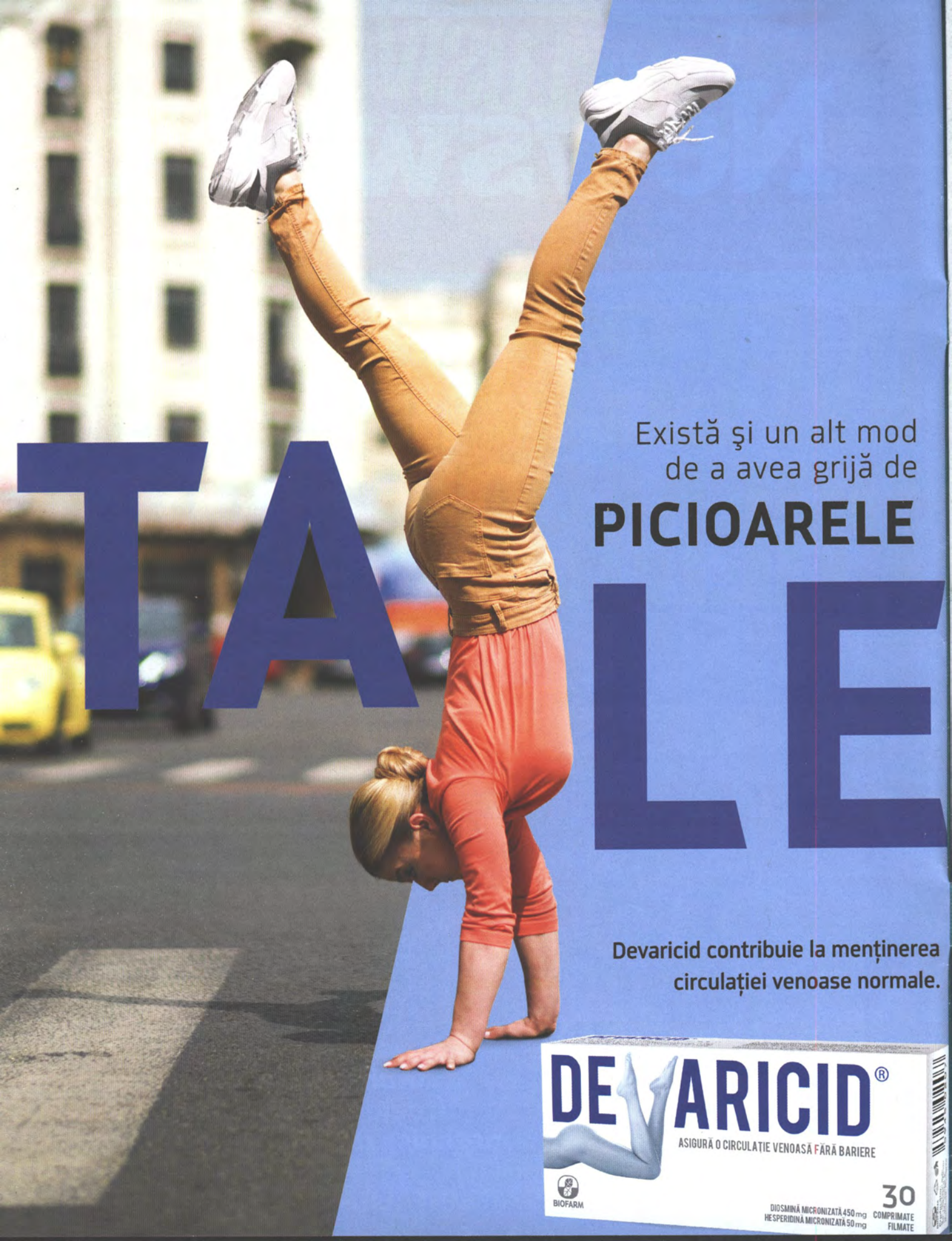
TALE
Există şi un alt mod
de a avea grijă de
PICIOARELE
Devaricid contribuie la menținerea
circulației venoase normale.
DEVARICID®
ASIGURĂ O CIRCULAȚIE VENOASĂ FĂRĂ BARIERE
BIOFARM
30
COMPRIMATE
FILMATE
DIOSMINĂ MICRONIZATĂ 450 mg
HESPERIDINĂ MICRONIZATĂ 50 mg

Newsweek ROMÂNIA

19.06 - 23.07.2020 _ ANUL 3 _ NR.100

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 24 iulie 2020

SUMAR

Periscop

06 **Statistică**
Cum i-a lovit pandemia pe muncitorii străini din România

08 Povestea unui nepalez în România. Înainte și după COVID-19

Opinii

10 SABIN ORCAN
Acei uteciști care ne ghidează

11 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Educația cu toaletă în curte nu e educație

Dosar

12 **Turnători în serie**
Uniunea Scriitorilor de denunțuri

14 Comisia Europeană vrea protecție pentru denunțători

16 Aiuritorul caz Microsoft: și clasați, și cu banii încasați

18 „Stelu" care-ți face felu'

19 Cocoș, un an de pușcărie pentru 19 milioane euro

20 Vlad Cosma și-a turnat propriul tată

21 Regina IT și boss-ul UTI

Periscop

22 **Reabilitare în pandemie**
Coronavirusul, șansa lui Raed Arafat

24 **Exclusiv**
Cine a zădărnicit combaterea coronavirusului în România

30 **Medicină**
Ce se întâmplă cu vaccinul românesc anti-COVID

36 **Coronavirus**
Există viață și după pandemie

38 **Sănătate**
Politizarea spitalelor continuă și în pandemie

Internațional

42 **Noiembrie, ultimul bal**
Războiul Dodon-Plahotniuc împinge Republica Moldova în haos politic

46 **America de Sud**
„Golful porcilor" din Venezuela

50 **Istoria unui conflict**
Infinitele nuanțe gri ale visului american

52 SUA, pe aripile vântului

Magazin

54 **Turism**
Harta alternativelor pentru vacanța la plajă 2020

58 **Corespondență specială**
La vânătoare de vulpi de foc în Laponia

Calendar

62 Războiul uitat: Coreea de Nord invadează Sudul

» P.36

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.80-81

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Cristian Diaconescu, Iulian Fota, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

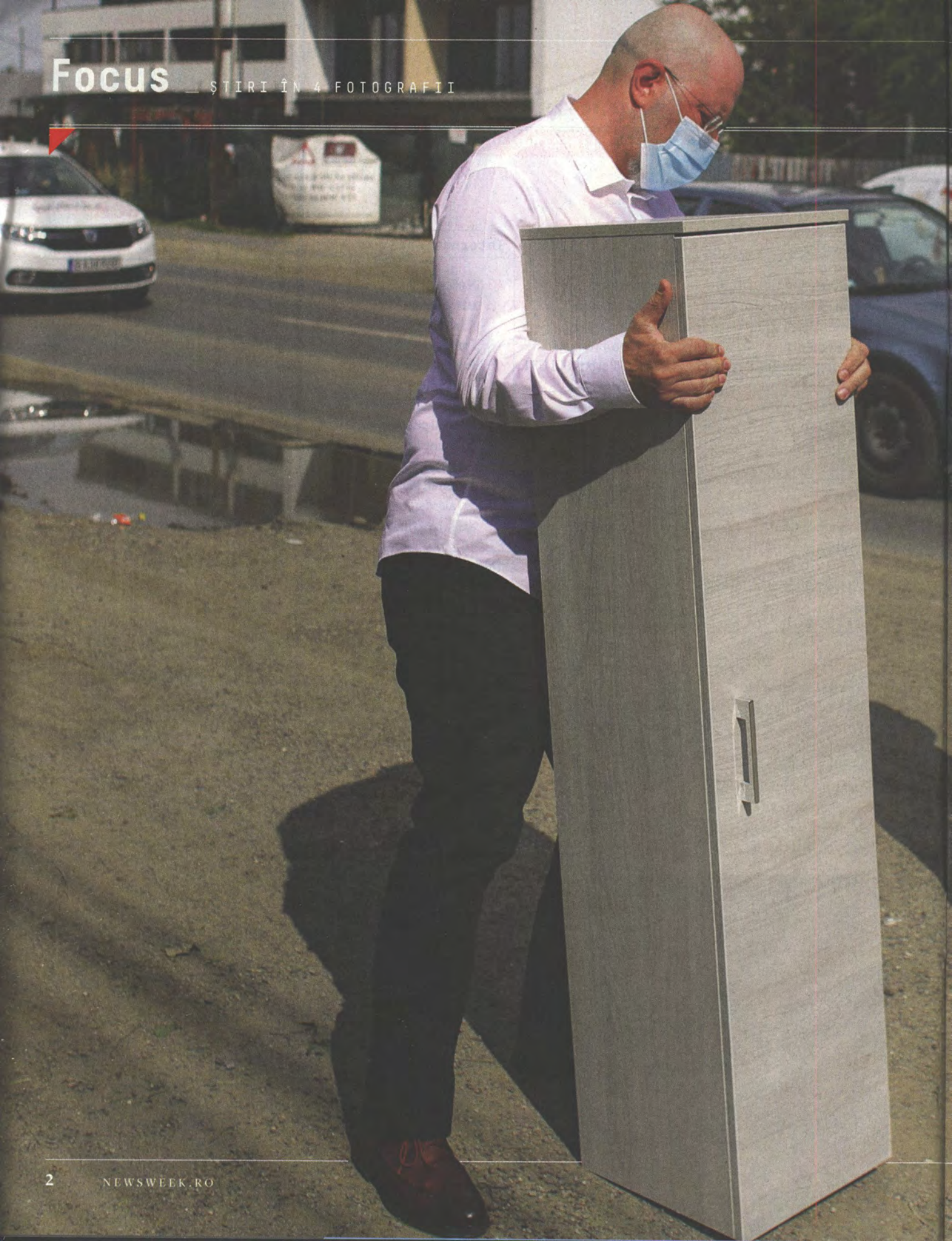

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Aurelian Bădărănescu

O conferință de presă a candidatului PNL-USR la Primăria Capitalei, Nicușor Dan, desfășurată vineri, 5 iunie 2020, în Prelungirea Ghencea, s-a soldat cu un incident suprarealist. Nicușor Dan a fost bruiat de viceprimarul Capitalei, Aurelian Bădulescu, care a venit cu un dulap și nu l-a lăsat să vorbească. La un moment dat, cei doi s-au îmbrâncit.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

ZONĂ
AȘTEPTARE
REZULTAT

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Teste anti-COVID pe Arena Națională

Programul „Sunt imun la COVID?", inițiativă a Primăriei Capitalei, a debutat pe 9 iunie 2020, la Arena Națională și s-a oprit după doar o zi, după ce DSP a invocat lipsa avizelor sanitare.

INQUAM PHOTOS/GEORGE CĂLIN

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Viață de câine în Centrul Vechi

O pisică și un câine de talie mică se joacă în Centrul Vechi din București, pe 29 mai 2020. România a intrat, la miezul nopții dintre 31 mai și 1 iunie, în a doua etapă de relaxare, după starea de urgență. Semnalul l-au dat terasele din Centrul Vechi al Bucureștiului, deschise chiar din primul minut după ridicarea restricțiilor.

INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Protest la „Ambulanță"

Circa 2.000 de angajați ai serviciilor de ambulanță au protestat miercuri, 10 iunie 2020, în București și în alte județe, față de amânarea proiectelor cu impact asupra personalului și organizării acestui domeniu. În Capitală, protestul a avut loc în Parcul Izvor, ocazie cu care au fost comemorați și cei doi colegi decedați în timpul pandemiei de COVID-19.

INQUAM PHOTOS/GEORGE CĂLIN

STATISTICĂ

Cum i-a lovit pandemia pe muncitorii străini din România

La 1 iunie, 56.491 de străini lucrau cu contracte individuale de muncă în România, cu aproape 7.000 mai mulți decât în ianuarie.

4.028 de străini au rămas fără locuri de muncă și fără posibilitatea de a se întoarce acasă, în perioada stării de urgență

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

STAREA DE URGENȚĂ INSTITUITĂ la 16 martie avea să lovească puternic mai multe zone economice. Acest lucru a fost resimțit din plin de către muncitorii străini care, în comparație cu românii, nu au putut să plece la ei în țară și s-au trezit că trebuie să supraviețuiască în condițiile reducerii drastice a programului de lucru și, implicit, a salariilor. Au existat, de asemenea, și abuzuri ale angajatorilor, fiind deja cunoscut cazul celor 36 de muncitori din Sri Lanka, aduși de la o fabrică de confecții din Botoșani și abandonați pe Aeroportul Otopeni unde nu exista niciun zbor pentru ei.

Astfel, în perioada 16 martie – 25 mai, 4.028 de străini au rămas fără locuri de muncă, motivul fiind desființarea locului de muncă - concediere individuală și concedierile colective, conform datelor de la Inspecția Teritorială a Muncii.

În aceeași perioadă au fost suspendate contractele de muncă pentru 12.667 de străini care lucrează în România. Motivele invocate au fost:

- carantină;
- forță majoră;
- suspendare în situația absențelor nemotivate ale salariatului, în condițiile stabilite prin contractul colectiv de muncă aplicabil, contractul individual de muncă, precum și prin regulamentul intern;
- în cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității, fără încetarea raportului de muncă, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare;
- în cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare, pe perioade care depășesc 30 de zile lucrătoare;
- suspendare prin acordul părților.

Conform Ministerului Muncii, cetățeanul străin beneficiază de măsurile de protecție ale statului român, în aceeași măsură ca orice alt salariat.

Topul străinilor care lucrează în România

În ianuarie 2020, în România erau active 49.832 de contracte individuale de muncă ale cetățenilor străini din 163 de țări, conform datelor primite de la Ministerul Muncii la solicitarea *Newsweek România*.

Newsweek România a întocmit un top 20 al celor mai numeroși muncitori străini de la noi, care cuprinde și evoluția numărului acestora din 2018 până în ianuarie 2020 (tabel).

În afară de muncitorii cuprinși în acest top, există un număr considerabil de lucrători din țări precum Irak (396), Egipt (346), Bangladesh (316), Turkmenistan (178), Venezuela (89).

Conform Ministerului Muncii, anul trecut, principalele ocupații/meserii pentru care s-a înregistrat un număr

MAI MULȚI MUNCITORI VIETNAMEZI care lucrau la anveloparea unui bloc, au participat și la înlăturarea unui copac doborât de furtună în București

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

ANALIZĂ
Cine a zădărnicit combaterea coronavirusului în România » P.24

TOP MUNCITORI STRĂINI ÎN ROMÂNIA
Contracte individuale de muncă (CIM) active

Țara	2018	2019	2020
Turcia	4.002	5.593	5.794
Vietnam	2.253	5.135	4.976
Italia	3.327	3.530	3.545
Moldova	1.504	3.002	3.164
China	2.310	3.076	3.084
Nepal	656	2.557	2.837
Sri Lanka	375	2.238	2.341
India	412	1.927	2.107
Ungaria	1.292	1.337	1.361
Filipine	897	1.318	1.342
Grecia	1.139	1.249	1.259
Franța	1.190	1.209	1.219
Serbia	749	1.182	1.157
Bulgaria	1.061	1.108	1.106
Germania	1.075	1.094	1.097
Siria	808	888	888
Marea Britanie	654	689	683
Polonia	630	633	634
Spania	544	563	565
Pakistan	202	531	556

Total CIM active

31.01.2020	
Angajați străini din afara UE CIM active	35.640
UE, SEE, Confederația Elvețiană CIM active	14.192
31.12.2019	
Angajați străini din afara UE CIM active	34.576
UE, SEE, Confederația Elvețiană CIM active	14.140
31.12.2018	
Angajați străini din afara UE CIM active	19.510
UE, SEE, Confederația Elvețiană CIM active	13.545

semnificativ de locuri de muncă vacante au fost: agent de securitate, lucrător comercial, operator confecționer industrial îmbrăcăminte din țesături, tricotaje, materiale sintetice, muncitor necalificat la demolarea clădirilor, căptușeli zidărie, plăci mozaic, faianță, gresie, parchet, manipulant mărfuri, muncitor necalificat în industria confecțiilor, muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor, șofer autocamion/mașină de mare tonaj, confecționer-asamblor articole din textile, ambalator manual.

Activitatea agențiilor de recrutare a forței de muncă din străinătate în vederea încadrării pe piața muncii din România a persoanelor din alte state care nu fac parte din Uniunea Europeană, Spațiul Economic European sau din Elveția nu este reglementată, în prezent, în mod distinct, societățile comerciale înregistrate la Oficiul Național al Registrului Comerțului cu cod CAEN 7810 - „Activități ale agențiilor de plasare a forței de muncă" având posibilitatea de a desfășura această activitate, conform Ministerului Muncii.

Cazul Botoșani

36 de muncitori din Sri Lanka de la o firmă de confecții din comuna Mihai Eminescu din Botoșani au fost aduși, la 25 mai, cu două autocare și abandonați la intrarea în Aeroportul Internațional Otopeni.

Ei veneau după trei săptămâni de carantină instituționalizată în care au fost supuși unor episoade umilitoare.

Muncitorii au fost concediați și urcați în două autocare, spunându-li-se că vor fi repatriați, deși nu exista niciun zbor organizat către Sri Lanka, țară care anulase orice cursă externă.

În urma acestei situații de criză, la aeroport a venit duminică seară și ministrul Muncii, Violeta Alexandru, iar muncitorii au primit cazare la un hotel în Otopeni.

Până la urmă, după ce cazul a devenit public, muncitorii din Sri Lanka au fost angajați de către compania De'Longhi România, care produce automate de cafea și electrocasnice, la fabrica din comuna Jucu, județul Cluj.

Povestea unui nepalez în România. Înainte și după COVID-19

Mumtaz Shekh are 27 de ani și a venit să lucreze în 2019, după ce a citit un anunț de angajare pe Facebook. Totul a fost OK până a început pandemia, însă este optimist și așteaptă vremuri mai bune.

L-AM CUNOSCUT PE MUMTAZ Shekh la o sală de fitness din București unde venea să se antreneze, prin decembrie 2019. Obișnuiții sălii l-au adoptat repede pentru că este un tip simpatic și cu bun simț.

La începutul lunii martie am vorbit cu el despre viața lui în România, apoi a venit starea de urgență. Am reluat discuția și am aflat că, acum, viața celor ca el nu este deloc ușoară. În luna ianuarie, în România, lucrau 2.837 de nepalezi, aceștia fiind pe locul 6 în topul străinilor care muncesc in România.

Newsweek România: **Cum ai ajuns în România? Ce ocupație ai aici?**

Mumtaz Shekh: Începând din 2016 am început să lucrez în Dubai. În 2019 am avut ocazia să lucrez în România. Am găsit un mic articol pe pagina de Facebook cu privire la un post vacant pentru România, apoi am contactat firma respectivă și am făcut totul pas cu pas.

Lucrez aici la Baler Media Solution ltd. Aceasta este o companie face afișe publicitare și bannere. Este o treabă plăcută. Eu lucrez la departamentul de finisare. Mă ocup de tăiere, redimensionare și de montarea capselor.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

Poți compara condițiile de muncă din România și Nepal?

Condițiile de muncă sunt cam la fel. Diferența o face valoarea salariului. Dacă oamenii își fac treaba bine, iar salariul nu este îndeajuns pentru ei și au alte așteptări, merg să lucreze în altă parte.

Ce îți place și ce nu îți place în România?

România este un loc frumos, asemănător cu Nepalul nostru.

Nu sunt de așa mult timp aici și nu am vizitat prea multe locuri, dar am umblat prin București, am fost la Sibiu și îmi place mult. Sper să pot vizita toate locurile frumoase din România și să mă bucur de peisajele acestei țări.

Pentru mine toate sunt bune. Ceea ce nu-mi place este impozitul pe venit care este puțin mai mare comparativ cu alte țări europene.

Cum crezi că sunt românii?

Cred că românii sunt buni și respectă străinii. Am întâlnit multe persoane de treabă.

Uneori am întâlnit și oameni care nu folosesc engleza pentru conversația cu străinii, dar asta nu este o problemă foarte mare.

Altfel, oamenii sunt buni.

Ce faci în timpul tău liber?
La fiecare sfârșit de săptămână încerc să ies la plimbare și să explorez orașul. Îmi plac călătoriile, așa că ies să văd ce pot descoperi interesant și nou.

Ți-ai făcut prieteni în România?
Da. Am câțiva prieteni, inclusiv la serviciu. Am o familie mare în Nepal: mama, tata, trei frați și o soră, unchiul nostru, mătușa etc.

Nepalul este o țară foarte frumoasă. Dacă românii sunt în căutarea unor locuri uimitoare, cu o cultură uimitoare, atunci trebuie să știe că Nepalul este unul dintre acele locuri. Oamenilor le va plăcea să viziteze această țară. Și mie îmi place să călătoresc în Nepal și să mă bucur de frumusețea sa uimitoare.

Cum a fost viața în timpul pandemiei în România?
În această perioadă viața este dificilă pentru toți, nu doar pentru noi. Noi avem o problemă cu alimentele. Am auzit că a fost un ajutor din partea guvernului, dar, din păcate, noi nu reușim să-l obținem. Supraviețuim oricum.

Mergem lunar doar 10 zile la muncă și avem un salariu mic în această perioadă, dar trebuie să înțelegem că firma la care lucrăm este una mică.

Prietenii noștri care lucrează la hotel și-au pierdut locul de muncă acum, vreau să îi ajut, dar nu știu cum să fac.

Guvernul României încearcă să controleze răspândirea virusului și să sperăm că totul va reveni la normal în curând. În Nepal a început deja să crească numărul cazurilor. Oamenii sunt speriați, deoarece guvernul nostru funcționează puțin mai lent.

FOTO: FACEBOOK

Aproape 3.000 de nepalezi lucrează în România

Cum au schimbat românii legea pentru muncitorii străini din Germania

La 19, circa 50 de muncitori români, care lucrează în Germania, au protestat pe străzile din Bonn privind condițiile de muncă și au ajuns până la Consulatul României din localitate, unde se afla ministrul Muncii, Violeta Alexandru, care făcea o vizită de lucru în Germania pentru a discuta cu oficialitățile locale situația muncitorilor români. Efectul a fost unul surprinzător.

„Ministrul Muncii din Germania va prezenta în ședința de guvern cancelarului Angela Merkel, un proiect pentru a schimba legislația muncii în abatoare, unde sunt mulți muncitor sezonieri, dar și în agricultură. Ministrul cere, de exemplu, să fie eliminați subcontractorii, pentru că în lanțul acesta dintre angajator și angajat au intervenit agenții de muncă, alți angajatori intermediari. Uneori, sunt patru-cinci subcontractori, iar distanța dintre angajatorul principal și angajați a crescut foarte mult în detrimentul angajatului. Oamenii vorbesc cu subangajatorii, nu cu angajatorii direcți", a anunțat ambasadorul României la Berlin, Emil Hurezeanu.

SABIN ORCAN

Acei uteciști care ne ghidează

Nu știu cum v-ați petrecut voi vacanța forțată de pandemie, dar eu, unul, nu m-am simțit de mult atât de liber. Între altele, să citesc sau să recitesc câteva cărți despre anii '90. O epocă tulbure din care n-am ieșit, pare-mi-se, cu totul nici astăzi.

Un pasaj din „Viața unui om singur", de Adrian Marino, m-a convins că evoluția societății românești nu este de fapt atât de profundă și de ireversibilă precum am crede. Controversatul jurnal al cărturarului, publicat la cinci ani după moartea sa, surprinde un moment de inflexiune al istoriei noastre recente. Cel în care Parlamentul, la cererea președintelui Emil Constantinescu, a autorizat în 1999 forțele NATO să folosească spațiul aerian al României pentru războiul din fosta Iugoslavie.

A urmat o întreagă isterie în presa vremii, dominată de personaje care considerau decizia puterii politice de atunci o încălcare a suveranității naționale. Nici nu e de mirare, dacă ne gândim că învățaseră gazetăria odată cu preceptele propagandei ceaușiste. *„Cei mai mulți editorialiști și directori de ziar (gen I. Cristoiu sau Cornel Nistorescu) provin direct din presa UTC, unde s-au format. Reflexele lor visceral antioccidentale, antidemocratice, criptocomuniste s-au manifestat cu virulență mai ales după intervenția NATO în Serbia. După I. Cristoiu, «Serbia a fost îngenuncheată. Urmează România». O provocare mai mult decât stridentă. Deci eterna denunțare, deprinsă timp de decenii, a imperialismului american"*, observa Adrian Marino.

Adrian Marino despre Cristoiu și Nistorescu: *„Reflexele lor visceral antioccidentale, antidemocratice, criptocomuniste s-au manifestat cu virulență mai ales după intervenția NATO în Serbia"*

Au trecut mai bine de 20 de ani de la momentul descris de autor în memoriile sale. Și lucrurile nu par să se fi schimbat radical.

Atât Cristoiu, devenit director de blog și vedetă video, cât și Nistorescu, patronul unei fițuici online ce poartă, culmea, numele ziarului lui Ion Rațiu, își continuă pledoaria neatârnării țărișoarei noastre și a dușmanilor externi care o pândesc la fiecare colț de stradă.

De această dată, nu mai este vorba doar despre SUA, ci și despre Uniunea Europeană. Care ne-au transformat într-o „colonie", care ne fură resursele, care ne exploatează fără milă, care ne trimit să le culegem căpșunile și sparanghelul, care vor să ne spele pe creier și, mai ales, care ne impun modelul anticorupției și al statului de drept.

Două dintre ultimele titluri ale mai sus citaților sunt elocvente: *„Adio, model american!"* (Nistorescu) și *„România cerșește prezența unor trupe străine pe teritoriul național. Alte țări o negociază la sânge"* (Cristoiu).

Sigur, între timp am aflat că amândoi s-au numărat printre colaboratorii fostei Securități.

Nu știm ce și cât au turnat, întrucât colaborarea lor era cu brigada care se ocupa de emigrație.

„Se ocupa" fiind un eufemism, dacă ne gândim că împotriva unora dintre cei mai înverșunați critici ai regimului comunist au fost puse la cale atacuri și asasinate.

Trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat nu-i împiedică însă pe Cristoiu și Nistorescu să apară seară de seară la televizor. La fel cum o condamnare la pușcărie nu-l împiedică pe tovarășul lor de generație utecistă și securistă, Roșca Stănescu, să ne ghideze în drumul nostru către un viitor luminat. N

SABIN ORCAN
este director al Newsweek România

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Educația cu toaletă în curte nu e educație

Respectul unei națiuni pentru educație și pentru copii se vede prin fapte, nu din sloganuri de campanie sau din vorbe frumos pronunțate în emisiuni cuminți, la posturi prietenoase.

În 30 de ani, nicio guvernare nu s-a aplecat cu adevărat asupra școlii, iar rezultatele s-au văzut în 2019, când testele PISA au arătat că 41% dintre copii sunt analfabeți funcțional, adică nu pot înțelege un text de lungime medie, nu pot extrage ideea principală și nu pot căuta informații pe baza unor criterii. Rezultatele sunt similare la matematică și științe.

Ne-am mirat cu toții, ipocrit, de acest rezultat, arătând cu degetul către copii, când de fapt elevii care au obținut rezultatele proste sunt victime ale școlii proaste care se face de ani. Și vinovații sunt în afara școlii. Procentul de analfabetism funcțional e la fel de mare și la noi, și la părinții noștri, pentru că, de fapt, școala nu era mai bună „pe vremea noastră", cum ne place să ne amăgim.

Am învățat să fim mașini de scris după dictare, supuse, nu să gândim și să fim creativi.

Dovada se găsește simplu: peste 18,5 milioane de români nu cumpără nici măcar o carte într-un an, potrivit unei statistici Eurostat, citată de Asociația Editorilor din România.

De presa scrisă nici nu mai vorbim. Cei mai mulți dintre noi obosesc dacă citesc titlul unui articol, darămite să înțeleagă care e știre mincinoasă sau nu.

Pandemia de coronavirus a scos la suprafață și mai tare, la fel ca în sănătate, corupția și incompetența din sistemul de educație.

Școala online s-a dovedit în mare parte un eșec. Peste un milion de elevi nu au computere sau acces la Internet. Iar multora dintre cei care au nu le-a folosit la nimic, căci peste 10% dintre cadrele didactice nu au cunoștințe digitale de bază, potrivit inspectorului școlar general al județului Dâmbovița, Sorin Ion.

Există numeroase mărturii că în cele două luni de stare de urgență doar profesorii de matematică și limbă română și-au bătut capul să facă școală prin aplicații digitale. Restul au fost într-un concediu mascat, cu salariu întreg, sau au trimis mai mult „la mișto" teme pe Whatsapp sau Facebook, mutând povara educației pe părinți.

Scriam la început că respectul unei națiuni pentru educație se vede din cifre. Iată altele relevante.

În aprilie 2019, încă mai existau 1.489 de școli fără toaletă funcțională. Guvernul PSD promitea că până la finalul anului trecut va rezolva problema, dar a alocat bani doar pentru jumătate dintre toalete. Evident, au fost renovate doar 1,5%.

Actualul guvern liberal face o nouă încercare și a mai alocat 17 milioane de lei pentru rezolvarea problemei. Vedem la toamnă ce progres va fi. Altfel, mi-e greu să pricep cum vor asigura autoritățile centrale și locale protecția elevilor la coronavirus, din moment ce aceștia din urmă nu vor avea acces la săpun și apă curentă, cele mai bune arme împotriva SARS-CoV-2.

Până anul trecut, 4.000 de unități nu aveau autorizație de funcționare de la Inspectoratul pentru Situații de Urgență, fiind, practic, un pericol pentru cadre didactice și copii.

După cum putem constata, bani există, pentru că realizarea unei toalete moderne are un cost pe care și-l poate permite chiar și o comună. Nu există voință politică și administrativă, în schimb.

Vina nu e doar la Guvern, ci mai ales la nivel local. Școlile sunt în subordinea primarilor, a acelor primari mai ocupați să deturneze banii din programe mită gen PNDL, decât să îmbunătățească infrastructura școlară.

Dacă nu au reușit să rezolve toaletele, cum să rezolve digitalizarea? Platforma digitală cu resurse educaționale deschise, numită și Biblioteca virtuală, program care ar fi trebuit să doteze 5.400 de școli gimnaziale cu câte un kit multimedia, a demarat abia în septembrie 2019. Și nu e gata.

„Catalogul electronic" a demarat abia în septembrie 2019 și nu este funcțional nici azi.

Respectul pentru educație e doar un slogan în România. Un slogan pe care 41% dintre români, dacă e să extindem rezultatele PISA, nici nu știu să îl citească.

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

Uniunea de

Turnătoria în schimbul îmblânzirii pedepsei pentru propriile fapte este sportul preferat al gulerelor albe.

MEDICINĂ
Ce se întâmplă cu vaccinul românesc anti-COVID » P.30

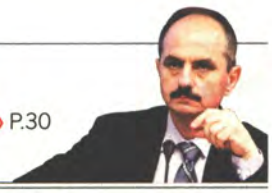

TURNĂTORI ÎN SERIE

Scriitorilor denunțuri

POLITICIENI CORUPȚI ȘI AFACERIȘTI CU ȘTAIF s-au întrecut în a scrie denunțuri detaliate după ce au fost prinși cu ocaua mică de procurorii anticorupție. Totul pentru a primi clemență din partea procurorilor care le garantau, conform legii, reducerea semnificativă a pedepselor și, în cazul unora, chiar salvarea bunurilor dobândite ilegal.

Afaceriștii Claudiu Florică și Dinu Pescariu, de exemplu, au devenit colaboratorii de bază ai procurorilor anticorupție după declanșarea anchetei în afacerea ilegală „Microsoft", dosar în care au fost trimiși în judecată nu mai puțin de zece miniștri. Drept răsplată, acuzațiile împotriva lor au fost clasate, în primă fază, inclusiv cele de dare de mită și cumpărare de influență.

Controversatul afacerist Dorin Cocoș și-a turnat mai mulți parteneri de afaceri, inclusiv pe fostul ministru al Comunicațiilor Gabriel Sandu. Fostul deputat PSD Vlad Cosma, fiul baronului Mircea Cosma de la Prahova, a fost un izvor nesecat de delațiuni înregistrate la DNA Ploiești. A fost chiar martor cu identitate protejată în celebrul dosar „Tony Blair", în care Sebastian Ghiță era acuzat de spălare de bani și Victor Ponta de folosirea influenței pentru obținerea de foloase necuvenite și complicitate la spălare de bani.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

Totul a culminat cu difuzarea unor înregistrări în care își negocia libertatea cu procurorii. În telenovela de la DNA Ploiești a fost implicată și Andreea Cosma, actual deputat PSD, care „a fost obligată" să aibă o relație cu procurorul care-i ancheta familia.

Câte denunțuri se mai fac în zilele noastre? Oficial, nu se știe. Parchetul General și Direcția Națională Anticorupție au transmis oficial la solicitarea *Newsweek România* că nu dețin statistici legate de numărul de denunțuri. Însă procurorul șef al DNA, Crin Nicu Bologa, contrazice public instituția pe care o conduce. „Numărul de sesizări și denunțuri de la cetățeni arată o creștere a încrederii în DNA. Astfel, DNA a înregistrat un număr de 723 sesizări de la cetățeni, față de 50-58 de sesizări în anul 2019", anunța procurorul Bologa la trei luni de la preluarea mandatului de șef al DNA.

Doar Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism deține statistici legate de numărul de denunțuri. Astfel, de la începutul lui 2017 până în prezent, au fost înregistrate 1.698 de denunțuri.

Foto INQUAM PHOTOS

Comisia Europeană vrea protecție pentru denunțători

În România, însă, s-a dorit înlăturarea totală a protecției oferite denunțătorilor, spune șeful DNA.

ÎN PRIMĂVARA LUI 2018, oficialii Comisiei Europene au făcut primele demersuri pentru ca la nivelul Uniunii Europene să existe un cadru legislativ unitar de întărire a protecției acordate denunțătorilor. Conform unui comunicat de presă emis de Comisia Europeană, protecția acordată denunțătorilor la nivelul UE este fragmentară și inegală. „Numai zece state membre ale UE asigură, în momentul de față, o protecție deplină pentru denunțătorii de nereguli. În celelalte țări, protecția acordată este parțială și se aplică numai anumitor sectoare sau categorii de angajați", se menționează în documentul citat.

„La noi s-a vrut să se înlăture total această protecție"

Pe 23 octombrie 2019, a fost adoptată Directiva 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului UE. Statele membre au la dispoziție o perioadă de doi ani pentru a transpune prevederile Directivei în legislația națională. Pe site-ul Secretariatului General al Guvernului este publicată lista cu directivele europene care au termen de transpunere în perioada 2021-2022.

Din acest document aflăm că, până în prezent, niciun minister nu și-a asumat transpunerea Directivei 2019/1937 iar termenul de transpunere este 17 decembrie 2021.

Procurorul șef al DNA, Crin Necula Bologa, a declarat pentru *Newsweek România* că, la nivel european, legislația s-a modificat în favoarea denunțătorilor care colaborează cu organele de urmărire penală. „Este foarte greu să dovedești faptele de corupție și atunci se fac recomandări statelor membre ca să acorde o anumită protecție denunțătorilor. Pentru că este o cale în a dovedi faptele. La noi s-a vrut în anii trecuți să se înlăture total această protecție. Atunci nu mai ai nicio deschidere, nu o să mai vină nimeni să denunțe fapte de corupție dacă nu au o anumită protecție. Atunci o să rămânem cu corupția generalizată și fără instrumente în a o putea dovedi" a declarat procurorul șef Bologa.

Denunțătorul, protejat de lege

Întrebat cum își explică faptul că o parte dintre inculpați au ajuns martori denunțători, procurorul șef Bologa a spus că procurorii DNA nu oferă protecție nimănui.

„Dacă vine un denunțător, el este protejat de lege. Inculpații se pot transforma în martori denunțători numai la infracțiunile de dare/luare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență. Dacă colaborează cu organele de urmărire penală pentru anumite infracțiuni, au o reducere de pedeapsă și îi trimitem în judecată. Răspund în limite mai reduse. Atunci ajungem la confiscarea produsului infracțiunii. Numai în cazul dare/luare de mită, trafic de influență/cumpărare de influență scapă. Acolo nu avem prejudicii, avem numai obiectul infracțiunii. Dar acolo banii se confiscă de la cel care i-a cerut sau cel care i-a dat. Nu de la denunțător", a mai explicat procurorul șef.

Directiva europeană nu prevede recompense

Judecătoarea Camelia Bogdan a explicat pentru *Newsweek România* că, în România, legea nr. 571/2004 este căzută în desuetudine, în prezent fiind necesar a se transpune Directiva (EU) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului pentru protecția whistleblower-ilor (denunțătorilor – n.r.) pe teritoriul UE.

„Spre deosebire de Dodd Frank Act (the Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act of 2010 – n.r.) care prevede acordarea unui procent de până la 30% din sumele recuperate, actul european nu permite acordarea acestor recompense whistleblower-ului. Dar, nici în SUA, Dodd Frank Act nu absolvă de răspundere penală denunțătorul, elocvent fiind cazul bancherului Bradley Birkinfield, cunoscut pentru că a denunțat Fiscului cum cetățenii americani se sustrag de la plata taxelor către Fisc prin facilitățile de spălare a banilor de la UBS GENEVA. Recompensat cu 104 milioane de dolari, considerat erou național și meritând o statuie pe Wall Street pentru revelarea secretului bancar din Elveția, Bradley Birkinfield a executat o parte din pedeapsa ce i-a

LEGISLAȚIA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DENUNȚĂTORILOR NU E ADOPTATĂ DE ROMÂNIA. CARE, PARADOXAL, ÎI PROTEJEAZĂ PE ACEȘTIA PREA MULT, DAR INUTIL

LEGISLAȚIE
Jean-Claude Juncker, ca președinte al Comisiei Europene (sus), Crin Bologa, șeful DNA, și judecătoarea Camelia Bogdan susțin la unison că denunțătorii sunt indispensabili în lupta anticorupție

FOTO: POLITICO.EU; INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA, RAUL ȘTEF

fost aplicată înainte de intrarea în posesie a recompensei", a spus judecătoarea Camelia Bogdan.

Bunurile ilicite ar trebui confiscate

Despre controversatele speţe în care procurorii DNA acceptă ca persoanele suspecte de fapte de corupţie să devină martori denunţători fără a li se confisca bunurile obţinute ilegal, judecătoarea Camelia Bogdan a spus că această practică este nelegală. Motivul: nedenunţarea reprezintă o cauză de nepedepsire doar în situaţia făptuitorului care a săvârşit o infracţiune de dare de mită sau de cumpărare de influenţă, care nu se pedepseşte dacă denunţă autorităţii fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea faptă. „În celelalte situaţii, potrivit articolului 19 din OUG 43/2002, persoana care a comis una dintre infracţiunile atribuite prin prezenta ordonanţă de urgenţă în competenţa DNA iar în timpul urmăririi penale denunţă şi facilitează identificarea şi tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârşit astfel de infracţiuni beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege. Chiar şi în situaţia încheierii unui acord de recunoaştere a vinovăţiei, confiscarea bunurilor dobândite ilicit este obligatorie", a spus Camelia Bogdan.

„Recuperarea produsului infracţiunii este obligatorie"

Camelia Bogdan a mai explicat că obligaţia de a sechestra şi confisca produsele dobândite prin săvârşirea de activităţi infracţionale subzistă şi în situaţia în care procurorii ar acorda denunţătorului calitatea de martor cu identitate protejată.

Asta pentru că persoana care are calitatea de martor (şi care a comis o infracţiune gravă iar înaintea sau în timpul urmăririi penale ori al judecăţii denunţă şi facilitează identificarea şi tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârşit astfel de infracţiuni) beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege.

„Altfel spus, denunţătorul nu beneficiază de o cauză de nepedepsire, ci de reducere a pedepsei, iar confiscarea produsului infracţiunii este obligatorie. O strategie de anchetă în care procurorii refuză să dea efect dezideratului «Crime Does Not Pay» prin neaplicarea dispoziţiilor legale care obligă la recuperarea produsului infracţiunii de la denunţător şi de la persoanele fizice şi juridice în posesia/detenţia cărora se află produsul infracţiunii săvârşite de denunţător aduce atingere regimului global de protecţie împotriva faptelor de corupţie. Indiferent dacă pronunţă o soluţie de clasare pentru existenţa vreunei cauze de nepedepsire faţă de denunţător ori denunţătorul este trimis în judecată, procurorul nu este degrevat de obligaţia de a derula investigaţii financiare pentru sechestrarea bunurilor dobândite din săvârşirea de activităţi infracţionale, în vederea confiscării produsului infracţiunii de la denunţător şi de la persoanele fizice şi juridice în posesia/detenţia cărora se află produsul infracţiunii săvârşite de denunţător. La nivel global, recuperarea produsului infracţiunii este obligatorie", a mai spus Camelia Bogdan.

Aiuritorul caz Microsoft: și clasați, și cu banii încasați

DNA a iertat doi turnători ca să ajungă la oficiali guvernamentali deși faptele erau deja clasate.

AFACERIȘTII CLAUDIU FLORICĂ și Dinu Pescariu au corupt un întreg sistem pentru a vinde statului român licențe Microsoft în valoare de peste 100 milioane euro. Investigați de procurorii anticorupție, cei doi afaceriști au trecut de partea bună a legii și au turnat întreaga rețea formată din politicieni și afaceriști din arcul guvernamental. Drept răsplată, nu doar că li s-au clasat dosarele, dar au rămas și cu banii obținuți ilegal.

La aproape trei ani de la primele denunțuri, puși din nou sub acuzare, au scăpat iar: faptele se prescriseseră. Dar trebuie să returneze statului aproximativ 22 de milioane de euro.

Comisioane de 20 milioane USD

Pe 5 iunie 2013, Corpul de Control al premierului a sesizat procurorii anticorupție cu privire la o serie de nereguli constatate la Ministerul Comunicațiilor și Ministerul Educației în legătură cu contractele de închiriere a licențelor educaționale.

Pe scurt, cele două ministere închiriau licențe Microsoft la supraprețîn baza unor contracte semnate în defavoarea statului român fără a beneficia de un discount de 47%. Diferența de bani era împărțită între politicieni și afaceriști sub forma unor comisioane. Pe 26 septembrie 2014, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, Laura Codruța Kövesi, a cerut procurorului general să sesizeze președintele României, Senatul României, Camera Deputaților și Parlamentul European pentru formularea cererilor de urmărire penală față de nouă miniștri care s-au perindat la conducerea celor două ministere.

„Din cercetările efectuate, rezultă că din cele 54 milioane USD achitate de Guvernul României în baza contractului cadru și a extensiei din luna noiembrie 2004, suma de 20 milioane USD reprezintă comisioane pretinse de persoanele implicate în derularea proiectului din cadrul Guvernului României, din ministerele și societățile implicate", se menționează într-un comunicat de presă al DNA.

„Niro" - 7,65 milioane USD

Pe 10 octombrie 2014, afaceristul Claudiu Florică a intrat oficial în sediul DNA pentru a fi audiat în dosarul de corupție legat de licențele Microsoft. Nu se știe pe unde a ieșit. Cert este că el, împreună cu partenerul său de afaceri, fostul tenisman Dinu Pescariu, au acceptat să colaboreze cu procurorii anticorupție după ce au fost acuzați de mai multe infracțiuni, printre care dare de mită și cumpărare de influență. Colaborarea dintre cei doi afaceriști și procurorii DNA a constat în turnarea politicienilor și afaceriștilor implicați în afacere.

Astfel, pe 28 octombrie 2014, a fost reținut pentru 24 ore afaceristul Nicolae Dumitru, zis „Niro", care a primit nu mai puțin de 7,65 milioane USD de la Fujitsu Siemens Computers, firmă condusă de Claudiu Florică. Banii i-au fost dați „pentru a-și exercita influența asupra lui Șerban Mihăilescu - ministru coordonator al Secretariatului General al Guvernului, Dan Nica - ministru al Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor, precum și asupra altor membri ai Guvernului în vederea încheierii și derulării contractului de licențiere Microsoft cu firma Fujitsu Siemens Computers Austria", spun procurorii DNA.

Tripleta Cocoș – Ștefan – Sandu, la răcoare

În aceeași zi au mai fost reținuți Dorin Cocoș, primarul Gheorghe Ștefan și Gabriel Sandu, fost ministru al Comunicațiilor în perioada 2008-2010. Conform denunțurilor făcute de cei doi afaceriști, Dorin Cocoș a cerut pentru el

RÂSU'-PLÂNSU'
Dinu Pescariu, mai degrabă amuzat de toată tevatura de la DNA în centrul căreia au fost el și partenerul de combinații Claudiu Florică

nouă milioane euro, 4,5 milioane euro pentru Gabriel Sandu, 4 milioane euro pentru primarul Gheorghe Ștefan.

„Pentru a putea efectua plata sumelor pretinse de Cocoș Dorin, Gheorghe Ștefan și Sandu Gabriel, a fost înființată o firmă, în contul căreia D-CON.NET.AG a virat toate sumele necesare. La baza acestei tranzacții a stat un contract de suport tehnic datat 19.10.2009, contract ce atestă operațiuni comerciale fictive. Pentru serviciile contractate, D-CON.NET se obliga să plătească suma de 18.153.058 euro", conform unui comunicat de presă emis de DNA.

Denunțătorii, salvați de DNA

Pe 23 martie 2015, cei patru comisionari au fost trimiși în judecată. Dar nu și Florică și Pescariu, anchetatorii clasând acuzațiile împotriva lor, inclusiv cele de dare de mită și cumpărare de influență. Motivul: aceștia și-au asumat rolul de martori denunțători încă de la începutul anchetei, când au recunoscut faptele pe care le-au comis în trecut.

În final, marea anchetă a DNA legată de punerea sub acuzare a celor nouă miniștri a fost un fiasco total. Mai multe fapte au fost prescrise înainte de începerea urmăririi penale, dar acest fapt nu a reprezentat un impediment pentru ca demnitarii să fie cercetați. În plus, cei doi afaceriști care au orchestrat afacerea Microsoft erau deja scăpați de acuzații.

Cum recuperează statul banii?

Procurorii au deschis, totuși, o nouă anchetă care îi viza pe Claudiu Florică și Dinu Pescariu, reprezentanți ai firmei D.CON-NET AG. Pe 27 septembrie 2017, după doi ani și jumătate de la scoaterea de sub acuzare, cei doi afaceriști au fost trimiși în judecată pentru acuzațiile de instigare la abuz în serviciu și spălare de bani. Pe lângă ei au mai fost acuzați fostul ministru Gabriel Sandu și Călin Tatomir, fost director general al Microsoft România.

De data aceasta, era vorba de un contract al firmei D.CON-NET AG, în asociere cu Dim Soft SRL, în valoare de 90,1 milioane euro pentru livrarea și vânzarea licențelor Microsoft către Ministerul Comunicațiilor.

Anchetatorii au constatat un prejudiciu de aproximativ 51,4 milioane euro, sumă ce reprezintă „diferența dintre suma plătită de Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale (90.182.344,76 euro) și suma care a fost facturată de către furnizorul de licențe către S.C. Dim Soft S.R.L. (38.786.000 euro). Totodată, a fost creat în același cuantum un folos necuvenit în favoarea D.CON-NET AG".

Nici de această dată procurorii DNA nu au avut noroc: Tribunalul București a dispus încetarea procesului penal împotriva lui Claudiu Florică și Dinu Pescariu motivând că faptele s-au prescris. Totuși, judecătorii au mai decis ca cei doi afaceriști să plătească fiecare câte 10,85 milioane dolari, în urma confiscării speciale. Pentru recuperarea acestor sume, judecătorii au menținut sechestrul pe conturile deținute de Dinu Pescariu și Stan Dragoș Șerban la Banca Leu Elveția (sucesor cu titlu universal Banca Clariden Leu – în prezent Credit Suisse AG) și au instituit sechestrul asigurător pe toate bunurilor mobile și imobile aparținând lui Dinu Pescariu, Claudiu Florică și Stan Dragoș Șerban. N

PESCARIU ȘI FLORICĂ
TREBUIE SĂ DEA CÂTE 11 MILIOANE DE EURO STATULUI ROMÂN, DAR NU SUNT ȘI NU VOR FI CONDAMNAȚI PENAL. CEL MAI PROBABIL, STATUL NU VA ÎNCASA MARE LUCRU

FOTO: INQUAM PHOTOS / LIVIU FLORIN ALBEI

„Stelu" care-ți face felu'

Beneficiar al unei fabuloase despăgubiri de la ANRP, Gheorghe Stelian a înfundat-o pe Alina Bica.

GHEORGHE STELIAN, ZIS „STELU", a primit ilegal despăgubiri de 62 milioane euro de la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și este implicat în numeroase afaceri imobiliare controversate. L-a turnat pe Dorin Cocoș, fostul soț al Elenei Udrea, dar la rândul lui a fost turnat. Tot el a fost personajul cheie în dosarul de corupție al Alinei Bica, fosta șefă DIICOT, condamnată la patru ani de închisoare.

L-a cadorisit pe Cocoș cu 10 milioane de euro

Apropiat de Dorin Cocoș și Elena Udrea, Gheorge Stelian a intrat în clubul select al milionarilor fără notorietate după ce a achiziționat mai multe drepturi litigioase. De pe urma acestora, a obținut despăgubiri record de la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP).

În decembrie 2014, „Stelu" a fost trimis în judecată sub control judiciar de procurorii anticorupție pentru că a primit o despăgubire de 90 milioane euro pentru un teren care valora aproximativ 28 milioane euro. Prejudiciul adus statului a fost calculat de procurorii DNA, printr-o simplă operație aritmetică, la aproximativ 62 milioane euro. Atunci au fost arestați preventiv mai mulți funcționari publici, inclusiv Alina Bica, pe atunci procuror șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT). Procurorii DNA, însă, l-au plasat pe Gheorghe Stelian doar sub control judiciar și i-au pus sechestru pe bunuri.

Pentru a beneficia de acest tratament preferențial, Gheorghe Stelian a colaborat îndeaproape cu procurorii. L-a turnat pe Dorin Cocoș, căruia i-a dat 10 milioane euro din banii obținuți ilegal de la ANRP. Banii au fost dați pentru ca Dorin Cocoș să intervină pe lângă înalți funcționari, inclusiv Alina Bica, care reprezenta Ministerul Justiției în Comisia de Retrocedare a ANRP.

Imediat după ce a fost pus control judiciar și cu averea sub sechestru, Stelian Gheorghe a scăpat de toate afacerile aflate pe numele său. Apoi, în anul 2018, a fost condamnat în primă instanță la șase ani de închisoare. Pentru a scăpa de condamnare, Stelian Gheorghe le-a declarat judecătorilor că este dispus să plătească prejudiciul dacă se va stabili acesta printr-o nouă evaluare.

Firmele, pasate la Olăroiu junior

Pentru a-și șterge complet urmele, firmele sale au fost trecute pe numele unor interpuși, apoi au fost preluate de afaceristul Dorin Mirel Mateiu, din Alba Iulia.

Acesta a preluat inclusiv firma Steda Beach, firmă pe care „Stelu" a cumpărat Complexul Hotelier Mamaia din stațiunea omonimă. Ulterior, firma a fost rebotezată sub numele First Mamaia Residence SRL și a fost preluată de fiul antrenorului Cosmin Olăroiu, Antonio Daniel Olăroiu, și o anume Roxana Tănase. În anul fiscal 2018, firma preluată de Olăroiu jr. nu a raportat vreo activitate financiară, dar a declarat active imobilizate de aproximativ 24 milioane lei și pierderi de 210.540 lei.

IMAGINILE CU „STELU" SUNT GREU DE GĂSIT ÎN PRESA ROMÂNEASCĂ

FOTO: CANCAN.RO

Sediul social al firmei se află într-o vilă de pe Șos. Kiseleff P. Dimitrievici nr. 16, cumpărată de „Stelu" de la RA-APPS pentru suma de cinci milioane euro. Tot aici își are sediul social și firma Steda Residence, preluată de Cosmin Olăroiu de la Stelian Gheorghe. Datele financiare depuse pentru anul fiscal 2018 arată că această firmă a avut o cifră de afaceri de peste 4,8 milioane lei și un profit de aproximativ 400.000 lei. Activele imobilizate ale firmei au fost evaluate la 19,78 milioane lei.

Cocoș, un an de pușcărie pentru 19 milioane euro

De la turnat la turnător nu a fost decât amenințarea cu pușcăria.

DECLINUL AFACERISTULUI Dorin Cocoș, fostul soț al ministrului Elena Udrea, a început după ce a fost turnat în dosarul „Microsoft". Dar a răspuns cu aceeași monedă: a pârât tot ce i-a fost la îndemână, de la politicieni la afaceriști. Într-un final, a fost arestat, judecat și condamnat, dar eliberat condiționat după ce a executat un an din pedeapsă.

A încasat, dar a fost turnat

La începutul anilor 1990, Dorin Cocoș importa blugi din Turcia. Trei ani mai târziu, a înființat firma Dalli, împreună cu Adrian Petrache, partenerul de afaceri al lui Alexandru Bittner. Prin Dalli, Cocoș a reușit să preia administrarea unor parcări din centrul Capitalei. Cuplul de afaceri Petrache – Bittner însă era la alt nivel: făcea parte din anturajul lui Adrian Năstase, viitor premier al României. Cu ajutorul acestora, Dorin Cocoș a ajuns să se învârtă printre grei guvernamentali. Politica nu-l interesa ideologic, ci doar ca mijloc: de la Năstase s-a mutat în tabăra lui Traian Băsescu. Logic: soția sa de atunci, Elena Udrea, fusese numită de Traian Băsescu în funcția de șefă a Cancelariei Prezidențiale.

Odată cu ascensiunea politică a Elenei Udrea, afacerile și influența lui Dorin Cocoș au crescut pe măsură. Dar totul a avut un preț: în afacerea „Microsoft", Dorin Cocoș a fost turnat de afaceriștii Claudiu Florică și Dinu Pescariu, de la care primise nouă milioane de euro. Procurorii l-au acuzat de spălare de bani și trafic de influență. Judecătorii au dispus confiscarea sumei de nouă milioane de euro și condamnarea la o pedeapsă redusă la la doi ani și patru luni pentru că a colaborat cu anchetatorii. Ulterior, după ce a executat un an din pedeapsă, a fost eliberat condiționat. Alte zece milioane de euro le-a primit de la afaceristul Gheorghe Stelian pentru a interveni pe lângă membri ai Comisiei de Retrocedare de la ANRP. Din comisie făcea parte și Alina Bica, în calitate de reprezentant al Ministerului Justiției. Ulterior, Alina Bica a fost numită procurorul șef al DIICOT.

FAMILIE
Dorin Cocoș (sus) și fiul, Alin, au fost arestați în același dosar

În numele fiului

În replică la acuzațiile aduse de partenerii săi de afaceri, Dorin Cocoș a început să colaboreze cu procurorii Direcției Naționale Anticorupție. A povestit cu lux de amănunte cum a împărțit comisioanele cu politicienii și funcționarii implicați în dosarele de corupție „Microsoft" și „ANRP".

Dorin Cocoș și fiul său, Alin Cocoș, au colaborat și în dosarul „Bica 2" cu procurorii, dosar de corupție în care Alina Bica a fost acuzată că a primit drept mită un teren situat în localitatea Snagov. Terenul a fost cumpărat prin intermediul consilierului ei, Ionuț Mihăilescu, la un preț subevaluat de la Alin Cocoș.

„Tata mi-a spus că are o obligație față de Alina Bica de când era la ANRP. Pe moment, nu mi-a spus despre ce e vorba, dar am aflat apoi tot de la el că era în legătură cu despăgubirea lui Gheorghe Stelian", le-a spus judecătorilor Alin Cocoș.

Pentru colaborare și recunoașterea faptelor Alin Cocoș a fost achitat iar tatăl său a fost condamnat la trei ani și o lună cu închisoare. Decizia nu este definitivă.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Vlad Cosma și-a turnat propriul tată

Balamucul de la Ploiești: "Portocală", Negulescu, frații Cosma, Sebastian Ghiță.

FOSTUL DEPUTAT VLAD COSMA, fiul baronului PSD de Prahova Mircea Cosma, a fost o sursă inepuizabilă de denunțuri pentru procurorii Lucian Onea și Mircea Negulescu, zis „Portocală", de la DNA Ploiești. A fost folosit ca martor și martor cu identitate protejată în cel puțin 12 dosare de corupție, iar fostul procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, Laura Codruța Kövesi spunea despre el că venea din proprie inițiativă să facă denunțuri.

Clasic: mai întâi, propriul dosar

În 2008, tânărul Vlad Cosma i-a fost director de campanie electorală tatălui său, care candida pentru funcția de președinte al Consiliului Județean Prahova. Tot director de campanie a fost și pentru Adrian Năstase și pentru Sorin Chivu, care candidau pentru o funcție de deputat, respectiv senator. Un an mai târziu, și-a asumat coordonarea campaniei prezidențiale în orașul Ploiești pentru candidatul Mircea Geoană, actualul secretar general adjunct al NATO. În 2012, a devenit deputat. În primăvara lui 2014, Vlad și Mircea Cosma au fost trimiși în judecată de DNA fiind acuzați că ar fi cerut și primit peste 4,4 milioane de lei de la trei oameni de afaceri prahoveni, denunțători în cauză, ale căror firme au avut numeroase contracte cu Consiliul Județean Prahova, condus de senior. În primă instanță, Vlad Cosma a fost condamnat la cinci ani de închisoare iar tatăl său la opt ani.

A pârât de la Ghiță, la Tony Blair

În timp ce dosarul de corupție se afla pe rolul instanțelor de judecată, Vlad Cosma a sperat să ajungă la o înțelegere cu procurorii anticorupție ca să beneficieze de o reducere a pedepselor. În plus, avea relații direct la DNA Ploiești, acolo unde lucra procurorul Mircea Negulescu, zis „Portocală", care avea o relație amoroasă cu sora sa, Andreea Cosma, actual deputat PSD. Astfel, Vlad Cosma l-a denunțat pe fugarul Sebastian Ghiță: le-a cerut procurorilor un dispozitiv de localizare cu ajutorul căruia spera să dea de urma deputatului fugar.

Cel mai surprinzător denunț al lui Cosma junior a fost cel împotriva seniorului: le-a furnizat anchetatorilor o înregistrare în care tatăl său, Mircea Cosma, discuta cu fostul senator Daniel Savu despre cum șantajaseră un om de afaceri din Ploiești.

Numele lui Vlad Cosma apare și în dosarul referitor la vizita fostului premier al Marii Britanii Tony Blair în România. În acest dosar, procurorii DNA l-au acuzat pe ex-premierul Victor Ponta că a aranjat vizita lui Tony Blair în România pentru a câștiga capital de imagine în campania electorală din 2012. Apariția fostului premier britanic ar fi plătit-o Sebastian Ghiță, care ar fi dat 220.000 de euro și ar fi primit, în schimb, un loc pe listele PSD pentru Parlament. În 2016, Vlad Cosma nega că ar fi fost denunțătorul lui Ponta și Ghiță și în acest dosar, dar doi ani mai târziu și-a recunoscut cu nonșalanță calitatea de turnător. N

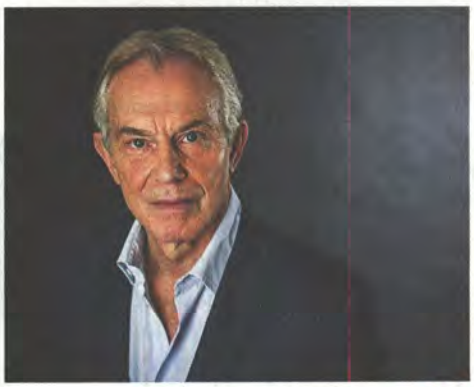

PÂRĂ
Frații penali Vlad și Andreea Cosma (sus); primul a turnat inclusiv în legătură cu vizita în România a fostului premier britanic Tony Blair

FAMILIA COSMA DE LA PLOIEȘTI
DEȚINE UN RECORD CHIAR ȘI PENTRU CLASA POLITICĂ ROMÂNEASCĂ: TATĂL ȘI CEI DOI COPII AU AJUNS LA DNA

REȚINERE
Tiberiu Urdăreanu, la DNA, în 2015

Regina IT și boss-ul UTI

Un denunț al lui Tiberiu Urdăreanu l-a vizat și pe actualul premier, care a fost achitat.

IRINA SOCOL A FOST REGINA neîncoronată a denunțurilor făcute în fața procurorilor DNA. A turnat politicieni, funcționari și afaceriști controversați conectați la afacerile de sute de milioane euro din industria IT. Un alt colaborator al procurorilor a fost Tiberiu Urdăreanu, care l-a predat procurorilor pe Ludovic Orban, actualul premier al României, dar și pe Constantin Niță, fost ministru și lider al PSD Brașov.

Afacerista Irina Socol, fosta patroană a companiei Siveco, a fost acuzată de către procurorii anticorupție că ar fi creat un circuit infracțional format din peste 50 de societăți comerciale, prin care ar fi fost derulate tranzacții fictive în perioada 2009 - 2013 în valoare de aproximativ 10 milioane de euro. A fost trimisă în judecată în noiembrie 2014.

După aproape doi ani de procese, Socol a fost condamnată la doar doi ani și șase luni de închisoare cu executare pentru evaziune fiscală. Ea a beneficiat de reducerea pedepsei după ce i-a turnat, rând pe rând, pe fostul deputat PSD Sebastian Ghiță, pe fostul ministru PNL al Transporturilor Relu Fenechiu, pe Lucian Duță, fostul președinte PDL al CNAS, pe Ana Maria Pătru, fosta șefă a AEP, pe Ancuța Macovei, fosta șefă a direcției IT din ANAF. Goana procurorilor după trofee a dat naștere și la erori judiciare: una din cele mai mari greșeli făcute de procurori este că au folosit-o pe Irina Socol în trei ipostaze diferite - o dată ca denunțător și de două ori în calitate de martor cu două (!) identități protejate care confirmau dezvăluirile denunțătorului, adică tot ale ei.

Un alt afacerist controversat din industria IT este Tiberiu Urdăreanu, care controlează grupul de firme UTI. El a fost cel care l-a dat pe mâna procurorilor DNA pe actualul premier Ludovic Orban. Acesta din urmă, însă, a fost achitat definitiv de judecători.

Într-un interviu acordat *Newsweek România* în primăvara anului 2018, Tiberiu Urdăreanu a declarat că fostul ministru PSD Niță a apărut întâmplător în denunțurile lui. „Niță îmi făcuse o introducere la Nichita (fost primar de Iași – n.r.). Și când ăștia discutau între ei, de față era și Mardarasevici (om de afaceri – n.r.), care înregistra tot ce discutau. (...) Și așa a apărut Niță în convorbirea dintre cei doi. Am fost întrebat de procuroarea respectivă cine e Niță. I-am spus că Niță e cel care mi-a făcut introducerea. Din dosarul Nichita s-a disjuns dosarul cu Niță", a spus Urdăreanu.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA; FLORIN CORNEL

REABILITARE ÎN PANDEMIE

Coronavirusul, șansa lui Raed Arafat

Șeful Departamentului pentru Situații de Urgență a primit în perioada stării de urgență atribuții noi, care l-au făcut, probabil, cel mai influent demnitar din Ministerul de Interne.

RAED ARAFAT A AVUT PUTEREA de a trimite ofițeri din cadrul Direcției Generale de Protecție Informativă (DGPI) a Ministerului de Interne pentru a participa la ședințele comitetelor județene pentru situații de urgență.

Când PNL a preluat guvernarea, liderii partidului sugerau că Raed Arafat va fi concediat din funcția de șef al Departamentului pentru Situații de Urgență (DSU), cu rang de secretar de stat, funcție pe care o deține, cu mici întreruperi, din august 2007.

„Am solicitat o soluție de la Guvern și aștept săptămâna viitoare să primesc un răspuns lămuritor, ca să nu spun altceva. Nu o să fac eu o evaluare, dar Guvernul va face o evaluare și voi insista pe lămuriri în acest sens", afirma președintele Klaus Iohannis în noiembrie 2019.

Șeful statului a reacționat astfel la apariția în presă a unei filmări de la intervenția pompierilor la Colectiv, filmare realizată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și care nu fusese prezentată procurorilor. În decembrie 2019, și Ministrul de Interne Marcel Vela era critic cu șeful DSU, anunțând un audit la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

Auditul n-a fost făcut public, iar de evaluarea lui Arafat, solicitată de șeful statului, nu s-a mai auzit nimic. În martie, când epidemia de coronavirus a izbucnit în România, Raed Arafat a preluat, de facto, comanda instituțiilor implicate în combaterea epidemiei.

O bună perioadă de timp, Arafat a fost principalul comunicator al statului în ceea ce privește deciziile luate pentru combaterea pandemiei. Abia după câteva săptămâni, Marcel Vela și Ludovic Orban au ajuns în prim plan.

„Comandantul acțiunii"

Într-un document din 16 aprilie, semnat de Raed Arafat, în calitate de „Comandant al acțiunii/ secretar de stat/șef al Departamentului pentru Situații de Urgență", acestă ordonă ca ofițerii serviciului de informații al Ministerului de Interne să participe la ședințele „Centrului Național de Conducere a Intervenției", atât la nivel central, cât și la nivel județean. Ei au primit dreptul să participe și la ședințele comitetelor județene pentru situații de urgență.

Ministrul de Interne, Marcel Vela, în subordinea căruia se află, legal, DGPI, semnează acest ordin doar în calitate de observator, cu mențiunea „Văzut".

Documentul a fost publicat pe pagina de Facebook a Rise Project. „Au fost detașați ca invitați, nu ca decidenți, câte un ofițer în fiecare centru județean (...) Ca ofițeri ai Direcției de Informații a MAI, ei știu cel mai bine ce se întâmplă pe linie la toate serviciile

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

MAI SCAPĂ O DATĂ
Deși opinia publică aștepta demiterea lui Raed Arafat, pandemia l-a readus în linia I, alături de Ludovic Orban și Nelu Tătaru

noastre din interiorul ministerului. Pot fi un sprijin real pentru șeful centrului și un sprijin al comandantului acțiunii și prefectului în județele respective", a explicat Arafat acest ordin, insistând că ofițerii acestei unități au statut de „invitați", nu de „decidenți".

Șef peste Salvamont și câinii salvatori

Printr-o ordonanță de urgență emisă la mijlocul lunii mai, Raed Arafat a primit sarcina de a coordona, în calitate de secretar de stat și „șef al DSU", Ambulanța, Salvamontul și serviciul de aviație al Ministerului de Interne. Până la acel moment, el coordona doar pompierii, SMURD și Unitățile de Primiri Urgențe.

Deși urgența ordonanței era justificată de nevoia de a combate epidemia de coronavirus, Raed Arafat a primit în coordonare „permanentă" cele mai multe structuri. Până și misiunile de salvare în peșteri, Salvaspeo, și activitățile de căutare-salvare canină au ajuns sub coordonarea lui Arafat, prin OUG 68/2020.

Pe perioada stării de urgență generată de pandemia de coronavirus, Raed Arafat a deținut 6 funcții

De asemenea, DSU urmează să asigure, potrivit aceste ordonanțe, „comunicarea publică în domeniul situațiilor de urgență și al dezastrelor".

Măsura luată prin această ordonanță de urgență fusese anticipată de una din primele ordonanțe militare emise pe perioada stării de urgență, prin care serviciul de ambulanțe trecea în subordinea IGSU.

Cinci într-unul

Pe perioada stării de urgență generată de pandemia de coronavirus, Raed Arafat a deținut următoarele funcții:

- Secretar de stat, șef al Departmentului pentru Situații de Urgență;
- Comandant al acțiunii, în cadrul Centrului Național de Coordonare și Conducere a Intervenției;
- Șeful Grupului de Comunicare Strategică, de unde gestiona comunicarea, dar putea să ceară închiderea unor site-uri acuzate că transmit informații false;
- Președintele Grupului de Suport Tehnico-Științific privind gestionarea bolilor înalt contagioase pe teritoriul României;
- Președintele Comisiei Interministeriale pentru Suport Tehnic (CMIST), unde se împart bugetele unităților de primiri urgență și se avizează scoaterea la concurs a posturilor din spitalele de stat.

În afara acestor funcții, Raed Arafat mai este și președinte al Comitetului Național Ebola.

EXCLUSIV

Cine a zădărnicit combaterea coronavirusului în România

Medici infectați care au venit la muncă, spitale unde coronavirusul s-a răspândit fără opreliști printre bolnavi sau pacienții care deliberat au încercat să-și îmbolnăvească îngrijitorii. Acestea sunt cazurile care au intrat în vizorul Parchetelor pentru împrăștierea COVID-19.

SUNT 667 DE DOSARE PENALE ÎNTOCMITE DE PROCURORI până în 21 mai, care se referă la infracțiuni privind răspândirea coronavirusului, comise în perioada stării de urgență. 453 de dosare cuprind acuzații încadrate la „zădărnicirea combaterii bolilor", iar 214 dosare penale se referă la infracțiunea de „fals în declarații", potrivit unui răspuns al Parchetului General, la solicitarea *Newsweek România*.

Am vrut să vedem ce au făcut românii care s-au ales cu dosare penale în primele două luni în care țara s-a confruntat cu epidemia de coronavirus. În lipsa unei centralizări, am analizat informările Ministerului Public, postate pe pagina de Facebook.

453 de dosare penale sunt pentru zădărnicirea combaterii bolilor

DOSARE ÎN LANȚ PENTRU DSP DOLJ ȘI SPITALUL DE URGENȚĂ DIN TÂRGU JIU

La începutul lunii aprilie, un medic de la Secția Infecțioase din cadrul Spitalului de Urgență Târgu Jiu s-a ales cu dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor și abuz în serviciu, după ce ar fi „refuzat să examineze și să ofere servicii medicale pacienților suspecți de infecție cu virusul SARS-CoV-2, serviciile medicale fiind prestate doar de asistenta medicală D.L.". Tot atunci, Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Jiu a mai deschis un dosar penal pentru neglijență în serviciu și zădărnicirea combaterii bolilor, după ce managerul spitalului a declarat public că unitatea sanitară nu deține un aparat PCR.

„Ulterior, s-a constatat că în unitatea medicală există, de aproximativ doi ani, un aparat GeneXpert, aparat de tip PCR cu capacitate de testare și diagnosticare certă a pacienților infectați cu SARS-CoV-2. Totodată, s-a reținut că, era necesar, pentru punerea în funcțiune a acestui aparat, să fie achiziționate kit-uri Xpert Xpress SARS-CoV-2", au susținut procurorii. La începutul lunii mai, spitalul a fost vizat de o a treia anchetă penală, pentru zădărnicirea combaterii bolilor, după ce în presă au apărut mai multe articole despre faptul că un pacient ar fi fost infectat cu coronavirus, acesta acuzând personalul medical de neglijență. Procurorii au mai reținut, atunci, și că spitalul nu testase personalul medical și nici nu asigurase circuite epidemiologice.

Și Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) s-a ales cu un dosar penal in rem pentru zădărnicirea combaterii bolilor, după o reclamație depusă de medicii de familie din Capitală, la finele lui martie. Aceștia au reclamat că CNAS ar fi refuzat validarea consultațiilor medicale realizate fără cardul de sănătate, chiar și după intrarea în vigoare a stării de urgență, care prevedea realizarea consultațiilor fără folosirea cardului.

O altă plângere penală a fost formulată și de medicii de la Spitalul „Sf. Ioan" din București împotriva managerului, pe care l-au acuzat, la finele lui martie, că nu sunt stocuri suficiente de echipamente de protecție contra Covid-19. Acesta, în schimb, a acuzat „oportuniști" care își urmăresc „ambiții personale".

Mai multe plângeri și dosare penale in rem pentru abuz în serviciu și zădărnicirea combaterii bolilor s-au adunat și pe numele Direcției de Sănătate Publică (DSP) Dolj, unde: în 28 martie, „funcționari din cadrul Direcției de Sănătate Dolj au dispus scoaterea din carantină a numiților G.M., G.P., G.P.I și C.C., fără să se fi așteptat rezultatul testelor efectuate acestora în perioada carantinării în vederea confirmării/infirmării infecției cu virusul COVID -19.

Ulterior, în data de 04.04.2020, după intrarea în contact cu alte persoane de pe raza jud. Dolj, pe fondul sosirii rezultatelor testelor, persoanele în cauză au fost confirmate pozitiv ca fiind infectate cu virusul COVID -19, fiind internate la Spitalul de Boli Infecțioase din municipiul Craiova". Dosarul a fost recent clasat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova. În 1 aprilie, reprezentanți ai DSP ar fi permis ieșirea din carantină a unor persoane pentru a însoți o altă pacientă infectată cu coronavirus, iar în 8 aprilie, Parchetul a înregistrat o plângere penală a unei femei care a reclamat că, atunci când mama acesteia a sosit din Marea Britanie, „funcționari din cadrul DSP Dolj nu au luat măsurile legale pentru răspândirea COVID-19".

Un al patrulea dosar penal pentru neglijență în ser-

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

SUPERCONTAGIOSUL DE LA GEROTA

Cel mai mediatizat și probabil unul dintre primele cazuri de coronavirus depistate în România este cel al fostului ofițer MAI Nelu Lupu (60 de ani). Fost comisar-șef de Poliție, actual angajat al Amenajării Domeniului Public (ADP) Sector 4, s-a internat la Spitalul MAI „Dimitrie Gerota" din Capitală la începutul lunii martie, mințind medicii că nu a fost plecat în străinătate. În fapt, acesta fusese într-o excursie de 10 zile în Israel, întorcându-se în 26 februarie și simțindu-se rău. A intrat în contact cu peste 120 de persoane și a infectat peste 50, între care propria familie și medici de la Spitalul „Dimitrie Gerota". Soția acestuia a cerut, la Antena 1, „empatie" pentru Lupu. Spitalul Gerota a fost prima unitate sanitară pusă sub carantină din România. Tot atunci, a fost închis și Biroul de Evidență a Populației din cadrul Primăriei Capitalei, pentru că o angajată a instituției a fost în excursie cu fostul ofițer. Dosarul penal care îl vizează, de zădărnicirea combaterii bolilor, este în continuare în cercetare in rem (pentru faptă), Parchetul General neîncepând urmărirea penală in personam împotriva lui Lupu, până la închiderea ediției.

viciu și zădărnicirea combaterii bolilor , clasat recent de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova, vizează tot DSP Dolj, după ce funcționarii sunt acuzați că, între 16 martie și 3 aprilie, nu ar fi luat măsuri pentru autoizolarea la domiciliu a unui grup de persoane care au venit din străinătate din regiuni afectate de coronavirus și „din acest motiv organele de poliție fiind în imposibilitatea de a monitoriza și respecta măsurile de autoizolare impuse".

DSP Dolj s-a mai ales cu o plângere penală și pentru abuz în serviciu, fiind acuzată că ar fi permis societății Salubritate Craiova S.A. să folosească biocidul Aldezin pentru dezinfectarea a peste 500 de scări de bloc din Craiova, „ulterior constatându-se că produsul folosit este un biocid cu efect bactericid".

Și la Spitalul Județean de Urgență Sf. Ioan cel Nou din Suceava, au fost deschise mai multe dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor. Pentru neechiparea corespunzătoare a personalului medical: în 20 aprilie, medicii din secția de Urgențe „din dispoziția medicului șef de secție, personalul medical din cadrul acestei unități, care își desfășura activitatea în sectorul suspect COVID, nu a fost echipat corespunzător, respectiv cu mască FFP3, combinezon, ochelari, vizieră, cizme și mănuși chirurgicale". Pe numele aceluiași spital a fost deschis un alt dosar penal pentru decesele unor pacienți cu coronavirus, care, spun procurorii, ar fi în legătură cu „activitatea ilicită desfășurată de funcționarii publici din sistemul medical (personal din cadrul spitalului, precum și din cadrul Direcției de Sănătate Publică Suceava), aceste persoane nerespectând măsurile dispuse de autorități în vederea prevenirii și limitării efectelor epidemiei noului coronavirus, în perioada ianuarie-martie 2020", iar persoane confirmate pozitiv „nu au fost internate în fapt în Secția de boli infecțioase a Spitalului Județean Suceava". Un alt dosar penal se referă la faptul că, în 23 martie, au fost chemate la serviciu toate cadrele medicale „testate pozitiv, negativ și a celor suspecte, rezultând într-o posibilă contaminare în masă". De altfel, în 2 aprilie, când Ministerul Sănătății a adus conducere militară, doar „10-15 procente din personalul medical al spitalului era apt de muncă, restul fiind bolnav de Covid-19 sau se afla în carantină", potrivit Ministerului Apărării. Suceava a fost și unul dintre județele aflate în carantină și este în continuare cel mai mare focar de coronavirus din România, cu peste 3.600 de cazuri confirmate și peste 200 de decese.

Pentru zădărnicirea combaterii bolilor au deschis dosar penal, în aprilie, și procurorii din Vrancea, pe numele fostului manager al Spitalului Județean Focșani, Constantin Mîndrilă, care, deși infectat cu coronavirus, ar fi interacționat cu mai mulți medici și apoi s-a cazat la o pensiune unde stăteau și medici neinfectați. În replică, fostul manager a susținut că a închiriat o locuință ca să-și protejeze familia de infectare și a acuzat prefectul că l-a internat „cu forța" în secția de boli infecțioase. De altfel, după acest episod, Ministerul Sănătății a numit o conducere militară și la Spitalul Județean Focșani.

La Spitalul Filișanilor, din Filiași, secția de Primiri Urgențe a fost închisă, iar 23 de cadre medicale au fost izolate la domiciliu, în luna martie, după ce conducerea spitalului „și-a îndeplinit defectuos atribuțiile de serviciu prin neluarea măsurilor legale privind combaterea bolilor infectocontagioase", după îngrijirea unui pacient cu coronavirus. Un alt exemplu este un medic ginecolog din Sfântu Gheorghe care, deși a fost confirmat cu coronavirus, a continuat să meargă la spital, fiind cercetat pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

Amintim și cazul maternității Odobescu din Timișoara, unde procurorii au deschis dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor, după ce, la începutul lunii aprilie, 10 bebeluși fuseseră testați pozitiv cu coronavirus, precum și 25 de asistente și paciente. Focarul a fost declarat stins în 12 mai.

Circa 10 la sută dintre decesele de coronavirus înregistrate în România în timpul stării de urgență s-au înregistrat în rândul persoanelor cu dizabilități aflate în grija statului și în căminele de vârstnici. Și în aceste cazuri, procurorii au deschis dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor. La Galați, procurorii au deschis un dosar penal care vizează căminul Sf. Spiridon, unde muriseră 16 vârstnici, iar peste 100 fuseseră infectați – „existând date că nu s-ar fi luat toate măsurile legale pentru prevenirea și combaterea bolilor infectocontagioase". Și căminul pentru vârstnici Sf. Ilie, privat, tot din Galați, este vizat de o cercetare penală in rem pentru zădărnicirea combaterii bolilor, după ce acolo au murit 33 de vârstnici.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Alte dosare penale se referă la medici care au refuzat să îngrijească pacienți cu COVID-19. Un exemplu este din 30 aprilie, când trei medici din Argeș s-au ales cu dosare penale pentru abuz în serviciu și zădărnicirea combaterii bolilor, după ce au fost delegați să asigure asistența medicală de specialitate pentru pacienți cu coronavirus și pacienți cu coronavirus și cu comorbidități la Spitalul Muncipial Câmpulung și au refuzat să se prezinte la unitatea medicală.

Infracțiuni în starea de urgență

Din cele 667 de dosare penale deschise de procurori în legătură cu răspândirea coronavirusului, până la data de 21 mai, în 56 de dosare penale s-a început urmărirea penală in personam, în celelalte cauze fiind vizate faptele, a arătat Parchetul General, într-un răspuns transmis la solicitarea *Newsweek România*. În total, sunt vizați 67 de inculpați sau suspecți.

13 dosare au fost soluționate prin trimitere în judecată, iar cinci prin acorduri de recunoaștere a vinovăției.

Sunt 453 de dosare penale care vizează săvârșirea infracțiunii de zădărnicirea combaterii bolilor, prev. de art. 352 Cod penal și 214 dosare penale care vizează infracțiunea de fals în declarații, prev. de art. 326 Cod penal.

PACIENȚI INCONȘTIENȚI ȘI PACIENȚI NETESTAȚI

Din perioada stării de urgență nu lipsesc nici pacienții care au încercat să fugă din spitale, cel mai adesea cu taxiul, sau care au tușit spre medici, amenințând că-i infectează, dar nici situațiile în care pacienți care acuzau simptome asemănătoare coronavirusului au fost lăsați să plece acasă, fiind ulterior confirmați cu boala. Pentru toate aceste cazuri, au fost deschise dosare penale in rem (pentru faptă) pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

La începutul lui martie, Vergil Chițac a fost primul senator infectat cu coronavirus. În jurul său au apărut controverse legate de faptul că nu a fost transportat la spital cu izoleta și privind modul în care a ajuns să fie testat. Liberalul a spus că nu a fost decizia sa privind transportul cu izoleta. Întreaga conducere a PNL, inclusiv membrii Guvernului, au intrat în izolare două săptămâni, după ce au participat la o întâlnire cu Chițac. Parchetul General a deschis un dosar penal in rem pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

Totodată, Parchetele prezintă numeroase cazuri în care: un pacient infectat cu coronavirus și-ar fi dat jos masca și ar fi tușit spre medicii care îi acordau îngrijiri (la spitalul Victor Babeș din Capitală, în 17 martie), o pacientă infectată cu coronavirus s-ar fi externat la cerere, semnând o declarație pe proprie răspundere că se va izola la domiciliu (Suceava, 14 aprilie), un pacient este tratat la spital, declarând pe proprie răspundere că nu are contact cu persoane din străinătate (de fapt, avea rude în izolare, Pitești, 12 aprilie), un pacient confirmat a plecat din spital fără acordul personalului medical, „prin escaladarea ferestrei salonului" (Cluj, 31 martie), pacient suspect a părăsit spațiul amenajat în curtea Spitalului de Urgență Buzău, unde se afla internat (10 aprilie), paciente depistate într-un taxi, după ce au fost confirmate cu corovavirus și au

Politicianul Viorel Cataramă, cunoscut protestatar anti-5G, anti-vaccin, anti-măsuri Covid-19, „s-a îmbrățișat, în 8 mai, cu un bărbat bolnav de coronavirus" din comuna Bărbulești. El a susținut că „psihoza cu statul în casă e greșită". Nu s-a infectat cu Covid-19, dar s-a ales cu dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

refuzat internarea în spital (Colentina, București, 17 aprilie). Dar au fost și cazuri în care: un pacient care a venit la urgențe acuzând simptome de coronavirus ar fi fost trimis acasă fără să fie testat (Piatra Neamț, 23 martie – ulterior, acesta a fost transportat cu ambulanța la spital și a fost confirmat cu Covid-19), pacient cu simptome de boală a fost tratat la secția de Boli Infecțioase „întrucât prezenta deficiențe respiratorii majore", a fost trimis acasă, cu tratament, fiind adus din nou cu ambulanța la spital și confirmat cu coronavirus (26 martie, Drobeta Turnu Severin).

„ANTREPRENORI" MORTALI ÎN VREME DE PANDEMIE

Din infracțiunile comise în vremea coronavirusului, nu lipsesc oportuniștii care au crezut că vor da lovitura cu: spirt contrafăcut (obținut din metanol în loc de etanol, la Iași, unde 10 oameni au murit, iar un cetățean irakian și unul iranian au fost reținuți), dezinfectant contrafăcut (la Timișoara, un bărbat a utilizat pentru igienizarea mai multor scări de bloc un dezinfectant care conținea fosfură de aluminiu, omorând doi copii și pe mama unuia dintre copii și intoxicând alți trei), teste rapide (9.360 de teste inscripționate „VivaDiag Covid - 19 IgM/IgG Rapid test", prezentate drept teste rapide pentru depistarea coronavirusului, deși chiar în prospect producătorul arăta că nu diagnostica Covid-19.

În 26 martie, au fost efectuate 10 percheziții în București, Constanța, Galați și Cluj. Ulterior, procurorii au mai ridicat alte 684 de teste inscripționate „Core Test – One Step Kit Test" în același dosar. Cu toate acestea, Antena 3 a prezentat cazul susținând că „o cantitatea uriașă de teste pentru depistarea infecției cu Covid-19 este blocată de procurori"). La Târgu Jiu, un comerciant a pus la vânzare o soluție pe care a prezentat-o drept spirt, reușind să păcălească mai mulți oameni și firme, iar la Drăgășani, două persoane sunt cercetate pentru evaziune, după ce oamenii legii au găsit, la percheziții, măști chirugicale din China în valoare de 17.000 de lei, pe care acestea ar fi intenționat să le vândă.

De altfel, măștile au fost printre produsele cele mai furate în perioada stării de urgență: astfel, o femeie a fost prinsă furând măști de protecție din Leroy Merlin București, alți bărbați au fost prinși furând din Hornbach Berceni măști care protejează împotriva prafului, un alt bărbat a fost prins la scurt timp după ce a furat cinci seturi cu câte 20 de măștile textile reutilizabile din Dedeman, București, iar alți bărbați ar fi furat măști de protecție în valoare de 548 de lei dintr-un magazin din

FOTO: CAPTURĂ VIDEO NEWSWEEK ROMÂNIA; INQUAM PHOTOS / ILONA ANDREI

ÎPS Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, confirmat cu coronavirus, a murit în 20 mai. El a infectat doi preoți și patru angajați din sectorul administrativ al Arhiepiscopiei. Cazul său a devenit cunoscut după ce a fost transportat la București cu un elicopter SMURD.

În 10 aprilie, procurorii din Cluj au deschis dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor, în cazul celor 1.000 de muncitori sezonieri adunați în Aeroportul „Avram Iancu" din Cluj, care plecau la muncă în Germania. PSD a profitat politic de moment, ca să depună o moțiune contra ministrei Muncii, Violeta Alexandru.

Sectorul 4, potrivit procurorilor. N-au lipsit nici escrocii deghizați tot cu măști: două femei cu mască pe față ar fi mințit un vârstnic de 86 de ani din București că sunt de la Casa de Pensii și că ar fi venit să-i facă dezinfecție împotriva coronavirusului, încercând să-l tâlhărească. Ele au fost surprinse de o vecină, care a chemat Poliția. Alți trei bărbați, de asemenea cu măști pe față, au furat peste 100.000 de lei din casa unei persoane, în care au intrat pretinzând că sunt de la Enel.

Alții au încercat să dea lovitura în alte arii de activitate: două persoane ar fi furat pește din amenajarea piscicolă Dunăreni (județul Constanța), fapta lor fiind încadrată ca zădărnicirea combaterii bolilor; iar alte trei persoane, recidiviste, ar fi furat scule și dispozitive în valoare de 97.000 de lei.

ETNOBOTANICELE, PE LISTA BUNURILOR CARE ACOPERĂ NECESITĂȚILE DE BAZĂ

În 6 aprilie, două persoane au fost prinse în flagrant la Constanța de procurorii DIICOT, în timp ce cumpărau 54 pliculețe care conțineau „substanțe cu efecte psihoactive" și cu declarația pe proprie răspundere falsă, în care consemnaseră că merg pe ruta Tulcea-Constanța pentru „asigurarea de bunuri care acoperă necesitățile de bază ale persoanelor și animalelor de companie".

În 4 aprilie, un alt traficant de droguri completase în declarația pe proprie răspundere că se deplasează în interes profesional – în fapt, acesta a fost prins la Iași cu o pungă de heroină asupra sa, pe care a aruncat-o peste gardul unei biserici, când a văzut polițiștii care îl urmăreau.

În aceeași notă, la finele lui martie, un alt traficant din Ploiești a fost prins după ce a căzut pe geam de la etaj: în casă avea 200 de comprimate de LSD.

În 10 aprilie, un contrabandist de țigări a fost prins de polițiști în Ilfov, după ce a arătat o declarație pe proprie răspundere în care susținea că se deplasează în interes de serviciu, pentru a livra aparate de aer condiționat, prezentând o adeverință de la angajator, care însă era falsă. Polițiștii i-au găsit în mașină 187.000 de țigarete de contrabandă din Belarus, în valoare de 120.000 de lei și au descoperit că acesta tranzitase aproape tot teritoriul țării, de la nord la sud, începând cu județul Suceava. Acesta este cercetat pentru fals în declarații și contrabandă.

Nici șoferii băuți la volan, prinși de Poliție, n-au lipsit: de exemplu, în 21 aprilie, un șofer din Satu Mare s-a ales cu dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor, după ce a fost prins conducând băut, când ar fi trebuit să fie în izolare la domiciliu.

O MAMĂ ȘI-A DENUNȚAT FIICA

Multe dintre dosarele penale întocmite de oamenii legii pentru fals în declarații se referă la românii prinși cu declarație falsă de la angajatori, pe drumurile patriei, dibuiți după o căutare în REGES, portalul care cuprinde salariații din România, ori la cazurile în care românii care s-au întors din alte țări puternic lovite de coronavirus, precum Italia sau Marea Britanie, și care, odată ajunși la graniță, au declarat fals că vin din țări cu puține cazuri de Covid-19 sau chiar că sunt transportatori care nu trebuie să stea în izolare.

Dar mai sunt și cazuri în care Poliția a fost anunțată chiar de familie sau de vecini că apropiații lor nu respectă autoizolarea, după întoarcerea din străinătate. În aceste cazuri, procurorii au deschis dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

Un astfel de caz s-a înregistrat în Capitală, în Sectorul 2, unde, în 18 martie, „o persoană de sex feminin a sesizat Secția 7 Poliție cu privire la faptul că fiica sa împreună cu concubinul acesteia, care s-au întors pe 16.03.2020 din Franța, nu respectă măsura izolării impusă de autoritățile competente".

Nici denunțătorii vecini nu lipsesc: la Sinaia, în 23 martie, un vecin „motivat de dorința de a preveni răspândirea coronavirusului" a reclamat un altul, de 68 de ani, proaspăt întors din străinătate, că nu respectă măsura izolării la domiciliu, mergând la cumpărături, în timp ce soția sa a rămas acasă. În Sectorul 5, pe 1 aprilie, un alt vecin și-a denunțat colocatarul întors din Anglia că nu ar respecta măsura izolării la domiciliu. Faptele sunt cercetate ca zădărnicirea combaterii bolilor.

CREDINCIOȘII N-AU TEAMĂ DE CORONAVIRUS

În 21 martie, zeci de oameni au participat la o slujbă oficiată în aer liber, la biserica Socola din Iași, de Sâmbăta pomenirii morților. Procurorii Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași au deschis dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor, pe care l-au clasat o lună mai târziu, după ce au ajuns la concluzia că „fapta nu are caracter penal".

În 5 aprilie, 16 persoane din comuna Apahida, județul Cluj, s-au întâl-

FOTO: INQUAM PHOTOS / LIVIU CHIRICA; INQUAM PHOTOS / RAUL STEF

nit „pentru oficierea unor acte liturgice. În urma manifestării unor simptome specifice bolii, patru membri de familie ai unuia dintre participanți au fost confirmați pozitiv cu COVID-19". Participanții care nu au fost infectați atunci au fost izolați la domiciliu, cei confirmați cu coronavirus au fost internați în spital și cu toții s-au ales cu dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

În 12 aprilie, un cetățean din Borșa îi îndemna pe concetățenii săi, pe Facebook, să participe la slujba de Înviere din 19 aprilie: „Nu vor putea să ne amendeze sau să ne aresteze dacă suntem toți uniți! Dă-o mai departe!". Acesta s-a ales cu dosar penal pentru instigare publică.

În 26 aprilie, procurorii din Baia Mare au anunțat că s-au sesizat din oficiu și au deschis un dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor, după ce, în 7 aprilie, mai multe persoane au participat la o slujbă oficiată într-un apartament, iar „în urma acestei întruniri, trei dintre persoanele prezente au fost depistate pozitiv cu infecția provocată de virusul SARS-CoV2".

Tot la Cluj, în 22 aprilie, unui preot i-a fost deschis dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor, după ce a „permis accesul enoriașilor în incinta locașului de cult, cu ocazia oficierii unei slujbe religioase".

SPARTACUS ȘI ALTE BĂTĂI CU POLIȚIA

Din perioada stării de urgență, n-au lipsit petrecerile, sfârșite, adesea, cu bătăi între cetățenii nervoși și oamenii legii.

Câteva exemple: în noaptea Învierii, în Hunedoara, polițiștii care au încercat să oprească o petrecere de cartier au fost atacați cu „pietre și alte obiecte contondente", fiind deschis un dosar pentru ultraj, distrugere și tulbrarea ordinii și liniștii publice. În comuna Munteni, din Galați, 20 de persoane care s-au distrat dând foc unor cauciucuri – s-au ales cu amenzi și cu dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor. Și în comuna Ciocănești, din Dâmbovița, șapte oameni făceau petrecere pe stradă. Ei s-au ales cu amenzi.

În 25 martie, o femeie din Cugir, Alba, a organizat acasă o petrecere cu nouă invitați. S-a ales cu dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor. În 2 mai, în zona „La Platou" de pe o stradă din Târgu Mureș, o petrecere de stradă s-a sfârșit cu pietre, bâte și „alte obiecte" aruncate spre polițiști, iar unul din petrecăreți a încercat să bată un echipaj de jandarmi cu ranga. Aceștia s-au ales cu dosare penale pentru ultraj și tulburarea ordinii publice.

Totodată, câteva dintre violențele înregistrate în ziua de Paște au contribuit la creșterea rasismului față de romi în spațiul public, în perioada stării de urgență. Două cazuri au fost foarte mediatizate: în localitatea Săcele din Brașov, două grupuri de romi s-au luat la bătaie în mijlocul străzii, aruncând cu pari, pietre, cărămizi și furci, iar la mijloc au picat polițiștii. În acest caz, oamenii legii au deschis dosar penal pentru tentativă de omor. În 15 mai, a fost trimis în judecată Vasile Badea, celebru pe Facebook ca „Spartacus Idolul Fetelor", care, în ziua de Paște, a participat la o petrecere pe stradă, finalizată cu o bătaie și cu amenințările lui Spartacus cum cum că „eu cu frații mei și cu nepoții mei, cum vine prima mașină, cum îi răsturnăm! Așteptăm Poliția! Revoluție! Revoluție!".

Un alt dosar penal, pentru ultraj, deschis în 28 martie, la Cluj, care vizează un pacient suspect de coronavirus, care i-a tușit în față unui polițist local, amenințându-l că-i va da Covid-19, dacă nu-l lasă să plece din spital, s-a încheiat cu un acord de recunoaștere a vinovăției, pacientul primind și șase luni de închisoare cu suspendare.

EVADARE DIN CARANTINĂ PE GEAM

În multe cazuri, românii și străinii care au ajuns în țară, obligați să stea în carantină, au încercat să fugă sărind pe geam: unii s-au întors de bunăvoie în centre, alții au fost aduși de Poliție, dar toți s-au ales cu dosare penale.

De exemplu, în 4 aprilie, doi bărbați care erau de 11 zile într-un centru de carantină din Ungheni, județul Mureș, au sărit pe geamul unui balcon de la etajul I, iar „după 20 de minute cei doi au revenit voluntar" în centru. Deși s-au întors de bunăvoie, s-au ales cu dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor. În 25 martie, în Piatra Neamț, un bărbat de 35 de ani, aflat în carantină în incinta Liceului Tehnologic, a vrut să coboare pe un cearșaf de la etajul doi. Acesta a fost găsit pe jos de oamenii legii.

Un cetățean ceh a fugit de două ori dintr-un centru de carantină din Covasna, în 12 și 14 aprilie: „Din discuțiile purtate în limba engleză, s-a stabilit că dorea să ajungă în Cehia, neputând fi stabilite împrejurările exacte în care a părăsit carantinarea, deoarece nu cunoștea limba română, iar în limba engleză se exprima cu greutate", conform Parchetului de pe lângă Judecătoria Târgu Secuiesc. În 1 aprilie, mai multe persoane s-au filmat pe Facebook la barul motelului din Sighetu Marmației unde se aflau în carantină, bând și jucând jocuri de societate. Filmarea a fost distribuită, apoi, de Antena 1. Și ei s-au ales cu dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

De ce au încălcat oamenii perioada de izolare la domiciliu, de 14 zile: în 19 martie, un bărbat aflat în izolare în orașul Avrig a plecat la Sibiu ca să-și înregistreze mașina la RAR, iar alte două persoane din Avrig s-au dus la piață ca să vândă fructe și legume; în 27 martie, un consilier din Negrești-Oaș a ieșit din izolare ca să meargă la o ședință a Consiliului Local; în 29 martie, un bărbat din Sectorul 5 a vrut să meargă la muncă; în 3 aprilie, un bărbat din București a plecat la magazin; în 8 aprilie, o persoană din Ploiești a ieșit din izolare ca să-și viziteze părinții. Ei s-au ales cu dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor.

În 27 martie, alți doi bărbați, de 28 și 34 de ani, din Miercurea Ciuc, au fost prinși că au ieșit din izolare, după ce au tăiat cu un topor un cablu al barierei de la trecerea de cale ferată din oraș. Și ei s-au ales cu dosare penale pentru zădărnicirea combaterii bolilor, distrugerea sau semnalizarea falsă și 14 zile de carantină instituționalizată.

Parchetul Costești (Argeș) a înregistrat, în 12 aprilie, un dosar penal pentru un bărbat care a ieșit din autoizolare ca să se bată cu un vecin, pe care l-a scuipat și l-a lovit în cap. Beligerantul s-a ales cu dosar penal pentru zădărnicirea combaterii bolilor și lovire. În 6 aprilie, un alt bărbat, din Satu Mare, a ieșit din izolare ca să ia de la fosta soție, care locuia în curtea de vizavi, un telefon mobil și o legătură de chei auto. La începutul lui aprilie, în comuna Gherța Mică, din județul Satu Mare, un bărbat a ieșit din izolare ca să meargă la o înmormântare în localitatea Bătarci.

Hepatoprotect®

GAMA COMPLETĂ PENTRU REGENERAREA ȘI PROTECȚIA FICATULUI

Acestea sunt suplimente alimentare. Citiți cu atenție prospectul.

MEDICINĂ

Ce se întâmplă cu vaccinul românesc anti-COVID

Institutul OncoGen din Timișoara a anunțat încă de la începutul lunii februarie că lucrează la un vaccin împotriva coronavirusului. În aprilie, profesorul Virgil Păunescu l-a testat chiar pe el. De la sfârșitul lunii mai, cercetarea este continuată în parteneriat cu Institutul Cantacuzino.

LA 8 FEBRUARIE, PROFESORUL Virgil Păunescu, directorul OncoGen, împreună cu echipa sa, publica pe un site de specialitate un articol despre tehnologia de producere a unui vaccin împotriva COVID. Articolul fusese postat și pe site-ul institutului din Timișoara cu două săptămâni înainte.

La 4 februarie, OncoGen fusese deja contactat de Ambasada Chinei din România, care s-a arătat interesată de o colaborare.

Profesorul dr. Virgil Păunescu și echipa sa au găsit similitudini între imuntorepiile pentru tratarea cancerului și obținerea vaccinurilor pentru bolile infecțioase și astfel a rezultat o schemă de vaccinare.

„Atunci când epidemia a izbucnit în China, colectivul nostru lucra de aproximativ 4 ani la un tratament avansat în imunoterapia în cancer (un tratament extrem de recent dezvoltat în SUA), mai exact la vaccinurile personalizate în cancer.

Așa că am beneficiat de un bagaj de cunoștințe precum și de o experiență foarte vastă și am fost în poziția de a putea pregăti «design-ul» pentru producerea unui vaccin împotriva COVID-19 într-un timp foarte scurt. La jumătatea lunii ianuarie aveam deja designul vaccinului", ne-a spus prof. Virgil Păunescu.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

La sfârșitul lunii martie, începeau deja primele teste de laborator, însă fondurile erau insuficiente, astfel încât directorul OncoGen a decis să se vaccineze pentru a vedea dacă proiectul merită să fie continuat.

Efectele vaccinului asupra celui care l-a creat

Prof. Virgil Păunescu a povestit, în exclusivitate pentru *Newsweek România*, care au fost simptomele pe care le-a avut când a testat pe el însuși vaccinul anti-COVID creat, împreună cu echipa sa, la Timișoara.

„Am decis să-mi administrez eu primul vaccinul dezvoltat la OncoGen, să fiu eu primul voluntar. Ca urmare, pe data de 14 aprilie m-am vaccinat cu prima doză, iar în data de 28 aprilie mi-am administrat a doua doză de vaccin", declara profesorul român.

Vaccinul dezvoltat de OncoGen împotriva virusului SARS-CoV-2 se administrează intranazal, fie sub formă de picături, fie prin pulverizare.

„În 14 aprilie mi-am administrat prima doză. Au fost patru picături de vaccin intranazal. Pe mine mă interesa dacă suntem pe calea cea bună sau ne

INSTITUTUL ONCOGEN
funcționează pe lângă Spitalul Județean de Urgență din Timișoara

păcălim și ceea ce facem noi nu va fi băgat în seamă de sistemul imunitar. Asta și pentru că această cale de administrare este mai convenabilă, dar pune o serie de probleme. Seara, după prima doză, am început să am manifestări specifice oricărei vaccinări, pe care lemai întâlnisem după ce m-am vaccinat anti-gripal.

Ai o stare care se compară cu boala respectivă, dar cu simptome mult mai reduse, dureri musculare, dureri osoase, un disconfort. E ca și cum urmează să te confrunți cu o gripă. În fiecare zi am venit la serviciu și mi-am făcut analizele, plus ceea ce puteam noi să facem pe partea de cercetare. Am găsit markerii inflamatori crescuți. Am avut și o stare de iritație în nas și în faringe pe unde ajunsese vaccinul, lucru care m-a bucurat pentru că asta însemna că sistemul imun a recepționat semnalul și reacționează. Aceste stări de tip gripal m-au ținut vreo cinci zile, plus ceva tulburări digestive care au fost raportate și la infecția cu coronavirus. Toate acestea au fost din cauza unei descărcări de citokine", explică prof. Virgil Păunescu. El spune că a constatat o reacție de răspuns la fel ca la o infecție virală și că s-a controlat săptămânal ca nu cumva să se infecteze cu noul coronavirus pe cale naturală și să îi fie afectate rezultatele.

„La 28 aprilie mi-am administrat o singură picătură de vaccin, pentru că mi-am dat seama că doza inițială fusese prea mare, și am avut o inflamație la nivel nazo-faringian mult mai ușoară ca prima dată. Seara am avut din nou dureri musculare și articulare. A doua zi am venit la institut și i-am rugat pe colegi să-mi ia sânge și să trimită la trei laboratoare independente o baterie mare de eprubete cu sânge. În timp ce-i așteptam pe cei de la laboratoare să vină să ridice probele, după o oră, am început să văd, în eprubetele cu sânge recoltat fără anticoagulant, un fenomen de gelificare a serului, un fenomen care nu este normal. Cu cât trecea timpul, cu atât serul devenea mai solid, iar cheagul de sânge era foarte fragil și instabil. În sânge începuse un proces care nu era chiar o coagulare clasică, era o îngroșare a sângelui, o creștere a vâscozității.

O concluzie foarte importantă a fost aceea că în eprubetele cu sânge care a avut anti-coagulant sângele nu s-a coagulat", arată Virgil Păunescu. El s-a declarat foarte mulțumit de reacția organismului la vaccin.

„Mi-am dat seama că funcționează și suntem pe calea cea bună, mai trebuie să facem doar mici reglaje vizavi de doze și de numărul de administrări.

Imunizările pe cale nazală, așa cum vrem să le facem noi, blochează în primul rând calea de intrare a virusului și protejează toată zona capului, nas, faringe, ochi, gură prin absorbția nazo-faringiană de peptide virale și stimularea sistemului imun la acest nivel.

Pe mine mă interesează să ajungem cât mai repede la studiile de fază 1 pe voluntari. Eu am toată încrederea că vom reuși să facem acest vaccin și că România va fi mai pregătită dacă se va mai confrunta cu astfel de situații în viitor", a mai declarat directorul Oncogen pentru *Newsweek România.*

Imediat după ce a anunțat că a testat vaccinul pe el însuși, Virgil Păunescu a fost anunțat că va urma o anchetă pentru a vedea dacă a fost ceva legal. Însă profesorul studiase legislația înainte, iar, de curând, doi cercetători germani au făcut același lucru.

Vaccinul dezvoltat de OncoGen împotriva virusului SARS-CoV-2 se administrează intranazal, fie sub formă de picături, fie prin pulverizare

Parteneriatul cu Institutul Cantacuzino

La sfârșitul lunii mai, Institutul OncoGen din Timișoara, în parteneriat cu Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino" anunța câștigarea competiției organizate de Ministerul Educației și Cercetării pentru dezvoltarea unui vaccin împotriva virusului SARS-CoV-2, primind 3,5 milioane de lei pentru continuarea cercetărilor.

Profesorul doctor Mircea Ioan Popa, reprezentant al Institutului Cantacuzino, a declarat că Centrul OncoGen din Timișoara este cel care conduce proiectul, ajutorul oferit fiind de testare pe animale de laborator.

„Produsul realizat de colegii din Timișoara este aproape gata pentru a fi pus la dispoziție pentru începerea acestui proiect, e un proiect de cercetare și întotdeauna o cercetare știi că o începi și încerci să o duci la bun sfârșit, dar pot apărea lucruri pe care nu le poți gândi de la început. Avem la dispoziție maxim 18 luni și speranța noastră este ca, într-un număr de luni, să putem să vă anunțăm că avem ceva nou de spus față de momentul de astăzi", a declarat Mircea Ioan Popa. El a explicat că, în cazul în care vaccinul va da rezultate în testele pe animale, vor exista și studiile clinice pe oameni. Cercetătorul a refuzat să vorbească despre investiția de 3,5 milioane de lei primită de la statul român, în condițiile în care în alte țări se discută despre miliarde de euro în cercetare. „Nu vom discuta despre banii utilizați de alte țări, dar suma de bani necesară pentru a duce la capăt un produs e mai mare de 3,5 milioane, dar Ministerul Educației nu a țintit tot ce ar trebui să fie țintit, este un produs de cercetare, ca atare vor fi necesare fonduri suplimentare", a spus el.

FOTO: INQUAM PHOTOS / CORNEL PUTAN

Mesajul postat de ambasadorul regatului Unit la București la 13 mai

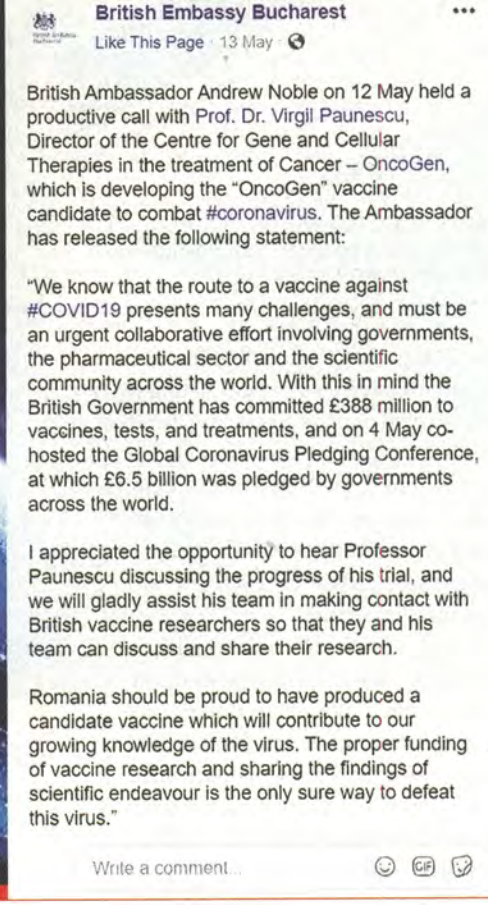

British Embassy Bucharest
Like This Page · 13 May ·

British Ambassador Andrew Noble on 12 May held a productive call with Prof. Dr. Virgil Paunescu, Director of the Centre for Gene and Cellular Therapies in the treatment of Cancer – OncoGen, which is developing the "OncoGen" vaccine candidate to combat #coronavirus. The Ambassador has released the following statement:

"We know that the route to a vaccine against #COVID19 presents many challenges, and must be an urgent collaborative effort involving governments, the pharmaceutical sector and the scientific community across the world. With this in mind the British Government has committed £388 million to vaccines, tests, and treatments, and on 4 May co-hosted the Global Coronavirus Pledging Conference, at which £6.5 billion was pledged by governments across the world.

I appreciated the opportunity to hear Professor Paunescu discussing the progress of his trial, and we will gladly assist his team in making contact with British vaccine researchers so that they and his team can discuss and share their research.

Romania should be proud to have produced a candidate vaccine which will contribute to our growing knowledge of the virus. The proper funding of vaccine research and sharing the findings of scientific endeavour is the only sure way to defeat this virus."

Write a comment...

Vaccinul românesc, susținut de Ambasada Marii Britanii

Vaccinul dezvoltat de prof. Virgil Păunescu la centrul OncoGen din Timișoara este recunoscut atât de Marea Britanie, cât și de Organizația Mondială a Sănătății.

Ambasada Marii Britanii la București a postat, la 13 mai și la 4 iunie, mesaje în care laudă și încurajează eforturile românilor.

„Știm că drumul până la un vaccin împotriva # COVID19 prezintă multe provocări și că trebuie să fie un efort rapid de colaborare care să implice guvernele, sectorul farmaceutic și comunitatea științifică din întreaga lume.

Având în vedere acest lucru, guvernul britanic a alocat 388 de milioane de lire sterline pentru vaccinuri, teste și tratamente, iar la 4 mai a fost co-gazda Conferinței globale pe tema coronavirusului, la care 6,5 miliarde de lire sterline au fost angajate de guvernele din întreaga lume.

Am apreciat oportunitatea de a-l auzi pe profesorul Păunescu discutând despre evoluția cercetării sale și vom pune cu bucurie echipa sa în legătură cu cercetătorii britanici, astfel încât să poată discuta și împărtăși cercetările lor.

România ar trebui să fie mândră că a produs un vaccin-candidat, care va contribui la o îmbunătățire a cunoștințelor noastre despre acest virus. Finanțarea corespunzătoare a cercetării privind vaccinurile și împărtășirea rezultatelor eforturilor științifice reprezintă cea mai sigură cale de a învinge acest virus", a fost mesajul postat de Andrew Nobel pe pagina de Facebook a Ambasadei Marii Britanii în România, la 13 mai.

La 4 iunie, cu ocazia găzduirii Summit-ul Global pentru Vaccinuri (The Global Vaccine Summit) de către Regatul Unit, Ambasada Marii Britanii la București a amintit din nou despre vaccinul românesc într-o postare pe Facebook, în care erau amintite inițiative ale unor prestigioase instituții care dezvoltă soluții în acest sens. Andrew Noble, Ambasadorul Regatului Unit, a lăudat colaborarea dintre Centrul OncoGen și Institutul Cantacuzino, spunând că cercetarea în zona vaccinurilor este o necesitate pentru întreaga omenire, subliniind importanța cercetării românești în această zonă.

Pe lista OMS

Din luna aprilie, vaccinul propus de români este inclus de Organizația Mondială a Sănătății OMS într-un draft al vaccinurilor la care se lucrează în toată lumea și care ar putea fi o soluție împotriva COVID -19.

Protein Subunit	Synthetic Long Peptide Vaccine candidate for S and M proteins	OncoGen	COVID-19	Pre-Clinical	
Replicating Viral Vector	Measles Vector	Zydus Cadila	COVID-19	Pre-Clinical	
Replicating Viral Vector	Measles Vector	Institute Pasteur/Themis/Univ. of Pittsburg Center for Vaccine Research	COVID-19	Pre-Clinical	West nile, chik, Ebola, Lassa, Zika
Live attenuated virus	Measles Virus (S, N targets)	DZIF – German Center for Infection Research	COVID-19	Pre-clinical	Zika, H7N9, CHIKV

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

INTERVIU

Florin Hozoc, CEO BPHD:
Interesele comerciale din sistemul transfuzional costă vieți!

La începutul pandemiei COVID-19, o companie privată a decis să ajute statul român să salveze vieți. Dar să ajuți statul român nu e atât de simplu pe cât ar părea. Pentru că acolo există mai mereu interese personale care trec înaintea binelui general. Chiar și în situații de criză, când se mobilizează resurse majore pentru rezolvarea problemelor, există blocaje, există sabotaje pe față sau discrete, există justificări birocratice pentru a nu face ce ar trebui făcut.

***NEWSWEEK ROMÂNIA:* DOMNULE Florin Hozoc, sunteți promotorul terapiei cu plasmă convalescentă pentru pacienții COVID-19 din România, fiind și donatorul unor echipamente pentru recoltarea de plasmă. De ce v-ați implicat și cum ați colaborat cu statul român în susținerea acestui tratament?**

Florin Hozoc : Susțin de multă vreme nevoia recoltării de plasmă în România, plasma fiind o necesitate strategică, din păcate neglijată de sistemul medical românesc. Avem nevoie de plasmă pentru fabricarea de imunoglobulină și alte medicamente esențiale.

Imediat ce am văzut în literatura de specialitate occidentală primele informații despre efectele benefice ale terapiei cu plasmă convalescentă pentru pacienții COVID-19, am considerat că acest tratament trebuie să fie disponibil și în România. Am vrut să ajut și de aceea am donat 18 echipamente pentru colectarea de plasmă. Și mă bucur că România e și ea printre cele 50-60 țări din lume în care pacienții COVID-19 beneficiază de terapia cu plasmă. Colaborarea cu statul a pornit bine, dar lucrurile s-au blocat la un moment dat. Și s-au blocat pentru că birocrația din sistem nu e axată pe nevoile pacientului, ci pe propria supraviețuire. E relevant de altfel faptul că impulsul pentru terapia cu plasmă convalescentă a venit din mediul privat și nu din interiorul sistemului de stat.

Statul ignoră posibilul val doi al pandemiei și refuză cu nepăsare ajutorul!

Ce ar fi trebuit să facă statul român și n-a făcut pentru tratamentul cu plasmă al pacienților infectați cu noul coronavirus?

Sistemul de sănătate din România a funcționat din păcate cu două viteze: lent și foarte lent. S-a mișcat lent în ceea ce privește autorizarea terapiei și instalarea aparatelor de plasmafereză și se mișcă foarte lent în privința colectării efective de plasmă convalescentă și a administrării ei pacienților aflați în suferință. Și stă pur și simplu pe loc în privința extinderii capacităților și a pregătirii pentru valul doi al pandemiei. Concret, nouă ca donatori de echipamente ne-a luat săptămâni în șir să învingem nepăsarea și chiar opoziția din unele centre județene de transfuzie sanguină pentru a reuși să punem în funcțiune aparatele donate. Iar în unele centre de transfuzie ne-am lovit chiar de refuzuri categorice. Ulterior, deși există peste 15.000 de pacienți vindecați de COVID-19, numărul donatorilor de plasmă abia a depășit 100. Suntem deci la sub 1% donatori efectivi, iar acest 1% e simbolul ineficienței statului român. Atât s-a reușit în două luni de zile, 1%. De ce? Pentru că nu a existat nici măcar un singur apel public din partea Grupului de Comunicare Strategică, din partea oficialităților privind colectarea de plasmă convalescentă. Pentru că statul nu a promovat deloc donarea de plasmă în mass-media (am făcut-o noi,

o companie privată, împreună cu câteva ONG-uri). Pentru că centrele de transfuzie au o atitudine pasivă în privința stimulării donării, pentru că metodologia donării e extrem de restrictivă și nu se dorește ajustarea ei, pentru că oferta noastră de a suplimenta donația inițială de 18 aparate cu încă 32 de aparate a fost ignorată. Ținând cont că vorbim de cel mai promițător tratament al momentului pentru pacienții critici COVID-19, e o nepăsare de neînțeles și de condamnat.

Sistemul acționează pentru propriile interese, nu pentru cele ale pacienților

Ați vorbit despre unele refuzuri cu privire la aparatele de plasmaferează pe care ați dorit să le donați. E indolență sau e mai mult de atât?

E corupție, o spun direct! Cazul de la Timișoara e emblematic aici: un centru de transfuzie care e al statului și care trebuie să servească doar interesul public are de ani de zile un contract prin care se obligă să ajute un agent economic privat, chiar cu prețul prejudicierii interesului public! La CTS Timișoara s-a refuzat donația noastră pentru un echipament de plasmaferează fiindcă un agent economic se simțea amenințat în interesele sale comerciale, iar o instituție de stat nu a pus interesul public în fața unui interes privat. Nu mă feresc să dau nume – e vorba de firma Hemarom SRL, care are la Timișoara și în alte centre de transfuzie o relație comercială privilegiată și contrară interesului public.

Dincolo de aceste lucruri, de ce totuși a fost ignorată oferta dvs. de a da gratuit încă 32 de aparate de plasmaferează? Nu e nevoie de ele? Vor apărea noi piedici în centrele județene de transfuzii și Ministerul Sănătății nu mai vrea bătăi de cap? Se consideră că epidemia nu va mai fi o problemă?

Cea mai simplă explicație ar fi dezinteresul. Sistemul public de sănătate, centrele de transfuzie se mulțumesc să ofere cetățenilor servicii la minima rezistență. Din moment ce colectarea de plasmă convalescentă și terapia cu plasmă au fost bifate în România, nu mai contează calitatea și amploarea procesului. Mă tem însă că explicația reală e mai rea. E vorba de faptul că birocrația din zona transfuziilor sanguine are de câștigat din menținerea acestui sistem învechit. Sistemul de transfuzii e ca un mastodont industrial din perioada comunistă, ineficient și energofag, dar izolat de forțele pieței printr-un monopol. Acest mastodont simte de câțiva ani că monopolul se clatină, iar crizele – cum e criza coronavirusului – sunt catalizatori pentru schimbare. Cu toate acestea, ei nu acceptă inovația și eficiența, fiindcă le văd drept amenințări grave pentru propria lor supraviețuire.

Plasma rămâne în România

Ce se întâmplă totuși cu plasma convalescentă care se colectează acum? E folosită integral pentru tratarea pacienților? Se stochează sau se va stoca dacă depășește nevoile? Se va putea și prelucra pentru medicamente?

Un management cu viziune în privința terapiei cu plasmă ar trebui să includă și crearea de rezerve pentru viitor, deci stocare. Am propus statului român să susținem eforturile de a crea o bancă de plasmă convalescentă – adică să furnizăm gratuit Institutului Cantacuzino echipamente specifice de stocare și congelare. Din păcate, nici aici n-am primit vreun răspuns și nu văd ca ideea unei bănci de plasmă convalescentă să fie luată deocamdată în calcul de către Ministerul Sănătății sau altă instituție publică din România. Prelucrarea plasmei necesită o discuție separată, dar sunt un partizan total al ideii că România trebuie să-și dezvolte în timp propriile capacități de producție de medicamente derivate din plasmă. Nu doar pentru tratarea pacienților COVID-19, ci pentru zecile de mii de pacienți români care suferă de afecțiuni imunitare și alte boli care necesită astfel de medicamente.

În orice caz, plasma colectată rămâne în administrarea statului român, noi doar vrem să ajutăm ca statul să o colecteze și să ajungă mai repede la pacienții aflați în stare gravă. Pentru unii însă, pare că e mai important să nu piardă controlul achizițiilor de consumabile pentru aparatele vechi, ineficiente și scumpe. De altfel, toți cei care apar să critice dotarea, în premieră, a statului român cu aparate de plasmaferează, chiar dacă e vorba de voci marginale, sunt conectați comercial la interesele de achiziții din domeniul transfuzional din România.

Românii plătesc cu viața bunăstarea funcționarilor și firmelor

Judecând acum criza coronavirusului și gândindu-ne la riscurile de viitor ale pandemiei, ce învățăminte ar trebui să tragem și ce măsuri ar trebui luate pentru ca terapia cu plasmă să ajute cât mai mulți români?

Criza coronavirusului a arătat un adevăr incomod pentru stat: România plătește cu viețile pacienților săi nepăsarea istorică în privința colectării de plasmă. Pur și simplu, există un preț care se plătește nu cu sânge, ci, în asemenea situații de pandemie, cu viața. Dacă am fi colectat deja plasmă umană, România ar fi putut aplica mult mai rapid și pe scară mai largă terapia cu plasmă pentru pacienții COVID-19. Așa, a trebuit luat totul de la zero: echipamente, instalare, instruire, protocoale de donare și administrare, mobilizarea donatorilor, pertractări între instituții – toată birocrația care înseamnă inevitabil întârzieri și probleme. Iar aceste lucruri, împreună cu slaba implicare în creșterea colectării de plasmă, au dus și duc în continuare la pierderi de vieți în România.

Viitorul, din păcate, nu arată nici el mai bine. România nu se pregătește pentru valul doi al pandemiei, nu caută să recolteze și să stocheze cantitățile necesare de plasmă și nici nu-și adaptează legislația pentru a răspunde mai bine provocărilor pe care le poate aduce epidemia. Ne pregătim pentru eșec, cu deosebirea că peste câteva luni nu vom avea scuza că am fost luați pe nepregătite. N

CORONAVIRUS

Există viață și după pandemie

Remedierea disfuncționalităților observate în timpul stării de urgență ar putea să ne facă viața mai bună ca înainte de pandemie.

RELAXAREA MĂSURILOR impuse de pandemie a survenit pe fondul stabilizării numărului de îmbolnăviri, urmată la scurt timp de faza descendentă. Măsurile de relaxare erau extrem de necesare având în vedere impactul psiho-emoțional, social dar și economic pe care acestea îl determinau. Așa cum era de așteptat, după relaxare, am asistat la o creștere a numărului de noi cazuri confirmate cu COVID-19. Luând în considerație media numărului de cazuri zilnice înainte de relaxare, este necesar să acceptăm că, prin mișcarea liberă a oamenilor, transmisibilitatea virusului va crește. De asemenea, este necesar să stabilim un procent acceptabil al numărului de îmbolnăviri în faza post relaxare. Din punct de vedere medical, situația devine critică atunci când creșterea este exponențială, adică de la o zi la altă vom înregistra dublări ale numărului de cazuri. Până atunci, este nevoie de relaxare responsabilă și disciplină colectivă.

Implementarea măsurilor de relaxare a reprezentat o provocare pentru întreagă lume. Nicio țară nu deține planul ideal de relaxare care să ofere rezultate sigure. Tocmai de aceea, măsurile au fost elaborate în mod etapizat pentru a permite o evaluare obiectivă și în timp real a efectelor pe care le determină. După toată această perioadă grea de izolare la domiciliu, populația trebuie să dea dovadă de vigilență și încă puțină răbdare în menținerea acestor măsuri de protecție. Dacă pandemia evoluează conform așteptărilor, cel mai probabil în luna iulie măsurile de relaxare vor fi implementate în totalitate și ne vom putea bucura de vara acestui an. Însă până la acel moment trebuie să respectăm anumite reguli, fără de care pandemia nu va putea fi controlată.

În ultimele zile s-a tot discutat despre modul în care ar trebui să ne comportăm în diferitele domenii de activitate. Nu cred că este necesară elaborarea unui ghid de supraviețuire în pandemia de COVID-19. Dacă, într-adevăr, am dori să fie explicat pentru fiecare domeniu în parte modul de comportare, cel mai probabil ar fi nevoie de un ghid extrem de stufos care să explice în amănunt toate aceste măsuri.

DE

DR. RADU ȚINCU

Pentru a ne putea descurca în pandemie este necesar să înțelegem care sunt cele două aspecte care pot controla răspândirea virusului. Primul este legat de distanță. Cu cât vom sta mai apropiați unii de ceilalți, în special în spații închise, cu atât riscul de transmitere va crește. Al doilea aspect face referire la durata acestor contacte interumane. Riscul crește proporțional cu durata de expunere.

Pentru că urmează sezonul de vară și perioada concediilor la mare, trebuie știut faptul că virusul nu se transmite prin apa mării sau prin apa de la piscine. În schimb, în aceste zone există riscul de transmitere interumană, mai ales dacă nu se respectă normele de distanțare socială. Este foarte adevărat că transmiterea virusului este scăzută în spații deschise și mai ales atunci când sunt temperaturi ridicate, însoțite de umiditate și raze de soare. Aceste date sunt furnizate de unele

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALBERTO GROSESCU

studii care au evaluat modul de comportare a virusului în perioada de vară. Concluziile acestora ne arată o scădere a transmiterii în aceste condiții climatologice, însă este necesar să evaluăm aceste modele științifice și în viața reală, ținând cont că există foarte mulți factori colaterali care pot să modifice comportamentul viral.

Deschiderea teraselor a fost un moment intens așteptat de noi toți. Și în cazul acestora sunt necesare unele măsuri de protecție. Responsabilitatea individuală a fiecărui client reprezintă primul pas în combaterea pandemiei. Proprietarii acestor spații trebuie să implementeze toate măsurile de protecție pentru clienții lor. Faptul că după fiecare client este necesară dezinfectarea suprafețelor, faptul că toate obiectele sanitare devin „non touch", fiind necesare unele automate, sunt elemente care țin, de fapt, de măsuri elementare de igienă. Toate aceste măsuri puteau fi aplicate și în absența pandemiei de coronavirus. Distanțarea socială de pe plaje este benefică în primul rând pentru că le oferă oamenilor un alt grad de confort și intimitate. O mare parte din aceste măsuri ar trebui menținute și după stingerea pandemiei.

Viața oamenilor va deveni mai ușoară dacă o parte din operațiunile instituționale se pot desfășura online

Informatizarea și digitalizarea instituțiilor publice oferă o mai bună eficiență a acestora. Viața oamenilor va deveni mai ușoară dacă o parte din operațiunile instituționale se pot desfășura online. Pentru ca aceste măsuri de informatizare să devină cu adevărat eficiente, este necesară o reducere a birocrației. Birocratizarea excesivă, dar mai ales inutilă, îngreunează funcționarea statului și încetinește timpul de reacție al autorităților, tocmai în momente de criză. Pandemia de coronavirus ne-a arătat modul în care trebuie modernizate instituțiile statului.

Până la valul doi al pandemiei, despre care se fac tot felul de predicții, în această vară sunt necesare politici sanitare care să corecteze disfuncționalitățile sistemului de sănătate publică. În timpul pandemiei s-au identificat o serie de nereguli în funcționarea sistemului sanitar. Nu putem și de această dată să ignorăm aceste realități, iar la un al doilea eventual val să fim din nou prinși pe picior greșit. Sistemul de sănătate are nevoie de o resetare totală. Legislația sanitară este depășită, fiind învechită. Legislația elaborată în urmă cu peste un deceniu nu mai poate răspunde zilelor noastre. În plus, cea mai gravă problemă a sistemului medical este reprezentată de infrastructura spitalelor. Discutăm de clădiri construite în urmă cu mai bine de patru decenii, ce nu mai pot fi modernizate. Oricât de multe investiții s-ar face în aceste clădiri, ele nu pot fi aduse la standardele actuale. Această concepție a stat la baza unui fals sentiment că în sănătatea românească se investesc bani, iar, dacă privim cifrele alocate, putem observa trendul ascedent al investițiilor. Din păcate, toate aceste investiții au încercat să oprească scufundarea unui sistem ce nu mai putea fi salvat. Atunci când vom trage linie, la final, vom concluziona că un spital nou construit va fi mai ieftin decât cosmetizarea celor vechi. Nu doar asupra costurilor trebuie să ne concentrăm, ci și asupra eficienței și standardelor de calitate care sunt necesare în actul medical. Relaxarea oamenilor cu responsabilitate și conștiința civică vor oferi posibilitatea unei normalități cât mai rapide și vor susține ideea că există viață normală după pandemia de COVID-19.

DR. RADU ȚINCU
este medic primar ATI și șef lucrări la UMF „Carol Davila"

SĂNĂTATE

Politizarea spitalelor continuă și în pandemie

Epidemia de coronavirus a scos la suprafață faptul că o mare marte din spitalele de stat erau sub un control strict al baronilor locali, în cea mai mare parte oamenii PSD.

ÎN 2010, GUVERNUL BOC a transferat către administrațiile locale majoritatea spitalelor. Din circa 360 de unități spitalicești, doar 58 mai sunt în subordinea Ministerului Sănătății.

Guvernul PNL a decis ca, pe perioada stării de urgență, toate spitalele de stat să fie conduse de acest minister. În consecință, Nelu Tătaru a început să-i schimbe pe managerii afiliați PSD. Însă liberalii și-au adus propria clientelă: penali, patroni de firme de pompe funebre sau un șef de restaurant.

Situația a devenit ridicolă în momentul în care, urmare a unei decizii a Parlamentului, baronii locali și-au luat spitalele înapoi și au concediat managerii numiți de Nelu Tătaru, certându-i pe liberali pentru faptul că au politizat conducerile spitalelor.

Așa s-a ajuns ca Ionel Arsene, liderul PSD Neamț, trimis în judecată de DNA, să-i dea lecții ministrului Sănătății.

Newsweek România vă prezintă cum a încercat PNL să schimbe clientela PSD care conducea spitalele locale și, parțial, a eșuat. După acest semi-eșec, ministrul Sănătății, Nelu Tătaru, a declarat că vrea să „depolitizeze" întregul sistem medical de stat.

Pintea, schimbată cu un liberal

La 10 aprilie, Sorina Pintea a fost destituită de la conducerea Spitalului Județean Maramureș, la cererea directă a premierului PNL Ludovic Orban. În locul ei, ministrul Nelu Tătaru l-a numit pe un consilier local PNL din Sighetul Marmației, Alexandru Oros.

Președintele Consiliului Județean Maramureș, Gabriel Zetea (PSD), a protestat la această numire. „Domnul Oros nu are legătură cu activitatea medicală, nu a activat în domeniu din anul 2016, când și-a finalizat în condiții controversate mandatul de manager al Spitalului Municipal Sighetu Marmației.

Controalele efectuate de Ministerul Sănătății în anul 2014, în unitatea pe care Alexandru Oros o conducea de un an de zile, au scos la iveală deficiențe majore de administrare, spitalul din Sighet riscând, la acel moment, să fie retrogradat la un spital de nivelul V.

Doi ani mai târziu, în mai 2016, controlul realizat de DSP Maramureș s-a soldat cu amenzi în sumă de 10.000 de lei pentru Spitalul Municipal Sighet, motivația pe scurt fiind aceea că unitatea medicală nu a utilizat deloc biocide și că deșeurile medicale periculoase au fost depozitate în condiții improprii, amendă care nu a fost contestată", a arătat Gabriel Zetea.

Imediat ce a trecut starea de urgență și spitalul a revenit sub controlul Consiliului Județean, Zetea l-a schimbat pe Oros și a numit un manager interimar, un medic neurochirurg care lucra la acest spital, Vasile Pop.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Arsene dă lecții de integritate

La 10 aprilie, ministrul Nelu Tătaru l-a demis pe managerul SJU Neamț, Florin Apostoae, numit de președintele Consiliului Județean, Ionel Arsene. Apostoae e fiul unui unui consilier județean PSD și, anterior, condusese spitalul din Târgu Neamț, unde fusese acuzat că hărțuia asistentele medicale și cerea șpagă la angajare.

În plus, Apostoae era trimis în judecată pentru fraudă cu fonduri europene. Scandalul a izbucnit însă când Tătaru a numit în fruntea spitalului un membru PNL, Marius Ghineț, care era patron al unei firme de pompe funebre. Imediat, Ionel Arsene a reacționat dur.

„Dintotdeauna am avut bănuiala că liberalii nemțeni vor să îngroape sistemul de sănătate dar nu mă așteptam să găsească chiar pe cineva cu experiență în domeniu", a scris Arsene, ironic, pe Facebook.

Imediat ce starea de urgență a încetat, iar Nelu Tătaru a pierdut controlul asupra spitalelor locale, Arsene l-a schimbat pe Ghineț și a adus un fost medic militar în fruntea SJU Neamț, pe Silviu Verzea, care avea și experiența unui rezidențiat de șase luni în Franța.

Managerul care știe „să facă bani"

În Câmpeni, Alba, în momentul începerii pandemiei, directorul

FOTO: INQUAM PHOTOS / OVIAV GANEA

BARONII SAU VIAȚA
Sorina Pintea (sus) a încercat să revină manager de spital, după arestare. Ministrul Nelu Tătaru (jos) nu mai vrea ca Ionel Arsene să numească directori de spital.

spitalului era un membru al PSD, Călin Bodea, numit de primarul pesedist, Ioan Andreș. La 1 mai, Ministerul Sănătății l-a schimbat pe pesedistul de la conducerea spitalului cu un penelist, Valentin Gog, șef de restaurant.

„Eu vin din mediul privat, știu cum se fac banii în mediul privat, am o organizație foarte bună, am niște performanțe în mediul privat deosebite, la fosta fabrică unde am fost director de producție nu am scăzut niciodată sub 110% producția", a explicat Gog motivele pentru care a fost pus la conducerea spitalului.

Ministrul Nelu Tătaru a susținut că acesta corespundea „criteriilor" și nu știa că Gog a condus un restaurant: „Nu am știut absolut nimic, pentru mine a însemnat să corespundă la nivelul resurselor umane din minister ca și criteriu, sunt niște criterii, să ai cursuri superioare pe care vi le-am repetet, să ai cursuri de management".

Imediat ce starea de urgență s-a terminat, primarul PSD l-a dat afară pe liberalul Gog și l-a numit, din nou, pe colegul său de partid, Călin Bodea. Acesta va avea un salariu de bază de 17.218 lei, potrivit presei locale.

Un vânzător de făină

În 3 mai, ministrul Nelu Tătaru l-a numit la conducerea spitalului din Oltenița pe Valentin Emanoil, absolvent al unei facultăți de finanțe din cadrul universității Spiru Haret și taxat drept „vânzător de făină" de presa locală, întrucât a lucrat la Agricola Călărași.

Valentin Emanoil a mai fost manager interimar la SJU Călărași, între iulie 2017 și mai 2019. El a fost sprijinit de organizația locală a PNL pentru a fi numit în acest post, scrie presa din acest județ.

Întrebat ce îl califică pe Emanoil pentru un post atât de important, premierul Ludovic Orban a declarat, pentru site-ul marinbadea.ro: „Voi vorbi cu ministrul Tătaru. Eu habar nu am, chiar nu știu. Dar mă văd de două-trei ori pe săptămână și mai discutăm așa, pe chestiuni... Așa, eu nu m-am băgat pe numirile de manageri. I-am spus să numească oameni de calitate acolo unde e necesar. Deci problema e la spitalul de Oltenița. Bine-bine!".

Un penal amnistiat

La sfârșitul lunii mai, la conducerea Spitalului Județean de Urgență Craiova a fost numit Laurențiu Ivanovici, deși acesta a fost condamnat în 2003 la câteva luni de închisoare, cu executare, pentru fals și uz de fals.

Ivanovici este consilier județean PNL și a ocupat funcția de Șef Serviciu Managementul Calității Serviciilor Medicale, la spitalul județean.

Inițial, el a fost arestat pentru că ar fi facilitat unor persoane trecerea frauduloasă a granitei contra unor sume cuprinse între 1.500 și 2.000 de mărci. Ulterior, el a primit o condamnare de două luni pentru fals și uz de fals.

Ivanovici a reușit să scape de închisoare printr-o lege de grațiere, legea 543/2002, aplicată tuturor pedepselor mai mici de cinci ani, cu excepția anumitor infracțiuni. A stat totuși în spatele gratiilor mai bine de o săptămână, scrie presa locală.

„Este un obiectiv al meu de a depolitiza tot ce înseamnă management, am început cu o schimbare în organigrama Ministerului Sănătății, iar în următoarea lună vom vedea dispariția unor direcții, prin comasare, modificarea unor atribuții"

„Este o poveste de acum vreo 20 de ani și de fiecare dată când preiau o funcție de conducere, mi se amintește acea perioadă grea din viața mea, deși vreau s-o uit. Da, am greșit, fosta soție m-a reclamat, dar acum sunt fără pată. Am demonstrat că a fost o greșeală, că a fost un episod urât din viața mea, pe care-l regret. Așa era în acea vreme. Am vrut să ajut niște prieteni și fosta soție m-a reclamat", a declarat Laurențiu Ivanovici, citat de adevarul.ro.

Focșani: Ruda prefectului

La Spitalul Județean Vrancea, managerul susținut de Marian Oprișan, Constantin Mândrilă, condamnat penal pentru furt de conserve, a fost înlocuit cu Elena Neagu, despre care presa a scris că este verișoara prefectului Gheorghiță Berbece.

Întrebată, într-o conferință de presă, în legătură cu relația ei de rudenie, ea a refuzat inițial să răspundă, după care a afirmat: „Nu este un grad de rudenie așa cum s-a scris și cum s-a specficat. Eu, personal... nu".

Anterior, Elena Neagu fusese medic stomatolog într-o comună din Vrancea. Noul manager nu are pregătire în domeniul administrației spitalelor și a spus presei locale că acum urmează un curs de „management al calității", fără să ofere alte detalii. Noul prefect al județului Vrancea, Gheorghiță Berbece, a fost numit de guvernul Orban.

Spitalul județean Vrancea este singurul astfel de spital care nu este subordonat Consiliului Județean, ci Ministerului Sănătății.

Fostul manager, Constantin Mândrilă, a fost numit în funcție de Raed Arafat, în 2012, pe vremea când actualul secretar de stat din Ministerul de Interne ocupa funcția de ministru al Sănătății în guvernul Ponta.

Tătaru vrea depolitizare

După încetarea stării de urgență, ministrul Sănătății, Nelu Tătaru, a promis în repetate rânduri că va depolitiza sistemul public de sănătate.

„Este un obiectiv al meu de a depolitiza tot ce înseamnă management, am început cu o schimbare în organigrama Ministerului Sănătății, iar în următoarea lună vom vedea dispariția unor direcții, prin comasare, modificarea unor atribuții (...), vor urma DSP-urile, iar în măsura în care legislația îmi va permite, poate nu acum, peste șase luni, voi trece și la managementul spitalelor", a spus ministrul, la Digi 24.

Ce propune de fapt Tătaru este ca spitalele care, în 2010, au trecut în subordinea administrațiilor locale, să revină sub controlul Ministerului Sănătății.

Autoritățile locale ar finanța aceste spitale în continuare, dar ministerul ar gestiona numirea managementului.

Primarul Bucureștiului, Gabriela Firea, a anunțat că se opune acestei măsuri, pe care a considerat-o incorectă: „În momentul în care dorești să preiei spitalele din România, trebuie să investești. Până acum, din păcate, Ministerul nu s-a implicat aproape deloc. Investiția autorităților publice locale pe durata pandemiei este de aproape 900 de milioane de de lei, iar contribuția Ministerului Sănătății nu ajunge nici la 200 de milioane de lei".

KISS FM

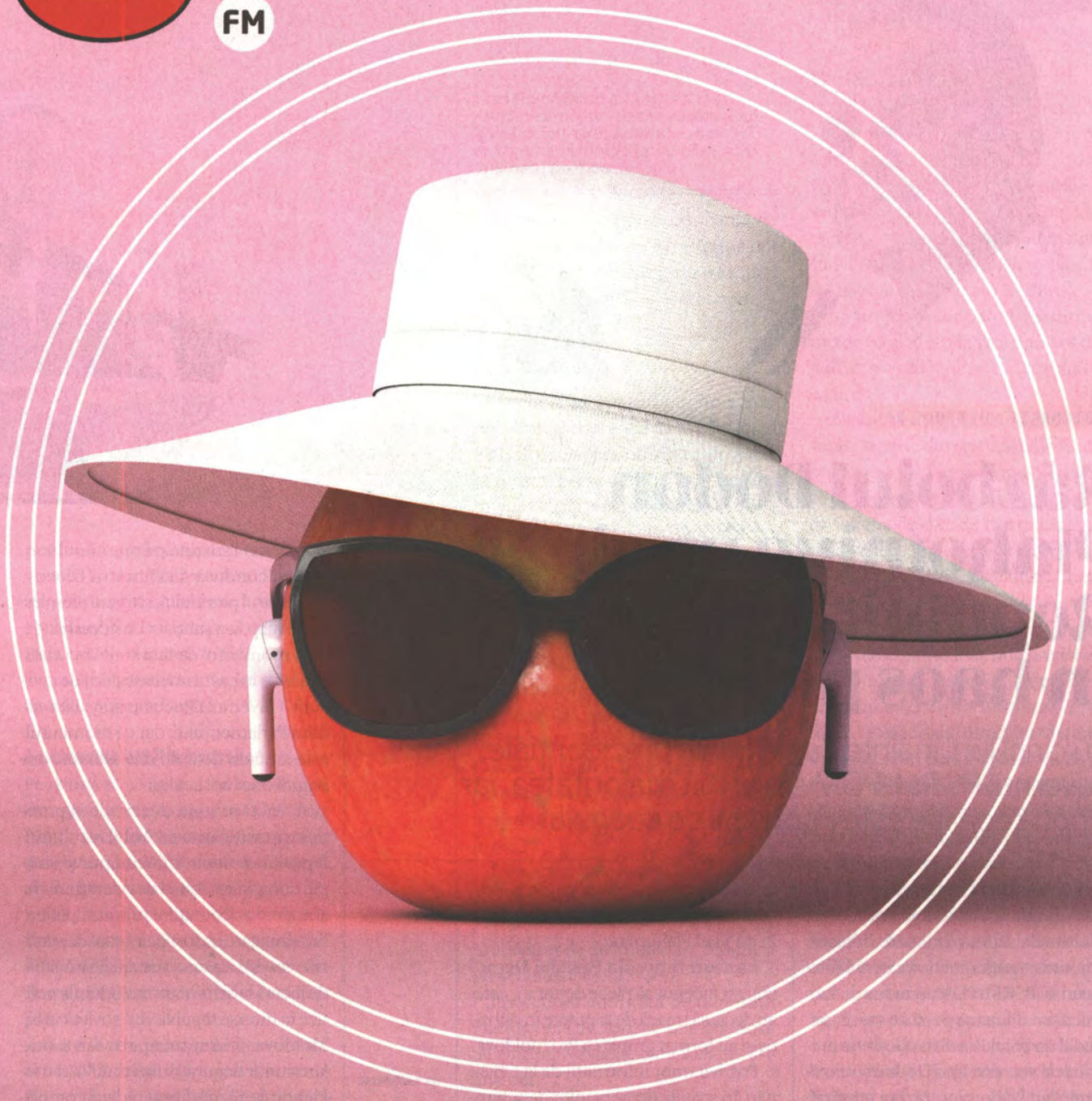

MOOD DETOX

Pentru o viață fericită, ai nevoie de
o stare de spirit pozitivă.

NOIEMBRIE, ULTIMUL BAL

Războiul Dodon-Plahotniuc împinge Republica Moldova în haos politic

Cu cinci luni înainte de alegerile prezidențiale, guvernul PSRM-PDM a pierdut majoritatea, iar o nouă coaliție este imposibil de coagulat.

INSTABILITATEA POLITICĂ din Republica Moldova a atins, în ultimele săptămâni, cote ridicate. Majoritatea parlamentară care susține guvernul PSRM-PDM, condus de Ion Chicu, se diluează pe zi ce trece, pe fondul războiului la distanță dintre președintele socialist Igor Dodon și afaceristul Vlad Plahotniuc, război presărat cu înregistrări compromițătoare.

Toate aceste tulburări se petrec cu cinci luni înainte de alegerile prezidențiale, stabilite pentru 1 noiembrie.

În noiembrie 2019, la Chișinău s-a format o majoritate PSRM-PDM. Socialiștii lui Igor Dodon au decis să-l susțină în funcția de premier pe Ion Chicu, de la PDM, fost ministru al ex-liderului PDM Vlad Plahotniuc.

La scurt timp, din Partidul Democrat au început să plece deputați, care au decis să treacă de la putere în opoziție și au format gruparea Pro Moldova.

Potrivit unor informații de la Chișinău, în spatele demersurilor de schimbare a majorității parlamentare s-ar afla oligarhul fugar Plahotniuc, fostul șef al Partidul Democrat din Moldova, aflat în prezent în Statele Unite ale Americii.

În timp, facțiunea din PDM care-l susține pe premierul Ion Chicu, condusă de Dumitru Diacov, fondator al partidului, și fostul premier Pavel Filip, s-a subțiat considerabil.

În momentul de față sunt voci care spun că, în cazul unei moțiuni de cenzură, Guvernul Chicu nu ar rezista votului Parlamentului, dar că momentul este amânat doar de dificultatea construirii unei noi coaliții.

„Această stranie trecere de la putere în opoziție este probabil rezultatul faptului că deputații erau pur și simplu cumpărați. Astfel de operațiuni de corupere a deputaților prin cumpărare sau șantajare au fost patentate de serviciile rusești acum 20 de ani. Prin astfel de jocuri se schimbau majoritățile politice în diverse republici ex-sovietice. În Moldova, prin cumpărarea sau șantajarea unor deputați, oligarhul Vladimir Plahotniuc a modificat radical componența Parlamentului ales în toamna lui 2014", susține analistul Armand Goșu, într-un interviu acordat dialectica.ro.

El a adăugat că „vârful de lance în lupta pentru demiterea actualului guvern de la Chișinău este finul lui Plahotniuc, Andrian Candu". „Banii

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

TURISM
Harta alternativelor pentru vacanța la plajă 2020 » P.54

FOTO: AGORA.MD; INQUAM PHOTOS / ADEL AL-HADDAD

pentru cumpărarea deputaților ar veni de la Vlad Plahotniuc și Ilan Șor, alt politician controversat, ieșit din aburii lumii criminale post-sovietice. Plahotniuc se ascunde în SUA, de unde ar putea să fie extrădat. Iar Șor se află în Israel", a punctat Goșu.

Acuzarea lui Plahotniuc

Pe 18 mai 2020, pe fondul hemoragiei deputaților PDM, împotriva lui Vlad Plahotniuc a fost emis al doilea mandat de arestare de către Procurorul General al Moldovei, Alexandr Stoianoglo.

Plahotniuc a fost pus oficial sub acuzare în dosarul „Furtului miliardului" din băncile moldovenești. Afacere în care protagonistul principal este Ilan Șor.

„Unul dintre principalii beneficiari ai furtului miliardului este Vladimir Plahotniuc. Dispunem de probe incontestabile care indică că cetățeanul Plahotniuc este beneficiarul banilor obținuți sub formă de credite de la BEM, prin intermediul Grupului Șor, acoperite în consecință, din mijloacele financiare ale Băncii Naționale a Moldovei", a susținut Stoianoglo.

OLIGARHUL
Vlad Plahotniuc (stânga) a fost, multă vreme, un colaborator al lui Igor Dodon, președintele socialist al Republicii Moldova. Astăzi, sunt dușmani de moarte

El a anunțat o nouă ordonanță de punere sub învinuire, ce conține noi trei capete de acuzare: crearea unei organizații criminale, escrocherie și spălare de bani.

Punga cu bani

În replică, în spațiul public a apărut o înregistrare video în care Vlad Plahotniuc apare oferindu-i o sacoșă neagră președintelui Igor Dodon. Imaginile par a fi înregistrate în 2019. Video-ul a fost dat publicității de deputatul Platformei DA, Iurie Reniță, fost ambasador în România, care susține că în sacoșă s-ar afla o sumă considerabilă de bani.

În cadru apare și Serghei Iaralov, mâna dreaptă a lui Plahotniuc. La un moment dat, Igor Dodon îi spune lui Plahotniuc: „Dați (sacoșa – n.red.) lui Costea și mâine îi va da lui Cornel, pentru că eu la cinci zbor și el trebuie să dea salariile (angajaților PSRM - n. red.)".

Deputatul Iurie Reniță a depus plângere la Parchetul General și le-a cerut parlamentarilor să susțină inițierea procedurii de destituire din funcție a președintelui Igor Dodon.

Procedură anunțată de deputații Platformei DA, formațiune condusă de Andrei Năstase, care însă nu s-a finalizat.

În cazul unei moțiuni de cenzură, Guvernul Ion Chicu nu ar rezista votului Parlamentului de la Chișinău

Scribul lui Putin

Pe 5 iunie, deputații Iurie Reniță și Lilian Carp au dat publicității noi imagini de la întâlnirea Dodon-Plahotniuc-Iaralov. În înregistrare se vede cum cei trei schițează niște declarații, legate de o coaliție constituțională stabilă până în 2023, iar Plahotniuc notează ceea ce-i dictează Dodon.

La un moment dat, președintele moldovean se laudă că îi scria tot timpul notițele lui Putin și că „era țâță" ce scria el.

„Zilele trecute am primit câteva secvențe, o parte din care astăzi le facem publice ca cetățenii noștri să cunoască cine-i minte și cine-i fură, indiferent că-i vorba de acte de corupție sau de trădare de patrie. În ceea ce urmează le avem pe ambele. Este un act incontestabil de trădare de patrie când public recunoști că ai implicat serviciile secrete rusești cu, chipurile, nobila misiune de a-l înlătura pe odiosul de Plahotniuc sau îi scrii note informative, un fel de Dokladnaia, direct lui Vladimir Vladimirovici Putin. Trădătorii de patrie sunt în egală măsură atât Dodon cât și Plahotniuc, care tranzacționau, ca la ruleta rusească, Republica Moldova, unul ca să-și demonstreze condiția de vasal obedient al Kremlinului, altul ca să scape de dosarele de corupție din Federația Rusă. Vedem că între cei doi există o perfectă înțelegere și colaborare, care nu exclud că există și în prezent", a explicat deputatul Reniță.

În înregistrare se discută și despre Dmitri Kozak, fost vicepremier rus și actualul șef adjunct al Administrației Prezidențiale din Rusia. Dodon și Plahotniuc în cataloghează drept „aspru", dar îi elogiază abilitățile de negociator și faptul că a „clarificat totul pentru țara sa".

Deputații Reniță și Carp au anunțat că vor depune o plângere adresată

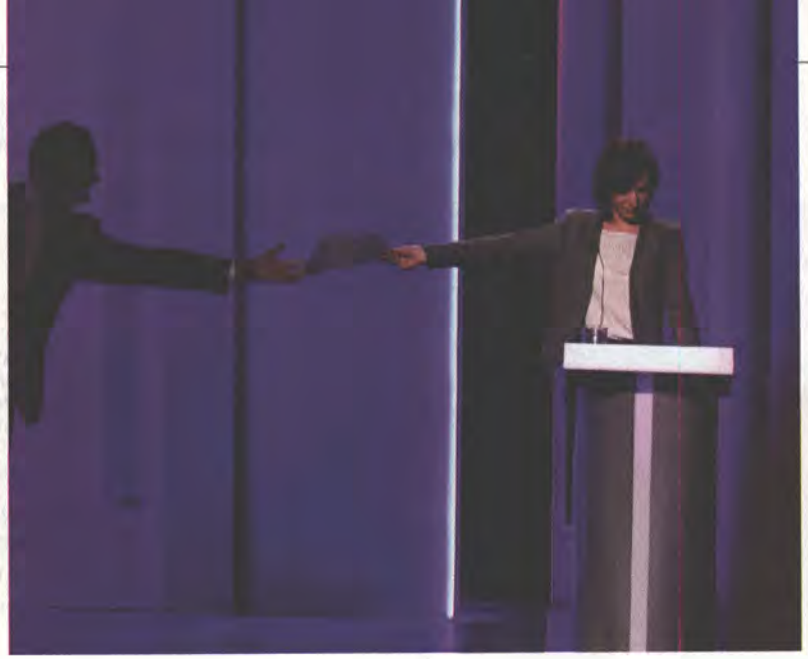

Procurorului General, care să stabilească autenticitatea imaginilor și eventuala răspundere penală a lui Igor Dodon, Vladimir Plahotniuc și Serghei Iaralov pentru trădare de stat.

În legătură cu apariția înregistrărilor, Armand Goșu consideră că „Plahotniuc și Șor speră să se facă utili unor cancelarii occidentale, înlăturând un guvern considerat pro-rus de la Chișinău, ca să-și potențeze capacitatea de negociere". „Cum speranța moare ultima, ei încearcă să obțină garanții că rămân liberi, însă nimeni nu le dă astfel de garanții. Ceea ce bănuiesc și ei. Așa că prin astfel de operațiuni, ei cumpără timp petrecut în libertate", a declarat Goșu pentru dialectica.ro.

Dificultăți financiare

Criza politică de la Chișinău este o consecință a crizei epidemiologice și a celei economice, ce se anunță că vor avea un impact evident asupra alegerilor prezidențiale, mai ales că, susțin specialiștii, că ele au toate șansele să fie dramatice.

În acest context economic complicat, președintele Igor Dodon și premierul Ion Chicu nu au reușit să atragă resurse financiare necesare funcționării statului. Dodon a negociat cu Rusia, Chicu cu UE, dar în zadar. Împrumutul pe care puterea de la Chișinău intenționa să-l ia din Rusia a fost blocat de Curtea Constituțională a Moldovei.

Scenarii posibile

În acest context politico-economic foarte important, situația poate evolua după câteva scenarii, trecute în revistă de Armand Goșu în interviul pentru dialectica.ro. Astfel, dacă guvernul Ion Chicu va fi demis, există trei variante posibile.

În cazul în care nu se poate constitui o nouă majoritate, Guvernul Chicu rămâne interimar până după alegerile prezidențiale, programate pentru 1 noiembrie.

Există și posibilitatea formării unei alianțe anti-Dodon, în care să intre foștii membri PDM, controlați încă de Vlad Plahotniuc, care formează gruparea Pro Moldova.

„Fac o mică paranteză aici. Există un partid, Pro-România, condus de Victor Ponta. Presa a notat că fostul șef operativ al SIE, Predoiu, era consultant politic la Pro România. Ponta și Plahotniuc au colaborat îndeaproape", punctează Goșu.

Grupării Pro Moldova s-ar alătura gruparea Șor și cele două partide din blocul ACUM, conduse de Maia Sandu și Andrei Năstase.

„Ar fi o construcție greu de realizat, extrem de puțin funcțională, cu scopul de a-l răsturna pe Chicu din fotoliul de premier. Miza acestei majorități ar fi să câștige prezidențialele, însă formarea majorității ar trebui să fie însoțită de negocierea candidatului comun la președinție. Lucru imposibil de realizat", subliniază Armand Goșu pentru dialectica.ro. El dezvăluie că are indicii potrivit cărora o astfel de configurație nu ar fi sprijinită de Bruxelles sau Washington, care resping intrarea în majoritatea guvernamentală a oamenilor lui Șor și Plahotniuc, protagoniștii din dosarul „Furtul milardului". Goșu spune că „cel puțin două ambasade importante au comunicat acest lucru unor lideri politici pro-europeni de la Chișinău".

În al treilea rând, Goșu susține că revenirea la formula de guvernare PSRM-ACUM, așa cum s-a întâmplat în vara-toamna lui 2019, ar fi încurajată de cancelariile occidentale. Soluția, punctează Goșu, este greu de implementat, din cauza tensiunilor dintre liderii pro-europeni, Maia Sandu și Andrei Năstase.

„Cel mai interesat în demiterea guvernului Chicu și aruncarea Moldovei în haos este însă Plahotniuc, care se teme să nu fie extrădat din SUA. Nici Ilan Șor nu se simte prea bine în Israel. România, la rândul ei, ar putea fi interesată ca Plahotniuc să nu ajungă niciodată în

Parlamentul de la Chișinău a decis că alegerile prezidențiale vor avea loc pe 1 noiembrie

PREMIERUL ION CHICU (stânga) pierde sprijinul deputaților PDM. Criza se adâncește pe măsură ce se apropie alegerile prezidențiale, în care se vor confrunta, cel mai probabil, Igor Dodon și Maia Sandu

Moldova. Oricum, Bucureștiul iese prost din acest roman de dragoste cu Plahotniuc. Din această istorie pare că n-a învățat nimic, oricum. Unii oameni din PSD, MAE și SIE nu se simt prea bine la gândul că Plahtoniuc, aflat în SUA, ar fi putut să vorbească cu autoritățile de acolo, ceea ce cu siguranță s-a și întâmplat", a precizat Goșu în interviul pentru dialectica.ro.

Nu în ultimul rând, Goșu insistă că „varianta optimă pentru Moldova ar fi un schimb integral de generații în politică". „Această întreagă generație care poartă semnul lui Plahotniuc să iasă din scenă. Și nu mă refer doar la Dodon, în promovarea căruia Plahotniuc a jucat un rol important, ci și a tuturor celorlalți lideri. Din păcate nu se va întâmpla așa. Cei mai mulți nu vor admite faptul că și-au epuizat potențialul. Pe motiv că nu există alții mai buni, o să se agațe în continuare de scena publică. Cu puțină șansă, la umbra lor, în câțiva ani, ar putea crește o nouă generație de politicieni care să aducă țara mai aproape de Occident. Să fim optimiști!", a conchis Armand Goșu.

Șansele prezidențiabililor

În tot acest context politico-economic complicat, Parlamentul de la Chișinău a decis recent că alegerile prezidențiale din Republica Moldova vor avea loc la 1 noiembrie.

Un sondaj realizat de Fondul Opiniei Publice, dat publicității de Unimedia, relevă că 29,5% dintre moldoveni l-ar vota pe Igor Dodon, candidat al PSRM, pe locul secund clasându-se Maia Sandu, lidera Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS), cotată la 18%.

4,8% dintre alegători l-ar vota pe liderul Platformei DA, Andrei Năstase, urmat de președintele Partidului Nostru, Renato Usatîi, cu 3,9%, iar 2,2% dintre moldoveni îl văd pe liderul Partidului Șor, Ilan Șor, în funcția de șef a statului.

Totodată, 1,4% ar vota pentru președintele PDM, Pavel Filip, 1,1% pentru premierul Ion Chicu, 0,9% pentru Adrian Candu, 0,8% pentru Vladimir Voronin, iar 0,5% pentru Octavian Țîcu. 3% dintre alegătorii moldoveni ar vota pentru alți candidați la președinție.

Sondajul a fost realizat în perioada 23-31 mai, prin interviuri telefonice, pe un eșantion de 1.767 de persoane, cu vârsta peste 18 ani. Marja de eroare este de 2,3%.

Alegeri cuplate?

Data de 1 noiembrie pentru alegerile prezidențiale a fost avansată de președintele Igor Dodon, iar parlamentul dominat de socialiști a adoptat actul normativ în aceeași zi.

Legislația prevede că alegerile prezidențiale trebuie să se desfășoare într-o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile până la expirarea mandatului șefului statului, adică între 23 octombrie și 23 noiembrie 2020. În dezbaterile din Parlament, deputații din opoziție, care doresc demisia imediată a lui Igor Dodon, au acuzat faptul că proiectul nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Președintele Igor Dodon a explicat, într-o declarație video pe Facebook, că a vrut să elimine orice speculație că vrea să amâne alegerile prezidențiale pentru anul viitor, pentru a se menține cât mai mult la putere.

Mai mult, președintele moldovean a cerut opoziției parlamentare să nu demită guvernul, avertizând că, în anumite condiții, poate dizolva parlamentul și declanșa alegeri anticipate la toamnă, odată cu scrutinul prezidențial.

Președintele Curții Constituționale, Alexandru Tănase, i-a atras atenția șefului statului că o decizie din 2015 a Înaltei Instanțe interzice dizolvarea Legislativului în ultimele șase luni de mandat ale șefului statului. Din acest motiv, opoziția pro-europeană îi solicită insistent lui Dodon demisia, singura situație în care cele două scrutine ar putea fi cuplate.

Cu toate acestea, șeful statului insistă că poate declanșa anticipate. „Nu voi accepta o majoritate parlamentară din transfugi. Mergeți la anticipate. Am văzut argumentele juridice că se poate, că nu se poate – am toate deciziile Curții Constituționale. Dacă este decizie politică, se vor găsi și soluții pentru a declanșa anticipate", a punctat Dodon. El a solicitat Curții Constituționale să lămurească dacă poate declanșa anticipate în ultimele șase luni de mandat.

Igor Dodon este însă conștient că, dacă anticipatele vor fi declanșate de viitorul președinte, iar acesta va fi Maia Sandu, partidele pro-europene vor beneficia de emoția pozitivă creată de eventuala victorie a acesteia.

FOTO: AGORA.MD; INQUAM PHOTOS / ADEL AL-HADDAD; ION MARIAN

AMERICA DE SUD

„Golful porcilor" din Venezuela

Cum ajunge petrolul venezuelean pe mâna rușilor, fără bătaie de cap.

O OPERAȚIUNE MILITARĂ EXTREM DE PROST ORGANIZATĂ de o mână de mercenari americani și câțiva foști militari venezueleni a avut un final la fel de bizar ca acțiunea însăși.

În loc să-l doboare/răpească/elimine pe Nicolas Maduro, președintele dictator al Venezuelei, l-a „validat", descalificându-l pe liderul opoziției, Juan Guaido, șeful Adunării Naționale, autoproclamat președinte interimar, susținut de SUA. Situație de care a profitat din plin Rusia.

O figură cheie în spatele complotului este Jordan Goudreau, un fost soldat american din Green Berets, care conduce Silvercorp, o firmă de securitate privată din Florida, care a fost angajată, printre altele, să asigure liniștea unui turneu politic al lui Donald Trump în Charlotte, Carolina de Nord, în 2018.

Silvercorp a intrat brusc în atenția lumii când doi angajați ai săi au fost arestați într-un lot de 13 „teroriști" de către forțele lui Nicolas Maduro, în Venezuela, în timpul unei tentative de invazie dinspre Columbia. Alți opt „teroriști" au fost uciși, anunța Maduro.

Cine erau acești aventurieri și cine le ordonase această bizară, extrem de subfinanțată, operațiune numită „Gedeon"?

Operațiunea „Gedeon", un film prost cu actori de duzină

Acțiunea „filmului" începe în Columbia, cu un an în urmă, unde s-a pus la cale nici mai mult, nici mai puțin, decât răsturnarea lui Nicolas Maduro. Participanți, conform *Associated Press*, au fost „dezertori din armata venezueleană acuzați de trafic de droguri, finanțatori din umbră, foști ofițeri ai regimului și liderul grupului, Cliver Alcala, pensionar venezuelean, aflat în pușcărie în SUA pentru trafic de stupefiante".

La 3 mai 2020, într-o frumoasă zi de duminică, Goudreau difuzează un videoclip pe Twitter în care anunță pe un ton milităresc, în engleză, că în acele momente istorice se desfășoară o incursiune de eliberare a Venezuelei, din sud, vest și est. Translator și totodată lider al „puciului" era comandantul Javier Quintero Nieto, prezentat ca fost ofițer din Garda Națională venezueleană, îmbrăcat cu o vestă militară și steagul patriei rulat pe umăr.

Mesajul se voia emoționant, menit să inspire poporul să se alăture operațiunii de eliberare.

„La ora 17.00, un raid îndrăzneț amfibiu a fost lansat de la granița cu Columbia, adânc în inima Caracasului. Bărbații noștri continuă să lupte chiar acum. Unitățile noastre au fost activate în sudul, estul și vestul Venezuelei. Comandantul Nieto este cu mine, iar comandantul Sequea este acum pe teren, luptând", a spus Goudreau, stând cu un picior pe o piatră, cu copacii murmurând ușor în fundal.

„A joke?", se vor fi întrebat americanii din Florida, unde era filmat videoclipul. Un nou „Golf al porcilor", de data asta în Venezuela?

Invazia din Golful Porcilor din Cuba a fost o tentativă eșuată a SUA de a răsturna regimul comunist cubanez. Planificată de președintele american Dwight Eisenhower, a avut loc în perioada 17 - 19 aprilie 1961, în timpul mandatului lui John Fitzgerald Kennedy (care a refuzat să trimită trupe pe teren). Intervenția americană a constat doar într-o succesiune de raiduri aeriene îndreptate împotriva forțelor lui Fidel Castro, având drept scop asigurarea superiorității aeriene a exilaților cubanezi care desfășurau atacul, sub coordonarea CIA.

Lipsa unei implicări substanțiale din partea americanilor a condus la eșecul operațiunii, soldată cu un număr mare de victime. Din partea americanilor, patru piloți de aviație și-au pierdut viața. Din rândul exilaților, 68 au fost uciși.

Cei doi „pucișți" pentru Venezuela au vrut să imite, poate, mesajul serios al comandantului Augusto Pinochet, în ziua loviturii de stat militare din Chile, împotriva socialistului Allende. Și el tot cu ofițeri de Marină a dat lovitura de stat și nimeni n-a știut până la sfârșit că au fost atât de puțini. Însă cucerise postul de radio național, de unde-și difuza mesajul, și se afla chiar în capitală, pentru că era comandantul Garnizoanei din Santiago. Alte timpuri.

Goudreau și Nieto al lui se aflau însă în Florida și „istorica" operațiune cu amfibii de eliberare a Venezuelei se rezumase, de fapt, la două bărci de asalt.

La momentul în care videoclipul a început să stârnească interesul pe Twitter, opt dintre bărbații pomeniți de Goudreau erau morți, iar alți doi prinși în timp ce barca în care se aflau a fost interceptată pe mare de către Marina venezueleană. O a doua barcă a fost interceptată a doua zi, ceea ce a dus la capturarea altor opt „luptători", printre care și doi foști militari americani, Airan Berry și Luke Denman. Aceștia așteptau să fie „extrași", dar Goudreau n-avusese și un astfel de plan. Buget mic!

Acum, el dorește ca oficialii americani să se angajeze și să-i recupereze pe acești „tipi". „Sunt americani. Sunt foste Berete Verzi. Haideți", a îndemnat Goudreau Administrația Trump, via *The Washington Post*.

Pe parcursul a 48 de ore, începând cu 3 mai, Silvercorp a devenit, me-

AFACERI. Președintele Nicolas Maduro „prezidează" predarea monopolului asupra petrolului către Rosneft, reprezentată de Igor Sechin, apropiat al lui Putin (sus). Singurul „portofoliu" al lui Jordan Goudreau este că firma sa, Silvercorp, a asigurat paza, printre alte sute de firme, la un turneu politic al lui Trump.

ritat, cea mai cunoscută companie de mercenari din lume, din cauza fanteziei aberante pe care o crease. Un al doilea anunț al „puciștilor" spunea că „misiunea principală de eliberare a Venezuelei și de capturare a lui Maduro a eșuat". „Misiunea secundară este să înființăm tabere de insurgență împotriva lui Maduro. Avem deja oameni în tabere, se recrutează și vom începe să atacăm ținte tactice", a declarat Goudreau pentru *Bloomberg News*. Un scenariu prost, regizat execrabil, cu o adunătură de actori neprofesioniști, un film mult sub medie, căruia presupusa victimă, Maduro, i-a făcut un PR excepțional. Doar finanțatorii au rămas în umbră și ar putea provoca o răsturnare de situație. Pentru că tot acest circ pare a fi până la urmă o lucrătură inteligentă care și-a atins scopul.

Un contract care-l desființează pe liderul opoziției

Cel mai interesant lucru în această poveste este că, la 1 mai, Goudreau apărea în știrile *Associated Press*, anunțând „schema" de înlăturare a lui Maduro cu o armată mercenară recrutată de Cliver Alcala, fost general major în armata venezueleană și susținător pe tot parcursul vieții al fostului președinte Hugo Chavez. Acesta se afla în exil în Columbia din 2018 și în pușcărie în SUA de la sfârșitul lunii martie 2020.

Articolul sublinia că scopul acestei forțe era să se infiltreze în Venezuela și să-și îngroașe rândurile cu revoluționari venezueleni, în drum spre Caracas, pentru a-l răsturna pe Maduro. Evident, se baza că marea majoritate a armatei și poliției venezuelene ar fi trecut de partea puciștilor.

„Dacă erau vreo 300 de oameni nemâncați și fără slujbe", a descris această „forță" Ephraim Mattos, fost SEAL al Marinei SUA, care a instruit unii dintre combatanții latino-americani. „Nicio șansă să-l dai jos pe Maduro cu așa ceva".

Goudreau, un fost operativ în Forțele Speciale ale armatei americane, care a primit de trei ori Steaua de Bronz, vedea o oportunitate de a câștiga mulți bani pentru Silvercorp SUA, compania sa de securitate privată, prin semnarea unui contract cu opoziția venezueleană pentru a antrena armata lui Alcala.

Și, ca dovadă, pe contul *Factores de Poder*, pe care apăruse și videoclipul cu anunțul operațiunii în curs de desfășurare, Goudreau prezentase și contractul semnat de el, pentru Silvercorp, și de liderul opoziției venezuelene, Juan Guido, la 16 octombrie 2019, contract în valoare de peste 200 de milioane de dolari. Din care lipseau paginile referitoare la serviciile pe care șeful Silvercorp le oferea în schimbul acestei sume. Mai târziu, *Washington Post* a publicat informația că pe contract nu era semnătura lui Guaido, ci a altui opozant, Sergio Vergara. Însă, conform documentului obținut de *Washington Post*, exista un „lanț de comandă" al Operațiunii „Gedeon", în fruntea căruia se afla Juan Guaido, supervizorul Sergio Vergara, șeful cu strategia Juan Jose Rendon, comandantul operațiunii pe teren urmând să fie desemnat.

Culmea, într-un interviu acordat jurnalistei venezuelene Patricia Poleo de la *Factores de Poder*, Goudreau mărturisea că n-a primit niciun ban de la opoziția venezueleană, dar el a continuat ce plănuise pentru că este un „luptător pentru libertate".

Iar ce plănuise era inspirat din Bătălia de la Gaugamela, a lui Alexandru Macedon, care, deși depășit mult numeric de armata inamică,

„a lovit-o cu puținii săi oameni drept în inimă și a câștigat". Nu. Nu poate exista un asemenea tembel pe care cineva să-l și asculte și să pună bază pe el. Mai degrabă, fusese plătit de cineva, dar nu să-i reușească operațiunea. Există dovezi că oamenii lui Maduro aveau cunoștință de „complot" încă din 24 martie, dar și dacă ar fi fost orbi și surzi până atunci, ar fi aflat în detaliu ce se pune la cale din povestea lui Goudreau din 1 mai. Și, cu Alcala în detenție în Statele Unite pentru trafic de droguri, orice mișcare a celor doi ar fi fost monitorizată.

În astfel de circumstanțe au debutat „raidurile" cu două amfibii menite să-l răstoarne pe Maduro.

Dar o inspecție pe Twitter din ziua de 3 mai arată că poliția de coastă și armata lui Maduro se mobilizaseră dis de dimineață, cu nave de patrulare și elicoptere. După ora 7.30, ministrul de Interne, Nestor Reverol, deja anunța că un grup de teroriști încearcă să pătrundă în Venezuela dinspre Columbia. N-a mai durat mult și s-a anunțat și capturarea acestora. Într-un discurs televizat în noaptea de 4 mai, președintele Maduro a afirmat că implicarea Silvercorp, firma care asigurase paza președintelui american, în complotul pentru răsturnarea lui este o dovadă că Administrația Trump a fost direct implicată în plan. Și liderul opoziției, Juan Guaido. Doi dintr-o lovitură!

În ciuda „dovezilor" prezentate de media venezueleană, Donald Trump nu își bate capul cu dictatorii de tipul lui Maduro, al lui Bashar al-Assad sau conducerea Iranului, socotind că aceștia trebuie eliminați din interior. Sancțiunile economice țintite constituie arma Administrației Trump.

În privința Venezuelei, țară latino-americană, strategii militari americani n-ar gândi și nici n-ar sprijini o acțiune militară de timpul celei întreprinse de Jordan Goudreau, de la legendarul fiasco din „Golful porcilor", o tragedie rezultată din cauza lipsei totale de experiență a „războinicilor chilli", cum îi numesc americanii pe militarii latino-americani, mâncători de ardei iute, pătimași, dar haotici.

„Nu există măcar o singură persoană în Departamentul de Stat sau în CIA care să spună azi hai să repetăm Golful Porcilor", a declarat Eric Farnsworth, vicepreședinte al Consiliului Americii și un fost diplomat american, pentru *WorldView*.

„Și nici n-ar fi fost momentul pentru o asemenea intervenție, care nu putea să încolțească în mintea unui strateg profesionist. Guaido este un personaj binecunoscut, recunoscut de SUA și de zeci de alte națiuni ca un lider viitor, însă acum prezidează o mulțime descentralizată de facțiuni din interiorul și din afara țării, un mediu foarte facil pentru militarii loiali regimului Maduro să se infiltreze", a precizat Farnsworth.

Pentru Maduro, incidentul a picat la țanc. „Ce metodă mai eficace de a uni facțiunile proregim ar fi mai bună decât sperietura cu invazia imperialiștilor americani, care nu țin cont de sănătatea venezuelenilor și profită de criza petrolului și de cea a coronavirusului ca să lovească națiunea?". Este o „narațiune la îndemână", mult fructificată de lideri latino-americani socialiști.

Președintele Nicolas Maduro a făcut un adevărat circ din „asaltul terorist" asupra țării. Mii de rezerviști venezueleni au fost dislocați pe coastele țării, pentru a-și etala forța în fața invadatorilor inexistenți. Televiziunile i-au prezentat pe cei doi foști militari americani ca pe teroriștii care au vrut să-i ia viața președintelui „legitim" al Venezuelei.

LOVITURĂ. Liderul opoziției din Venezuela, Juan Guaido (sus), recunoscut ca președinte interimar de către 60 de națiuni, în frunte cu SUA, scos din scenă de „pucișți", americanul Jordan Goudreau și Javier Quintero Nieto, fost ofițer din Garda Națională, un loial al lui Hugo Chavez.

Timp de ani buni, Maduro a tot anunțat comploturi străine împotriva regimului său și atentate la viața sa, motive pentru eșecurile guvernului și pentru colapsul economic.

De data asta, a avut și probe.

Din cauza scandalului provocat de bizara tentativă de lovitură de stat, liderul opoziției venezueleene, Juan Guaido, poate pierde încrederea cetățenilor și sprijinul jucătorilor internaționali. Este concluzia analiștilor ruși, scrie *Izvestia*. Consilierii lui Guaido, Sergio Vergara și Juan Jose Rendon, care s-au numărat printre semnatarii contractului cu Silvercorp, au fost nevoiți să demisioneze. Liderul opoziției venezuelene nu a vorbit cu presa de la lovitura de stat eșuată.

Ronal Rodriguez, analist politic columbian, a declarat pentru *Izvestia* că SUA, Columbia și unele state europene care și-au exprimat susținerea pentru Guaido anterior l-ar putea abandona în urma acestei lovituri, întrucât construirea democrației prin intervenția armată încalcă normele dreptului internațional.

Statele Unite au fost primele dintre cele aproape 60 de națiuni care l-au recunoscut pe liderul opoziției Juan Guaidó în urmă cu un an ca lider de drept al Venezuelei. Coaliția internațională consideră că Maduro

este ilegitim după alegerile din 2018 considerate frauduloase, deoarece celor mai populari candidați ai opoziției li s-a interzis să candideze împotriva sa.

Maduro s-a putut baza doar pe Rusia ca să rămână la putere, întocmai ca Bashar al-Assad în Siria, care i-a dat lui Vladimir Putin monopolul asupra rezervelor de petrol și gaze.

Moscova mută, șah și mat

Și din acest thriller de mâna a treia petrecut în Venezuela, Rusia și-a asigurat monopol pe rezervele de petrol ale țării, care sunt recunoscute ca fiind cele mai mari din lume, însumând 300 de miliarde de barili.

Pe lângă petrolul convențional, Venezuela are depozite de nisipuri petrolifere ca dimensiuni similare cu cele din Canada și aproximativ egale cu rezervele mondiale de petrol convențional.

Nisipurile de gudron Orinoco din Venezuela, mai puțin vâscoase decât nisipurile petrolifere ale Athabasca din Canada, au fost estimate de USGS (United States Geological Survey) la peste 500 miliarde de barili.

Însă dezvoltarea rezervelor de petrol ale Venezuelei a fost afectată de tulburările politice din ultimii ani și de regimul socialist care nu a știut să dezvolte relații economice cu țările de pe urma cărora ar fi avut cel mai mult de câștigat. În loc să ajungă una dintre cele mai bogate țări din lume, care să ofere un nivel ridicat de trai poporului, Venezuela a rămas prizoniera doctrinei revoluției socialiste, care a dus poporul sub pragul sărăciei. Din cauza reprimării dure a revoltelor populației care se țineau lanț, SUA au impus sancțiuni dure industriei petroliere din Venezuela pentru a face presiuni asupra președintelui Nicolas Maduro să demisioneze. Petrolul domina economia Venezuelei, reprezentând aproape toate veniturile din export, iar cei mai mari clienți ai săi au fost SUA, urmate de India și China.

Cum petrolul venezuelean brut este aproape solid atunci când este extras și nu poate circula prin conducte, este nevoie de substanțe chimice, agenți de diluare, pentru a-l fluidiza și exporta. Sancțiunile SUA includ și interdicția ca firmele americane să exporte acești agenți.

Compania rusească Rosneft a suplinit o parte din acest necesar. Și, apoi, Venezuela nu are unde să-și exporte petrolul. Vânzarea pe piețele din Asia, care nu dau curs sancțiunilor americane, ar crește substanțial costurile de transport, deoarece porturile din Venezuela nu sunt bine echipate pentru a încărca cisterne pentru călătorii pe distanțe lungi.

Paola Rodriguez-Masiu, analist la Rystad Energy, evaluează că și exporturile în India s-au redus și se vor mai reduce „din cauza calității reduse, fiind concurate de produsele petroliere de clasă din Orientul Mijlociu". Sigur, ar exista o cerere de petrol brut venezuelean, dar, de la 14 aprilie 2013, când Nicolas Maduro a preluat președinția Venezuelei după moartea liderului socialist Hugo Chavez, producția de petrol s-a prăbușit, iar țara se află într-o criză economică profundă, zguduită de revolte. Imediat după circul tentativei de lovitură de stat, compania rusească Rosneft și-a întrerupt complet operațiunile în Venezuela și s-a retras din toate proiectele din țară, inclusiv entitățile de explorare și producție, precum și companiile de servicii petroliere, potrivit directorului executiv, Igor Sechin, toate operațiunile urmând să fie transferate unei companii de stat. Decizia a fost luată când SUA a impus sancțiuni pentru două filiale Rosneft, pentru a tăia finanțarea regimului Maduro. Predând controlul asupra operațiunilor venezuelene unei întreprinderi de stat din Rusia, s-au pus la adăpost de sancțiunile americane.

„În al doilea trimestru al anului 2020, compania Rosneft a încheiat o tranzacție anunțată anterior pentru a transfera către o companie care este deținută 100% de Guvernul Federației Ruse toate activele din Venezuela, inclusiv acțiuni de participare la proiectele Petromonagas, Petroperija, Boqueron, Petromiranda și Petrovictoria, precum și companiile de servicii petroliere și operațiunile de tranzacționare. Operațiunile companiei din Venezuela au fost complet întrerupte", a declarat Igor Sechin. Rosneftegaz (50% plus 1), BP din Marea Britanie (19,75%) și QH Oil Investments din Qatar (18,93%) sunt cei mai mari acționari ai Rosneft. Ambasadorul rus în Venezuela, Serghei Melik-Bagdasarov, a anunțat la mijlocul lunii mai o comisie interguvernamentală Rusia-Venezuela, „un mecanism cheie de punere în aplicare a proiectelor bilaterale" legate de petrol. Potrivit diplomatului rus, grupurile de lucru ale comisiei lucrează intens în regim de videoconferință, „pentru a fi complet pregătiți după sfârșirea pandemiei COVID-19".

În noua ordine de la Caracas, nu se știe ce rol va mai juca Juan Guaido în peisajul politic, dacă va mai juca vreunul și nu va fi arestat pentru implicare în tentativa de lovitură de stat.

De partea cealaltă, saga continuă și nu se știe dacă Washington-ul va depune vreun efort pentru a asigura eliberarea cetățenilor săi deținuți de Venezuela, Denman și Berry. Se pare că da, așa explicându-se faptul că cinci tancuri petroliere pline din Iran au fost lăsate să treacă spre Venezuela, în ciuda embargoului impus de SUA ambelor țări.

Cât despre Goudreau, acesta a declarat pentru *Associated Press* că este cercetat pentru trafic de arme. N

Soția lui Maduro, acuzată de trafic de droguri

Procurorii americani o acuză de trafic de droguri și corupție pe prima doamnă a Venezuelei, Cilia Flores, martor principal fiind un fost bodyguard aflat în prezent în închisoare în SUA pentru aceleași acuzații, transmite *Reuters*.

În urmă cu patru ani, bodyguardul Yazenky Lamas, care a lucrat pentru Cilia Flores, a fost arestat în Columbia și extrădat în Statele Unite, pentru a răspunde acuzațiilor de trafic de droguri.

Lamas a mărturisit că Cilia Flores avea cunoștință de traficul de cocaină practicat de doi nepoți de-ai săi, Francisco Flores de Freitas, 30 de ani, și Efrain Campo Flores, 29 de ani, arestați în 2015 în Haiti, în timp ce transportau peste 800 de kilograme de cocaină, acțiune urmărită de agenți americani.

În prezent, cei doi sunt puși sub acuzare în SUA.

Lamas a declarat că Flores s-a folosit de poziția ei privilegiată pentru a-și recompensa membrii familiei cu funcții importante în Guvern, controlând și traficul de droguri.

ISTORIA UNUI CONFLICT

Infinitele nuanțe gri ale visului american

Triumful vieții. Excepționalism. Libertate. Căutarea fericirii. Egalitate. Manifest. Promisiunea lui Dumnezeu. Brutalitate. Colonizare. Sclavie. Sud. Nord. Luptă. Aceasta este în cuvinte scurte povestea Americii, nefinalizată, visul american, strălucitor, dar cu infinite nuanțe de gri.

POVESTEA AMERICII POATE FI rezumată la două versiuni cu caracter general.

Varianta 1: Americanii trăiesc o poveste epică ce implică egalitatea, optimismul, o traiectorie constantă spre prosperitate ce include pe toată lumea, indiferent de etnie, rasă, religie, într-un creuzet pentru a forma o uniune perfectă. Cele mai bune zile ale sale sunt încă înainte.

Varianta 2: Statele Unite s-au construit prin forță brutală, nedreaptă față de populația autohtonă, un teritoriu vast colonizat de facțiuni albe europene, care împărtășeau prea puține interese comune și au avut tendința de a elimina culturile indigene și de a deține ființele umane ca proprietăți. Cele mai bune zile ale sale, dacă au existat cu adevărat, sunt în trecut.

Sau povestea Americii se desfășoară undeva între aceste două variante majore, cu nenumărate nuanțe de gri și infinite viziuni concurente și suprapuse.

Marii analiști socio-politici consideră în mod obiectiv că America nu și-a rezolvat problemele pe care și le-a creat în trecut, de la înființare, iar americanii de acum le continuă sau plătesc pentru greșelile de atunci.

„Nu pot să respir"

Filmul în care ofițerul Derek Chauvin, de la Poliția din Minneapolis, îl ucide pe George Floyd, la 25 mai, în timpul arestării, presând genunchiul pe gâtul bărbatului încătușat timp de 8 minute și 46 de secunde, a devenit viral și a stârnit proteste în întreaga lume.

„Nu pot să respir", striga George Floyd cu ultimele puteri.

Derek Chauvin și ceilalți polițiști prezenți la intervenție au exercitat presiune pe trupul culcat la pământ și nu s-au lăsat înduplecați nici de rugămintea lui Floyd, nici de martorii care atrăgeau atenția că bărbatul poate muri, potrivit *The Times*.

Și, când au constatat că nu mai are puls, polițiștii nu au aplicat proceduri de reanimare, de asemenea învățate în școli de poliție, ci au chemat o ambulanță, Chauvin continuând să preseze cu genunchiul gâtul lui Floyd.

Au venit doctorii și el tot nu se ridica de pe arestatul care nu mai mișca. Doar la intervenția personalului medical s-a ridicat. Procurorii au susținut că fapta ofițerului Chauvin se înscrie la omor de gradul trei sau omor prin imprudență, depinde încadrarea judecătorului, dar nici familia Floyd, nici protestatarii n-au fost de acord cu aceasta, pentru că, din filmul făcut de martorii oculari, s-ar putea constata intenția de a ucide a ofițerului.

Rezultatul autopsiei efectuată de legiștii de stat a pus și mai mult gaz pe foc, manifestanții susținând că e vorba de o mușamalizare. Raportul susținea omuciderea, dar enumera o serie de posibile cauze ale decesului, cum ar fi stop cardiopulmonar, pe fondul unei arterioscleroze, hipertensiune, intoxicația cu fentanil și utilizarea recentă a metamfetaminei, „complicate de compresia gâtului".

Raportul individual cerut de familia Floyd a indicat clar „asfixiere din cauza unei presiuni susținută în partea dreaptă a arterei carotide, ceea ce a împiedicat fluxul de sânge către creier, iar presiunea pe spate i-a împiedicat capacitatea de a respira".

La presiunea străzii, toți polițiștii care au participat la arestarea lui George Floyd au fost puși sub învinuire, Chauvin pentru omor din culpă, ceilalți pentru complicitate de diferite grade.

De la Sydney la Paris, modul cum a acționat Chauvin a stârnit indignare și prilej de aducere aminte a unor cazuri autohtone, protestatarii cerând să fie scoasă această procedură din antrenamentul poliției.

Revizuirea tehnicilor de arestare

Peste tot în lume, tehnicile de imobilizare practicate de poliție au fost reexaminate, după moartea lui George Floyd. Mai ales că, la trei zile după uciderea lui Floyd, un alt bărbat de culoare era arestat în aceeași manieră la Paris.

Tehnicile de imobilizare în care ofițerii

DE

ADINA MUTĂR
adina.mutar@newsweek.ro

America în cifre „negre"

Mapping Police Violence, un site care folosește modele matematice pe baza datelor statistice, a publicat rezultatele studiilor sale referitoare la incidentele ce au implicat forțele de ordine și populația de culoare și care relevă violența acțiunilor poliției.

24%	27 zile	3%	1,3	6	99%
Procentul oamenilor de culoare uciși, în ciuda faptului că reprezintă doar 13% din populație.	În 2019, au fost doar atâtea zile în care niciun om nu a fost ucis de poliție.	Raportat la un milion de oameni, procentul oamenilor uciși de poliție este cel mai mare pentru populația de culoare.	De atâtea ori este mai probabil să fie neînarmat un om de culoare în comparație cu hispanicii sau albii.	A fi ucis de poliție este acum a șasea principală cauză de deces pentru tinerii negri.	din cazurile de ucideri comise de către oamenii legii între 2013-2019 **NU** s-au finalizat cu condamnarea vreunui polițist.

EMBLEMATIC. Derek Chauvin apăsând cu genunchiul gâtul lui Floyd a devenit imaginea opresiunii (sus). Cei patru polițiști care au participat la arestarea lui Floyd au fost reținuți și învinuiți la presiunea străzii. Uciderea lui George Floyd a stârnit un val de proteste împotriva inegalității socio-economice (dreapta).

aplică presiune cu genunchii pe suspecți sunt folosite de poliția din întreaga lume și au atras de mult timp critici.

În Hong Kong, un alt caz de arestare, exact în maniera aplicată pe George Floyd, a ucis un protestatar.

În Israel, unde tehnica este des folosită, purtătorul de cuvânt al poliției, Micky Rosenfeld, a declarat că „nu există nicio tactică sau protocol care să solicite să se pună presiune pe gât sau pe căile respiratorii".

În Germania, ofițerilor li se permite să exercite o presiune pe corpul unui suspect, dar nu pe gât, precizează uniunea poliției GdP din Germania.

În Marea Britanie, Colegiul de Poliție recomandă așezarea suspecților în poziție șezut, îngenuncheată sau în picioare.

„Nu putem spune că situația din America este străină pentru noi", a declarat parlamentarul francez Francois Ruffin, care a cerut interzicerea folosirii de către poliție a acestui tip de arestare, cu fața în jos, din cauza căruia au rezultat multiple decese în Franța, dar demersul legislativ a rămas suspendat din cauza crizei coronavirusului. Președintele Emmanuel Macron a cerut Guvernului să accelereze pașii pentru îmbunătățirea eticii poliției.

„Nu pot să respir" au fost ultimele cuvinte și ale lui David Dungay, un aborigen din Australia, de 26 de ani, care a murit în 2015, în timp ce cinci gardieni se așezaseră pe el. 432 de indigeni australieni au murit în detenție din 1991.

În Franța, protestele au reamintit cazul lui Adama Traore, care a murit la scurt timp după ce a fost arestat de poliție în 2016.

Cazul Traore a devenit emblematic pentru lupta împotriva brutalității poliției din țară. Circumstanțele decesului bărbatului francez, de 24 de ani, originar din Mali, sunt încă anchetate de către autoritățile franceze. Într-un mesaj video postat pe social media, sora lui Traore, Assa Traore, a spus că fratele ei și Floyd „au avut aceleași ultime cuvinte: Nu pot să respir".

The Economist subliniază că uciderea lui George Floyd a stârnit nu numai indignare și proteste – se întâmplă de câte ori este ucis un om de culoare – dar și introspecție în spatele cortinei Make America Great.

Stabilirea contextului politic, economic și social al evenimentelor din ultimele zile complică mai mult starea de fapt. Iar realitatea este, după cum punctează *The Economist*, faptul că a fi ucis de poliție este acum a șasea principală cauză de deces pentru tinerii negri!

Iar inegalitățile economice sunt strâns legate de cele sociale. Sărăcia din America, subiectul unui raport special publicat anul trecut de *The Economist*, continuă să afecteze cel mai mult oamenii de culoare. În 1962, situația materială a familiilor cetățenilor albi a fost de șapte ori mai mare decât cea a familiilor de culoare. Iar acest raport nu a suferit modificări de atunci.

Astfel se poate înțelege de ce protestele legitime provocate de uciderea lui Floyd au fost însoțite de furturi și tâlhării, hoții răspunzându-cu nonșalanță reporterilor că „este o oportunitate să-și ia porția", care altfel le este refuzată.

Pandemia coronavirusului a creat milioane de șomeri în SUA, cei mai mulți din rândul populației de culoare.

SUA, pe aripile vântului

Statele Unite sunt în esență o cultură a colajului. Și, dacă aparții unui anumit grup, ai avut totuși confortul solidității marii povești americane. Ai avut o coerență, este de părere Robert Thompson, directorul Centrului Bleier pentru Televiziune și Cultură Populară de la Universitatea Syracuse.

„ACEASTĂ POVESTE S-A SPART acum în milioane de bucăți", subliniază Thompson, care a făcut o analiză a ceea ce mulți numesc „al doilea Război Civil" al SUA.

America este, conform acestuia, o națiune care, de la înființare, nu a avut o cultură comună și a trebuit să-și construiască identitatea dintr-o serie de povești. Iar personajele acestora vin să forțeze prezentul să se facă dreptate. Revoltele izbucnite la moartea lui George Floyd sunt revoltele poveștilor Americii, vin din trecut și vor continua până se vor repara greșelile istorice, pentru că America este simbolul democrației.

„Nu am avut o patrie străveche. Nu aveam nimic. Deci, aveam nevoie de o poveste. Oamenii au nevoie de povești despre apartenență", spune și Colin Woodard, autorul volumului „Union: The Struggle to Forge the Story of United States Nationhood".

Astfel de povești au apărut în generația de după ce părinții fondatori au murit și au crescut odată cu națiunea, devenind mai puternice chiar dacă excludeau multe elemente foarte vii care populau viața americană.

De fapt, a fost o confruntare între povești - viziunile fundamental diferite ale Nordului și Sudului pentru țară - care a precipitat Războiul Civil.

Cultura de masă în America a apărut cu adevărat la începutul anilor 1900, spune Woodard, mai întâi prin filme, apoi radio și benzi desenate și televiziune și în sfârșit publicitate pentru adulți.

Majoritatea americanilor a fost asaltată de povești oarecum standard despre națiune, chiar dacă acele povești nu includeau realitatea vieții cotidiene.

Prin anii '60, a apărut și o contracultură, care spunea o poveste diferită și nu intenționa să se lase redusă la tăcere.

Mitologiile americane sunt puternice și persuasive - și aspiraționale. La urma urmei, cea mai mare economie din lume a devenit astfel în parte prin vânzarea unor povești despre sine, printr-o gamă amețitoare de platforme.

Social media își cere dreptul la povestea adevărată

„Cei mai buni și cei mai răi lideri se construiesc din povești", scrie James Poniewozik în „Audience of One: Donald Trump, Television and the Fracturing of America", cartea sa din 2019.

„Ei folosesc limba culturii lor pentru a exprima ceea ce limba literară nu poate".

Și așa îl aveți pe Trump - aflat în vârful celui mai aglomerat amvon din țară - care caracterizează povestea americană.

„Țara noastră câștigă întotdeauna. De aceea, iau măsuri prezidențiale imediate pentru a opri violența și a restabili securitatea și siguranța în America", a scris președintele pe Twitter, un instrument pe care-l folosește din plin pentru „a împacheta" povestea americană.

Și apare și povestitorul Joe Biden, care spune o altă variantă: „Istoria americană nu este o poveste cu un final fericit garantat. Bătălia pentru sufletul acestei națiuni a fost o presiune constantă de peste 240 de ani. Un perpetuu război între idealul american că suntem toți creați egali și realitatea aspră pe care rasismul ne-o arată".

Ei își joacă rolurile politice. Dar ceea ce se întâmplă în orașele americane de la moartea lui Floyd este povestea celor mulți.

De multe ori, protestatarii vorbesc despre faptul că vor să fie auziți, că poveștile lor modelează povestea mai mare, că au nevoie ca mitul central al vieții americane să-i includă.

Ei vor partea lor din dreptul de a fi în siguranță în casa și în afacerile lor, o aspirație a primilor coloniști, care doreau asta doar pentru ei, nu și pentru ceilalți.

Pentru moment, aceste povești diferite par complet ireconciliabile. Polarizarea împiedică înțelegerea.

Este clar că ediția din secolul XX a poveștii americane nu mai funcționează. Dar în această țară de povești, nicio parte nu are sorți de izbândă fără să compună o narațiune comună.

În America nu sunt mai multe națiuni, sunt doar mai multe povești care au nevoie de elemente comune.

Cu o seară înainte de a fi asasinat în 1968, Martin Luther King Jr. a invocat povestea americană, visul american, care credea că i-a fost promis și lui și tuturor compatrioților: „Tot ce spunem Americii este: Fii fidelă cu ceea ce ai scris pe hârtie, în documentul de înființare!".

Dar rasismul este încă prezent la scară mare. Și aceasta se observă din statistici.

Protestele violente din SUA au provocat 21 de morți, sute de răniți, dintre care 700 de polițiști, și pagube materiale mari

RĂSCRUCE
În Minnesota, statuia lui Christofor Columb este aruncată în trecutul istoriei, neavând loc în prezent (sus). În Washington, lucrători în domeniul sanitar, în prima linie în lupta cu COVID-19, îngenunchează alături de protestatari.

Diferența de venituri rămâne foarte mare, chiar dacă afro-americanii și-au îmbunătățit considerabil gradul de alfabetizare. Proporția americanilor de culoare cu diplomă de liceu a crescut de la 54% în 1968 la 92% în 2018. Procentul celor cu o diplomă universitară a crescut de la 9% la 23% în perioada respectivă, conform cifrelor guvernamentale întocmite de Institutul de politici economice.

Cu toate acestea, persoanele de culoare câștigă mult mai puțin decât albii. Rata șomajului pentru afro-americani este de obicei de două ori mai mare decât cea pentru albi. Începând cu anul trecut, părea că se așează mai bine lucrurile și pentru populația de culoare, odată cu expansiunea economică record, care a început în iunie 2009.

Acest progres s-a încheiat brusc cu recesiunea coronavirusului, care a desființat zeci de milioane de locuri de muncă în martie și aprilie. Din nou, primii concediați au fost afro-americanii. Printre aceștia, și George Floyd.

Mișcarea care se desfășoară rapid pentru a da jos monumentele confederaților din Statele Unite, în urma morții lui George Floyd, s-a extins și la statui ale unor comercianți de sclavi, imperialiști, cuceritori și exploratori din întreaga lume, inclusiv Christopher Columb, Cecil Rhodes și regele Belgiei Leopold al II-lea.

Proteste și, în unele cazuri, acte de vandalism, au avut loc în orașe precum Boston, New York, Paris, Bruxelles și Oxford, Anglia, într-o reexaminare intensă a nedreptăților rasiale de-a lungul secolelor. Sociologii au păreri diferite, dacă acest lucru înseamnă ștergerea unei părți importante a istoriei sau actualizarea acesteia.

La Universitatea din Oxford, protestatarii și-au intensificat forțele pentru a dărâma o statuie a lui Cecil Rhodes, imperialistul victorian care a făcut avere din aur și diamante pe spatele minerilor care munceau în condiții brutale și mizere.

Louise Richardson, vicecancelar la Oxford, a rezumat astfel într-un interviu acordat BBC:

„Trebuie să ne confruntăm cu trecutul nostru. Opinia mea despre aceasta este că ascunderea istoriei noastre nu este calea spre iluminare".

În apropiere de Santa Fe, New Mexico, activiștii solicită înlăturarea unei statui a lui Don Juan de Oñate, un conchistador spaniol din secolul al XVI-lea venerat ca tată fondator hispanic și învinuit pentru brutalitate împotriva nativilor americani.

În Bristol, Anglia, manifestanții au răsturnat în weekend o statuie a comerciantului de sclavi din secolul al XVII-lea, Edward Colston, și au aruncat-o în apele portuare. Autoritățile orașului au recuperat-o și au dus-o într-un muzeu.

În Belgia, statuile lui Leopold al II-lea au fost atacate în mai multe orașe din cauza guvernării brutale a regelui în Congo, unde cu mai bine de un secol în urmă a forțat mulțimi în sclavie să extragă cauciuc, fildeș și alte resurse pentru propriul său profit. Istoricii spun că ar fi rezultat peste zece milioane de morți. N

NEWSWEEK LIVE
E legitim ca statuile unor personaje din istorie să fie vandalizate? Eliminarea monumentelor din spațiul urban echivalează cu cosmetizarea istoriei sau doar a memoriei? Cine e mai vinovat, Churchill sau Marx? Urmărește dezbaterea dintre Sabin Orcan, Cătălin Prisacariu și Răzvan Chiruță, scanând acest QR Code.

În contextul pandemiei, a ridicării etapizate a restricțiilor de circulație între țări și a riscului mai mare de contaminare în spații închise cu zeci de pasageri, precum cele din avion sau autocar, vara aceasta, mașina personală este la putere. Iar lista de alternative pentru vacanța la plajă este destul de limitată.

TURISM

Harta alternativelor pentru vacanța la plajă 2020

LITORALUL ROMÂNESC PLEACĂ VARA ACEASTA, teoretic, din „Pole Position", din motive precum distanța mai mică față de casă, lipsa riscului de a intra în izolare, dacă în timpul sejurului apare vreun nou focar de COVID-19 și se reimpun restricții la granițe, și, nu în ultimul rând, relansarea turismului autohton. De la începutul lunii iulie însă, majoritatea frontierelor statelor UE vor fi deschise, așa că, pe principiul „distanței față de casă și a utilizării autoturismului personal", harta alternativelor pentru vacanța la plajă 2020 se va extinde, în primul rând, cu Bulgaria, Grecia și Croația. Iar cum Serbia a anulat deja toate restricțiile, se va putea ajunge și în Muntenegru, la Marea Adriatică, dacă și autoritățile din această țară vor decide relaxarea. De asemenea, Turcia, țară în care s-a dat drumul deja turismului medical, se pregătește susținut pentru reluarea vacanțelor din iulie.

Prin urmare, pentru început, există cinci destinații externe alternative principale de plajă în care se poate ajunge cu mașina: Bulgaria, Grecia, Croația, Muntenegru și Turcia. Dintre acestea, Grecia, Croația și Muntenegru figurează și pe lista regiunilor turistice cu risc scăzut de îmbolnăvire cu COVID-19 întocmită de EBD (European Best Destinations), o asociație care promovează turismul, susținută de Comisia Europeană. Criteriile de selecție ale EBD au luat în calcul în primul rând numărul de cazuri de coronavirus, localitățile care au spitale dotate, procentual, cu un număr mai mare de paturi la mia de locuitori decât media, precum și regulile și protocoalele privind ingiena și siguranța impuse unităților de cazare, restaurantelor, magazinelor, etc.

Sigur, și alte destinații de plajă de top, precum Italia sau Spania, au fost deschise sau vor fi deschise total în curând, dar în aceste țări lovite puternic de pandemie încă este depășită cu mult media de cinci cazuri de COVID-19 la un milion de locuitori în ultimele 14 zile de raportare, medie luată în calcul și de autoritățile de la București pentru eliminarea izolării la sosirea pe teritoriul României. De asemenea, în astfel de destinații aflate la mii de kilometri depărtare este mult mai obositor și dificil de ajuns cu mașina.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

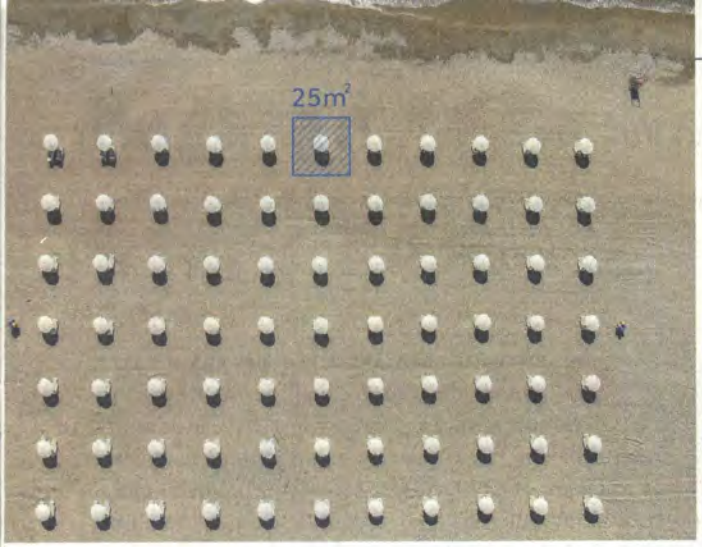

Pentru cei care nu vor sau nu au cum să plece în vacanță cu autoturismul personal, operatorii aerieni și touroperatorii au anunțat reluarea zborurilor și a charterelor, cu avionul sau autocarul, către Grecia, Turcia sau Cipru, de exemplu, în prima jumătate a lunii iulie, dacă pandemia va fi ținută sub control. Atât în cazul avioanelor, cât și a autocarelor, purtarea măștii pe întreaga durată a călătoriei este obligatorie, iar operatorii de transport au introdus măsuri speciale de igienă și siguranță.

Provocarea tarifelor

Așa cum și în Bulgaria, Grecia, Croația sau în orice altă destinație pot fi întâlnite locații sau servicii care lasă de dorit, așa și pe litoralul românesc există hoteluri și restaurante de top. Dar, din păcate, în prea multe cazuri raportul calitate/preț/servicii este departe de cel întâlnit în țările în care turismul este un pilon puternic al economiei.

Concret, căutând pe booking.com sau analizând ofertele agențiilor de turism, tarifele de cazare cerute pe litoral sunt, de cele mai multe ori, mai mari decât cele din Bulgaria sau Grecia la aceeași categorie și în aceleași condiții. Pentru perioada de test 20 – 26 iulie (2 persoane, 6 nopți cazare la hotel de 3 stele), de exemplu, în Eforie Nord tarifele pornesc de la 50 de euro/noapte și ajung și la peste 120 de euro/noapte. În Mamaia, tarifele la 3* pleacă de la 65 de euro/noapte și depășesc 170 de euro/noapte. Iar la Neptun prețurile variază între 60 de euro/noapte și 100 de euro/noapte.

În aceeași perioadă, 20 – 26 iulie, în Halkidiki, de pildă, la Afitos, două persoane pot sta șase nopți în condiții similare începând cu 58 de euro/noapte, cu mic dejun inclus. Iar cel mai mare tarif găsit pe booking.com este la un boutique hotel de 3* din apropiere de Toroni, cu plajă privată: 173 de euro/noapte (cameră cu vedere la mare, mic dejun și acces la piscină).

La Nisipurile de Aur, în Bulgaria, tarifele la 3* pornesc de la 30 de euro/noapte și ajung la 108 euro/noapte în perioada aleasă, dar, atenție, în sistem All Inclusive. Iar în Croația, în regiunea Zadar, de exemplu, prețurile per noapte la hotelurile de 3* iau startul de la aproximativ 45-50 de euro/cameră și ajung la peste 160 de euro/noapte în sistem All Inclusive.

În ceea ce privește tarifele practicate de hotelurile de 4*-5*, pentru perioada aleasă, 20 – 26 iulie, pe litoral acestea variază între 100-120 de euro/noapte la Neptun sau Costinești, de exemplu, și peste 230 de euro/noapte la Mamaia. În Halkidiki, la Kriopigi, tarifele la 4* pornesc de la 70-80 de euro/noapte și ajung, este adevărat, și la 400 de euro/noapte. Iar la Albema poate fi găsită cazare la 4* de la 115-120 de euro/noapte, în timp ce la Nisipurile de Aur tarifele la 4* încep de la 65-70 de euro/noapte.

TRAVEL MIX 4K

Abonează-te!

La furnizorul tău de servicii TV!

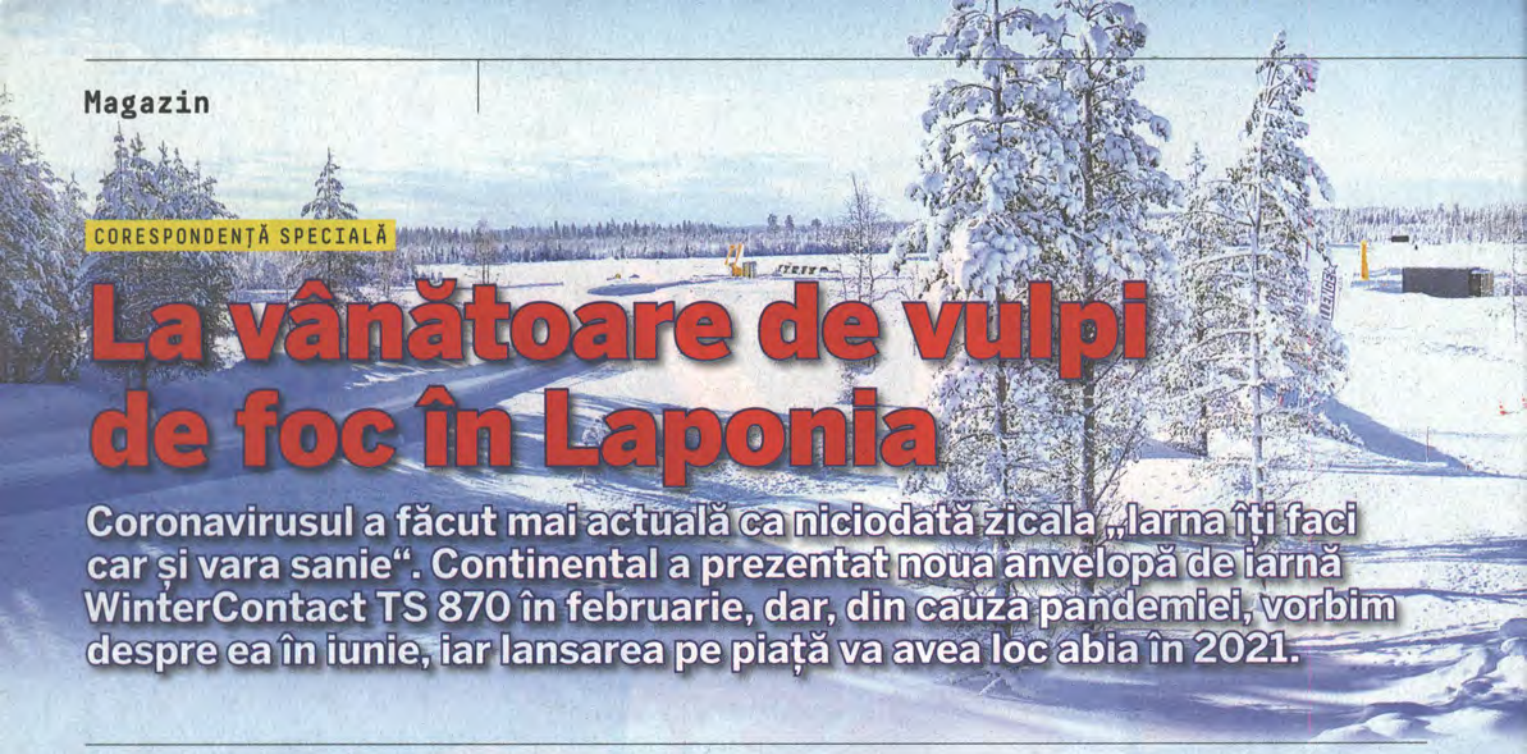

CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ

La vânătoare de vulpi de foc în Laponia

Coronavirusul a făcut mai actuală ca niciodată zicala „Iarna îți faci car și vara sanie". Continental a prezentat noua anvelopă de iarnă WinterContact TS 870 în februarie, dar, din cauza pandemiei, vorbim despre ea în iunie, iar lansarea pe piață va avea loc abia în 2021.

SFÂRȘITUL LUNII FEBRUARIE. Câteva zile înaintea startului impunerii restricțiilor de circulație pentru limitarea răspândirii COVID-19 în Europa. Levi, Laponia. Adică stațiunea de schi din „Țara lui Moș Crăciun", situată la circa 170 de kilometri de Cercul Polar. Temperaturi de -20, -22 de grade Celsius, zăpadă din abundență, peisaje spectaculoase și o perioadă excelentă pentru o vânătoare de „vulpi de foc" sau „Revontulet"-e, cum le spun finladezii Aurorelor Boreale.

Continental a organizat un super-eveniment pentru a prezenta noua anvelopă de iarnă WinterContact TS 870, pentru automobile sub-compacte, compacte și de clasă medie, cu roți de 14 - 17 inch, și a demonstra cum au evoluat pneurile Continental WinterContact, de la generație la generație, în ultimii 30 de ani. Iar *Newsweek România* a fost singurul reprezentant al presei generaliste din România de pe lista invitaților.

Dacă la vânătoare n-am prea avut noroc, neprinzând nicio „vulpe de foc", deși am fugit de luminile așezărilor mai bine de jumătate de oră cu snowmobilul, pe cărări troienite și lacuri de gheață, pe circuitul de teste am avut ocazia unică de a călători în timp și a simți în volan, scaun și pedale cum au evoluat pneurile iarnă Continental și Volkswagen-ul Golf GTI în ultimii 30 de ani. Am subliniat „ocazie unică" pentru că a fost primul eveniment, în 20 de ani de presă auto, în care am putut testa o mașină de 30 de ani încălțată exact cu ce era disponibil pe piață la vremea respectivă. Nu, nu ne-au dat gume de 30 de ani, viața medie a unei anvelope fiind de cinci ani. Continental a căutat prin sertare rețetele vechi și au făcut câteva seturi noi de gume. Evoluția este incontestabilă.

Pe scurt, dacă cu Golf II GTI și Continental WinterContact TS 760 am rulat în siguranță pe circuitul înghețat cu viteze de 50-60 km/h, în aceleași condiții de drum, câteva minute mai târziu, cu Golf VII GTI și Continental WinterContact TS 870 (Golf-ul VIII GTI încă nu a apărut) am ajuns și la 110-115 km/h. Și nu, nu a fost meritul electronicii. Am decuplat-o total! Explicația, puțin mai jos.

Călătoria în timp

Nu știu dacă cei de la Continental Tires și Volkswagen au vorbit între ei despre faptul că Golf-ul GTI împlinește 45 de ani în 2020 (tot ce se poate, având în vedere că ambele companii sunt germane și printre cele mai importante în domeniul lor), dar, când am ajuns la circuitul Continental din apropiere de Levi, am dat ochii cu, probabil, cele mai îndrăgite patru generații GTI – II, IV, VI și VII. Reacția a fost unanimă: zâmbete pe fețele tuturor jurnaliștilor.

Până să trecem la fapte, însă, o scurtă istorie GTI. În mai 1974, Volkswagen a prezentat prima generație Golf. Inițial o mașină mică, în trei uși de oraș, Golf-ul s-a emancipat, ușor, ușor, a impus standarde peste standarde și, de pe la mijlocul anilor '80, a devenit singura mașină care denumește o clasă. Primul Golf GTI a văzut lumina zilei în urmă cu 45 de ani, la Salonul Auto de la Frankfurt din 1975, și a ajuns pe piață în 1976, prelucrând ideea de mașină practică cu valențe sportive, cu un motor cu injecție, de 1.588 cmc, 110 cai putere și o greutate de numai 810 kilograme. Mulți au numit GTI-ul Mk1 primul „hot-hatch" european, dar, probabil, au uitat de Autobianchi A112 Abarth din 1971. Golf-ul II GTI a apărut în 1984, iar versiunea cu 16 supape și 140 de cai a fost prezentă la evenimentul Continental din Laponia, în 1986. Cea de-a treia generație Golf GTI (1993) a dispus de un motor de 2.0 litri și 150 CP. Iar Golf IV GTI a încheiat era aspirată și a trecut la un motor turbo de

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

1.8 litri și 150 CP, dar și la o greutate de 1.300 kg. În 2003, puterea motorului a fost urcată la 180 CP.

A cincea generație GTI (2004) a atins pragul de 200 CP, cu TFSI-ul de 2.0 litri, și a impus noi standarde prin adoptarea primei cutii automate cu dublu-ambreiaj, DSG, și a unei suspensii spate multi-link. Golf VI GTI (2008) a mai adăugat 10 CP TFSI-ului, pentru un total de 210 CP. Iar în 2013, a șaptea generație Golf GTI a debutat în două versiuni: „Clasică" de 220 CP și „Performance" de 230 CP.

Pe circuitul înghețat din Laponia, așa cum spuneam, fiecare GTI purta încălțări de iarnă noi, dar din vremea sa: Golf II GTI – WinterContact TS 760 (lansat în 1993), Golf IV GTI - WinterContact TS 810 (lansat în 2004), Golf VI GTI - WinterContact TS 850 (lansat în 2012) și Golf VII GTI - WinterContact TS 870.

Fără electronică

Nu știu alții cum au procedat, dar, cum ideea a fost să vedem cum au evoluat cauciucurile de iarnă Continental în 30 de ani și nu sistemele de siguranță activă ale mașinilor (ESP, controlul tracțiunii, etc.), de fiecare dată când m-am urcat la volan, am decuplat total electronica.

Doar ABS-ul a rămas activ pe toate GTI-urile, acesta neputând fi oprit printr-o simplă apăsare de buton.

Cu puțin noroc și o poziționare strategică, ca atunci când vrei să prinzi loc în autobuz, la ședința de training cu specialiștii Conti, am efectuat testele exact pe firul evoluției. Adică, am început cu GTI Mk2 și TS 760 și am terminat cu GTI Mk7 și TS 870. Bineînțeles, cea mai intensă experiență mi-a oferit-o Golf-ul II GTI, unul dintre modelele la care visam în copilărie.

În ciuda celor 30 de ani și a celor circa 170.000 de kilometri parcurși, întreținută cum trebuie, mașina a arătat imediat de ce a fost atât de apreciată –

Vezi video cu experimentul de la Cercul Polar scanând acest QR code

ergonomie, dinamică, sportivitate, etc.. Doar ABS-ul a făcut ceva figuri și, prea încrezător, am făcut-o „daună totală". Adică, la capătul primei linii drepte pe zăpadă bătătorită, în primul viraj, am ieșit în decor, urcând mașina cu jumătate de bot pe un morman de zăpadă. De ce „prea încrezător"? Înainte de a pleca în cursă, trainer-ul Conti mi-a spus și și-a cerut scuze că, probabil, din cauza zăpezii acumulate și a unui contact imperfect, din când în când, ABS-ul de pe Golf-ul II GTI refuză să funcționeze. Eu am pornit, după câțiva metri am testat frânele și am simțit ABS-ul, m-am gândit că nu o să facă figuri sau că, dacă va face, voi ține mașina din gaz, ca pe vremuri, că doar nu m-am născut cu ABS, și am accelerat încrezător. Când am frânat înainte de viraj, însă, pedala de frână n-a pulsat decât de vreo două ori și martorul ABS-ului s-a aprins în bord. Luat prin surprindere, am pierdut câteva fracțiuni de secundă până să încep să simulez ABS-ul din picior, prin depresarea / apăsarea frânei, nu am reușit să reduc suficient în frână de motor și nici să arunc bine spatele și să țin mașina de-a latul din accelerație, aderența TS-urilor 760 fiind destul de departe de cea cu care m-au obișnuit anvelopele de iarnă actuale. Așa că Porsche-ul Cayenne de asistență a fost nevoit să intervină cu șufa. Nu vă faceți probleme, bijuteria de Golf II GTI n-a suferit nicio zgârietură.

Apoi, am continuat traseul. După zona cu zăpadă bătătorită, au urmat zone cu gheață lucie, zăpadă moale și gheață cu asperități. Dacă cu Golf-ul II GTI încălțat cu WinterContact TS 760 n-am avut curaj să rulez cu mai mult de 60 km/h, cu Golf-ul IV GTI, pneurile WinterContact TS 810 m-au lăsat să mă joc cu turbina și cu 85-90 km/h. Nu excelau la aderență pe accelerație sau viraje, dar țineau bine pe frânare. Iar cu TS-urile 850 lansate în 2012, cei 210 CP ai celei de-a șasea generații GTI s-au simțit siguri pe picioare și la peste 100 km/h, pe același traseu și în aceleași condiții.

În final, noile WinterContact TS 870 mi-au dat încredere să apăs și mai hotărât accelerația Golf-ului VII GTI, atingând chiar și 117 km/h pe linia dreaptă la capătul căreia, la început, am sărit în decor cu Golf-ul II GTI.

Diferența de aderență, de răspuns la schimbarea direcției și la frânare este mare între TS 760 și TS 810 și uriașă între TS 760 și TS 870. Pe zăpadă și gheață, caii putere nu sunt atât de importanți ca pe uscat, unde Golf-ul VII GTI îl bate și adormit pe Golf IV GTI, de exemplu.

În ceea ce privește diferențele dintre TS 850 și TS 870, nu m-aș arunca să trag concluzii doar în urma unui singur test. Sunt prea multe fineturi și nici nu e cazul să vă încarc acum, vara, cu datele furnizate de producător sau detalii despre noul component devoltat de Continental botezat „Cool Chilli". Pot spune însă clar că design-ul îmbunătățit și arhitectura 3D a lamelelor anvelopelor WinterContact TS 870 conferă mașinii manevrabilitate superioară pe oricare dintre cele patru tipuri de suprafețe experimentate. N

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

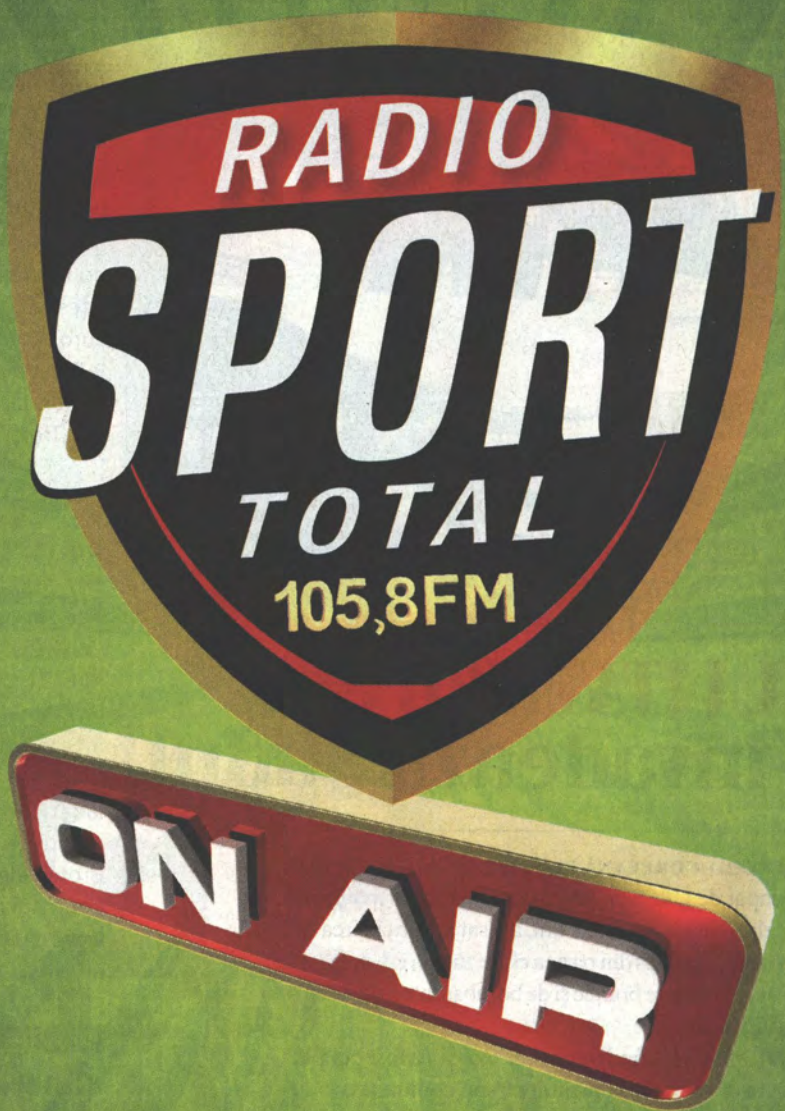

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

FOTO: US ARMY

RĂZBOIUL UITAT: Coreea de Nord invadează Sudul

25 IUNIE 1950: ARMATA NORD-COREEANĂ TRAVERSEAZĂ PARALELA 38, care separa teritoriul ocupat de URSS de sudul controlat de armata americană. Este începutul unui război care a durat trei ani, a lăsat în urmă circa trei milioane de morți (deși informațiile, mai ales din partea chineză și nord-coreeană, sunt foarte puține), a fost marcat de masacre brutale și de bombardamente intense, dar care a fost uitat foarte repede.

După cel de-Al Doilea Război Mondial, când peninsula Coreea a fost ocupată de Japonia, URSS a preluat partea de nord și a constituit un stat comunist condus de Kim Il-Sung, iar Statele Unite s-au stabilit în sud, unde au pus bazele unui stat capitalist și anticomunist, condus de Syngman Ree.

În 25 iunie 1950, URSS a făcut o greșeală pe care nu avea să o mai repete: în loc să blocheze, prin veto, o decizie a Consiliului de Securitate a ONU, a boicotat ședința. Aceasta a permis Consiliului de Securitate a ONU să voteze o rezoluție care condamna invazia nord-coreeană și permitea constituirea unei forțe militare de intervenție. A urmat un război brutal, în care Seul, actuala capitală a Coreei de Sud, a fost ocupat de patru ori.

Coreea de Nord a fost sprijinită de China comunistă și URSS. Militarii americani au luat în considerare folosirea bombei nucleare.

Un armistițiu a fost semnat la 27 iulie 1953 și a fost creată o zonă demilitarizată, de-a lungul paralelei 38. Un acord de pace nu a fost semnat nici până acum.

19 IUNIE - 23 IULIE

Năstase ratează

20 iunie 2012: Adrian Năstase, fost premier PSD, încearcă să se sinucidă, trăgându-și un glonț în gât, când polițiștii îl așteptau să îl ducă în arest, după ce fusese condamnat la doi ani de închisoare pentru corupție. Acesta a strâns peste 1,6 milioane de euro pentru campania sa electorală la Președinție, folosindu-se de o taxă de participare colectată la simpozionul „Trofeul calității în construcții".

China pune mâna pe Hong Kong

30 iunie 1997: La miezul nopții, Hong Kong, aflat sub control britanic din 1841, trece în administrarea Chinei comuniste, sub principiul „o țară, două sisteme", după negocieri începute în 1982. Beijingul s-a angajat că va conferi Hong Kong-ului o largă autonomie pentru 50 de ani, cu excepții în politica externă și apărare. Protestele masive ale cetățenilor pentru democrație, în desfășurare, arată că Beijingul nu și-a respectat angajamentul.

Robii boierilor, eliberați

26 iunie 1848: Guvernul revoluționar din Țara Românească decretează eliberarea robilor romi aparținând boierilor, așa cum fusese stipulat în Proclamația de la Islaz: „Desrobirea țiganilor prin despăgubire". Sub presiunea Bisericii Ortodoxe, decretul nu s-a referit și la sclavii bisericești, ei fiind eliberați opt ani mai târziu, în 1856. În Moldova, robii vor fi eliberați în 1855. În total, peste 250.000 de oameni și-au câpătat libertatea.

Magic FM
always great music
MAGIC MORNING
cu Liana Stanciu
Luni - Vineri
De la 06:00 la 10:00
make life magic

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....

Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....

Localitate ..... Județ / Sector .....

Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Perioada / Tip abonament	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**89lei**	**169lei**	**329lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**129lei**	**249lei**	**489lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista va continua să apară bilunar, cu excepția lunilor iulie și august, când va apărea lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

Senzații de panică Senzații de sufocare

Calm în 5 minute

Reglează-ți ritmul interior!

- Efect rapid*
- Administrare sublinguală
- Fără dependență

*Prin administrarea sublinguală, starea de bine se instalează în maximum 5 minute de la administrare.
Acesta este un supliment alimentar. Citiți cu atenție prospectul.

BIOFARM

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026